

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji se zaměřením
na rizikové skupiny a možnosti jejího snižování**

Bc. Jakub Černoorský

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jakub Černoهورský

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny a možnosti jejího snižování

Název anglicky

Analysis of unemployment development in Ústecký Region with focus to high-risk groups and chances of its reduction

---

Cíle práce

Cílem práce je analyzovat vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji se zvýšenou pozorností orientovanou na rizikové skupiny. Při analýze budou ukazatele nezaměstnanosti Ústeckého kraje porovnávány se stejnými ukazateli nezaměstnanosti České republiky. Součástí práce budou také predikce očekávaných budoucích hodnot relevantních ukazatelů. Po zhodnocení vývoje současné situace bude případně navrženo řešení na její zlepšení a na zlepšení pracovního uplatnění rizikových skupin.

Metodika

Zdrojem dat pro zpracování praktické části bude databáze Českého statistického úřadu doplněná o data získána z pobočky Úřadu práce ČR v Ústí nad Labem. Zjištěné skutečnosti o nezaměstnanosti v Ústeckém kraji a jejich vývoj v čase budou zpracovány pomocí metod popisné statistiky a časových řad.

Harmonogram:

Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2019-09/2019

Předložení literární rešerše: 10/2019

Sběr dat a jejich analýza: 08/2019-01/2020

Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2020

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Trh práce, nezaměstnanost, rizikové skupiny, sociální politika, politika zaměstnanosti, časové řady

---

Doporučené zdroje informací

- HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ a Jan SEGER. Statistika pro ekonomy. 6. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86419-99-1.
- KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. Statistické nástroje ekonomického výzkumu. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-359-9.
- KOTÝNKOVÁ, Magdalena a Otakar NĚMEC. Lidské zdroje na trhu práce: vývoj a tendence v souvislosti se vstupem České republiky do EU. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-864-1948-7.
- KREBS, Vojtěch. Sociální politika. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7357-585-4.
- KUCHAŘ, Pavel. Trh práce, sociologická analýza. 1. Vyd. Praha: nakladatelství Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1383-3.
- MAREŠ, Petr. Nezaměstnanost jako sociální problém. Vyd. 3., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2908-3.
- PAVELKA, Tomáš, LÖSTER, Tomáš, MAKOVSKÝ, Petr, LANGHAMROVÁ, Jana. Dlouhodobá nezaměstnanost v České republice. 1 vyd. Slaný: Melandrium, 2011. ISBN 978-80-86175-76-8.
- PETRÁŠEK, Josef. Sociální politika. Vyd. 2., dopl. a rozš. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014. ISBN 978-80-7452-033-4.
- PROCHÁZKOVÁ, Lucie. Podpora osob se zdravotním postižením při integraci na trh práce. Brno: MSD, 2009. ISBN 978-80-7392-094-4.
- ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. Nezaměstnanost. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2019

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny a možnosti jejího snižování" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. za vedení, rady a konzultace, které pomohly k dokončení této diplomové práce. Dále bych také rád poděkoval své rodině a přítelkyni za trpělivost a podporu za celé studium.

Vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny a možnosti jejího snižování

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na analýzu vývoje nezaměstnanosti v Ústeckém kraji v letech 2004-2019. Teoretická část se věnuje představení pojmů pojících se s danou problematikou, jako je nezaměstnanost, politika zaměstnanosti a sociální politika. Dále jsou představeny rizikové skupiny a programy určené k začleňování těchto skupin na trh práce. Do rizikových skupin byly zařazeny osoby bez kvalifikace, ženy pečující o děti, absolventi, lidé v předdůchodovém věku, lidé se zdravotním postižením a Romové. V praktické části je analyzována pomocí elementárních charakteristik časových řad nejprve nezaměstnanost Ústeckého kraje jako celku a poté rizikových skupin. Pozornost je rovněž věnována výši výdajů na politiku zaměstnanosti, zejména aktivní, jako prostředku ke snižování nezaměstnanosti. V závěru jsou předpovězeny hodnoty vybraných ukazatelů v roce 2020. Na základě výsledků provedených analýz jsou formulovány návrhy, které by měly vést ke snížení nezaměstnanosti osob patřících do rizikových skupin.

Klíčová slova: trh práce, nezaměstnanost, politika zaměstnanosti, sociální politika, rizikové skupiny, Ústecký kraj

Development of unemployment in the Ústecký region with focus on possibilities of reducing it in risk groups

Abstract

The diploma thesis focuses on the analysis of the development of unemployment in the Ústecký region in the years 2004-2019. The theoretical part is devoted to the defining the concepts related to the issue, such as unemployment, employment policy and social policy. Later on are presented programs designed to integrate risk groups into the labour market. People that belong to the risk groups are unqualified people, women taking care of their children, fresh graduates, people of pre-retirement age, people with disabilities and Roma people. The analysis performed in the practical part is based on elementary characteristics of time series and seasonality analysis of the general unemployment rate. Firstly are analysed the characteristics of unemployment of the Ústecký region as a whole and then of the risk groups. Attention is also paid to the level of expenditure on employment policy, especially on the active employment policy, that is one of the means of reducing unemployment. In the end, the values of selected indicators in year 2020 are predicted. Based on the results of the analyses, proposals that should lead to a reduction in unemployment of people belonging to risk groups are formulated.

Keywords: labour market, unemployment, employment policy, social policy, risk groups, Ústecký region

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika.....	13
2.2.1 Zdroje dat	13
2.2.2 Použité statistické metody	13
2.2.3 Analýza časových řad.....	13
2.2.4 Adaptivní prognostické metody	16
3 Teoretická východiska	17
3.1 Trh práce.....	17
3.2 Nezaměstnanost	17
3.2.1 Druhy nezaměstnanosti	18
3.2.1 Měření nezaměstnanosti	19
3.2.2 Dopady nezaměstnanosti.....	20
3.2.3 Způsoby snižování nezaměstnanosti	21
3.3 Rizikové skupiny	21
3.3.1 Lidé bez kvalifikace	22
3.3.2 Ženy.....	22
3.3.3 Absolventi	23
3.3.4 Lidé v předdůchodovém věku	24
3.3.5 Lidé se zdravotním postižením.....	25
3.3.6 Romové	26
3.4 Politika zaměstnanosti	28
3.4.1 Pasivní politika zaměstnanosti	29
3.4.2 Aktivní politika zaměstnanosti	30
3.4.3 Politika zaměstnanosti Evropské unie	31
3.5 Sociální politika	31
3.5.1 Státní sociální politika	32
3.5.2 Sociální politika Evropské unie.....	34
3.6 Programy na začleňování rizikových skupin na trh práce	34
4 Ústecký kraj z pohledu řešené problematiky	37
5 Vlastní práce	41
5.1 Analýza nezaměstnanosti Ústeckého kraje.....	41
5.2 Analýza nezaměstnanosti rizikových skupin v Ústeckém kraji	57
5.3 Analýza vývoje výdajů na státní politiku zaměstnanosti.....	64

5.4	Predikce vybraných ukazatelů na rok 2020	73
5.4.1	Predikce obecné míry nezaměstnanosti (%)	74
5.4.2	Predikce podílu nezaměstnaných osob (%)	76
5.4.3	Predikce celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP	77
5.4.4	Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	78
5.4.5	Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP bez nebo se základním vzděláním	79
5.4.6	Predikce počtu žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP	81
5.4.7	Predikce počtu absolventů v evidenci ÚP k 30. 9.	82
5.4.8	Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP v předdůchodovém věku	83
5.4.9	Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením	84
5.4.10	Predikce celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP	85
6	Návrhy na snížení nezaměstnanosti v rizikových skupinách	87
7	Závěr	89
8	Seznam použitých zdrojů	92
8.1	Knižní	92
8.2	Internetové	93
9	Přílohy	98

Seznam grafů

Graf 1:	Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019 (%)	39
Graf 2:	Obecná míra nezaměstnanosti v letech 2004-2019 (%)	41
Graf 3:	Čtvrtletní obecná míra nezaměstnanosti v letech 2004-2019 (%)	43
Graf 4:	Sezónně očištěné hodnoty kvartální obecné míry nezaměstnanosti (%)	44
Graf 5:	Podíl nezaměstnaných osob v Ústeckém kraji v letech 2004-2019 (%)	45
Graf 6:	Celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP a počet uchazečů v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v letech 2004-2019	46
Graf 7:	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP podle délky nezaměstnanosti v letech 2004-2019	48
Graf 8:	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP podle věku v letech 2004-2019	51
Graf 9:	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP podle dosaženého vzdělání v letech 2004-2019	54
Graf 10:	Počet žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP v letech 2004-2019	58
Graf 11:	Počet absolventů v evidenci ÚP v letech 2004-2019	59
Graf 12:	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením v letech 2004-2019	60
Graf 13:	Počet volných pracovních míst v evidenci ÚP v letech 2004-2019	61
Graf 14:	Výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019 (tis. Kč)	64
Graf 15:	Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019 (tis. Kč)	65
Graf 16:	Výdaje na cílené programy zaměstnanosti v letech 2005-2019 (tis. Kč)	67

Graf 17: Výdaje na rekvalifikace a poradenství v letech 2004-2019 (tis. Kč).....	68
Graf 18: Výdaje na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením v letech 2004-2019 (tis. Kč).....	69
Graf 19: Výdaje na vytváření společensky účelných pracovních míst v letech 2004-2019 (tis. Kč).....	70
Graf 20: Výdaje na veřejně prospěšné práce v letech 2004-2019 (tis. Kč).....	71
Graf 21: Predikce roční obecné míry nezaměstnanosti (%).....	75
Graf 22: Predikce čtvrtletní obecné míry nezaměstnanosti (%).....	76
Graf 23: Predikce podílu nezaměstnaných osob (%).....	77
Graf 24: Model pro predikci celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP.....	78
Graf 25: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti.....	79
Graf 26: Model pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP bez nebo se základním vzděláním.....	80
Graf 27: Predikce počtu žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP.....	81
Graf 28: Predikce počtu absolventů v evidenci ÚP k 30. 9.....	82
Graf 29: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP v předdůchodovém věku.....	84
Graf 30: Model pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením.....	85
Graf 31: Predikce celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP.....	86

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výsledky analýzy rozptylu.....	43
Tabulka 2: Průměrné sezónní faktory.....	44
Tabulka 3: Trendové funkce zvolené pro predikci.....	73
Tabulka 4: Predikce roční obecné míry nezaměstnanosti v roce 2020 (%).....	74
Tabulka 5: Predikce čtvrtletní obecné míry nezaměstnanosti v roce 2020 (%).....	75
Tabulka 6: Predikce podílu nezaměstnaných osob v roce 2020 (%).....	76
Tabulka 7: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v roce 2020.....	79
Tabulka 8: Predikce žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP v roce 2020.....	81
Tabulka 9: Predikce počtu absolventů v evidenci ÚP k 30. 9. 2020.....	82
Tabulka 10: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP v předdůchodovém věku v roce 2020.....	83
Tabulka 11: Predikce celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP v roce 2020.....	86

Seznam obrázků

Obrázek 1: Grafické znázornění sociálního systému České republiky.....	33
Obrázek 2: Pozice Ústeckého kraje v rámci České republiky.....	37
Obrázek 3: Rozdělení Ústeckého kraje do okresů.....	37

Seznam použitých zkratk

ČSÚ – Český statistický úřad
ÚP – Úřad práce
UoZ – Uchazeč o zaměstnání
VPM – volná pracovní místa

1 Úvod

Do roku 1990 nezaměstnanost v České republice prakticky neexistovala, díky centrálně řízené ekonomice zajišťující plnou zaměstnanost všech obyvatel v ekonomicky aktivním věku. Po přechodu na tržní ekonomiku se ale tento sociálněekonomický fenomén začal projevovat. Nezaměstnanost je obecně ve světě jeden z nejzávažnějších jevů. Nejen z toho důvodu, že přináší četné negativní projevy danému jedinci postiženému nezaměstnaností, ale i jejich rodinám, blízkým a v konečném důsledku celé společnosti.

Nezaměstnanost je obzvlášť v Ústeckém kraji, kde je situace společně s krajem Moravskoslezským a Karlovarským dlouhodobě nejhorší, stále často diskutovanou problematikou, přestože se v posledních letech nezaměstnanost výrazně snížila. Nepříznivá pozice Ústeckého kraje na poli nezaměstnanosti přetrvává již od 90. let minulého století. Důvodů je hned několik – útlum hlavních výrobních odvětví v kraji, zejména těžkého a těžebního průmyslu, nepříznivá demografická struktura obyvatelstva, nízká úroveň vzdělání a s tím spojená nízká úroveň kvalifikace a špatná dopravní obslužnost.

Vysoká úroveň nezaměstnanosti je negativním jevem a může ve společnosti způsobovat řadu závažných problémů. V první řadě nezaměstnaný člověk na základě snížení svého příjmu začíná snižovat svou spotřebu. Státní kasa je tedy zatížena nejen vyplácenou podporou v nezaměstnanosti, ale také přichází o spotřební daně. S narůstající dobou, kdy je osoba bez práce, začíná klesat nejen její kvalifikace a zastarávat její znalosti, ale může začít klesat i její motivace si najít nové zaměstnání, obzvlášť pokud by byl rozdíl mezi případným výdělkem a pobíranými sociálními dávkami jen malý.

Je tedy nutné usilovat o snižování nezaměstnanosti a co nejrychlejší znovuzapojení nezaměstnaných osob do pracovního procesu. K tomu může pomoci státní politika zaměstnanosti. Pasivní politika zaměstnanosti zajišťuje zmírnění dopadů nezaměstnanosti, zatímco může nezaměstnaná osoba využít nástroje aktivní politiky zaměstnanosti k nalezení nového zaměstnání. Česká republika po vstupu do Evropské Unie může na boj s nezaměstnaností také čerpat finanční prostředky z programů financovaných evropskými fondy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je analyzovat vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji se zvýšenou pozorností orientovanou na rizikové skupiny – osoby bez kvalifikace, některé skupiny žen, absolventy, osoby v předdůchodovém věku a osoby se zdravotním postižením. Při analýze budou ukazatele nezaměstnanosti Ústeckého kraje porovnávány se stejnými ukazateli nezaměstnanosti České republiky. Součástí práce budou také predikce očekávaných budoucích hodnot obecné míry nezaměstnanosti, podílu nezaměstnaných osob, celkového počtu uchazečů o zaměstnání, počtu uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti, počtu uchazečů o zaměstnání bez nebo se základním vzděláním, počtu žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci úřadu práce, počtu absolventů v evidenci úřadu práce, počtu uchazečů o zaměstnání v předdůchodovém věku, počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením a celkový počet volných pracovních míst. Po zhodnocení vývoje současné situace bude případně navrženo řešení na její zlepšení a na zlepšení pracovního uplatnění rizikových skupin.

2.2 Metodika

2.2.1 Zdroje dat

Data použitá pro analýzu ve vlastní části práce byla získána z veřejné databáze Českého statistického úřadu a webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky.

2.2.2 Použité statistické metody

Získaná data jsou ve formě časových řad. Časová řada představuje posloupnost věcně a prostorově srovnatelných hodnot (pozorování) sledovaného ukazatele, které jsou uspořádány v čase, a to ve směru z minulosti do přítomnosti.

2.2.3 Analýza časových řad

Nejprve byly časové řady analyzovány pomocí elementárních charakteristik 1. absolutní a 2. absolutní difference, řetězového indexu a bazického indexu a zobrazeny v grafu.

- 1. absolutní diference

Díky absolutním charakteristikám lze absolutně porovnávat hodnoty jednotlivých členů časové řady. První diferenci, nebo také absolutní přírůstek, lze definovat jako rozdíl dvou sousedních pozorování v dané časové řadě. Prvních diferencí je celkem $n - 1$.

$$dy_t = y_t - y_{t-1}$$

- 2. absolutní diference

Druhá absolutní diference popisuje absolutní zrychlení (zpomalení) vývoje zkoumané časové řady a udává, o kolik byl následující přírůstek větší (menší) než ten předcházející. Druhých absolutních diferencí je celkem $n - 2$. Podobně lze stanovit diference dalších vyšších řádů, jejich počet se poté vždy o jeden zkracuje.

$$d^{(2)}y_t = dy_t - dy_{t-1} = y_t - 2y_{t-1} + y_{t-2}$$

- Koeficient růstu (řetězový index)

Koeficient růstu charakterizuje relativní postupnou rychlost změn hodnot ukazatele v dané časové řadě. Lze jej vyjádřit i v procentech, v takovém případě se nazývá tempo růstu.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}$$

- Bazický index

Pomocí bazického indexu lze porovnat hodnotu ukazatele ke stejnému období (bázi).¹

$$I_{t/o} = \frac{y_t}{y_o}$$

Klasický model časové řady vychází z dekompozice časové řady na její složky, a to trendovou, sezónní, cyklickou a náhodnou, které tvoří systematickou část průběhu časové řady.

Trend byl popsán pomocí trendových funkcí. K odhadu jejich parametrů se nejčastěji používá metoda nejmenších čtverců. V praktické části práce byly použity tyto trendové funkce:

---

¹ Svatošová Libuše a Kába Bohumil, Statistické metody II, 2008, s. 38–39, 63

- Lineární

$$y_t' = a + bt$$

- Kvadratická

$$y_t' = a + bt + ct^2$$

- Kubická

$$y_t' = a + bt + ct^2 + dt^3$$

- Exponenciální

$$y_t' = a * t^b$$

- Mocninná

$$y_t' = a * b^t$$

- Logaritmická

$$y_t' = a + b \log t$$

kde a, b, c, d jsou parametry dané funkce. Proměnná t se nazývá časová a může nabývat hodnot $t = 2, 3, \dots, n$.

Ukazatelem používaným k určení shody modelu s empirickými údaji byl index determinace I^2 .²

$$I^2 = \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - y_t')^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2}$$

Protože obecná míra nezaměstnanosti byla sledována i ve čtvrtletních intervalech, bylo třeba zjistit, zda se v časové řadě vyskytuje sezónnost, neboť ta je přítomna u časových řad s periodicitou kratší než jeden rok téměř vždy.

Nejprve bylo nutné identifikovat, zda jsou sezónní výkyvy v dané časové řadě statisticky významné. Pokud ano, byla dalším krokem kvantifikace těchto výkyvů. Nakonec bylo třeba výkyvy vyloučit z analyzované řady tzv. sezónním očišťováním.³

² SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*, 2008, s. 44–47

³ HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*, 2007, str. 302

2.2.4 Adaptivní prognostické metody

Při předpovědi získané extrapolací časové řady pomocí trendové funkce může docházet k chybám. Tento postup totiž předpokládá, že „*budoucí naváže na minulé za jinak nezměněných okolností*“⁴, a tak je předpověď vlastně jen kopií minulosti, neboť parametry modelu jsou konstantní a v čase se nemění. Jako způsob, jak se tomuto vyhnout, byly vytvořeny adaptivní modely (modely s měnlivými parametry). Na rozdíl od modelů s konstantními parametry nepřepokládají v čase stabilitu tvaru funkce ani strukturálních parametrů. Výchozí myšlenkou adaptivních prognostických modelů je předpoklad, že pro extrapolaci prognózu jsou nejdůležitější nejnovější pozorování, proto jim jsou přiřazeny největší váhy. Čím starší pozorování, tím je mu přiřazena menší váha, případně ta nejstarší mohou být zcela vyřazena. Nejoblíbenější adaptivní metodou je exponenciální vyrovnávání.⁵

Při exponenciálním vyrovnávání je trend představován lineární kombinací všech pozorování časové řady, přičemž váhy dřívějších pozorování postupně – exponenciálně klesají. Exponenciální vyrovnávání může být jednoduché, kdy lze trend považovat v krátkých úsecích časové řady za konstantní, dvojité, kdy lze trend v krátkých úsecích časové řady považovat za lineární anebo trojitě, kdy lze trend v krátkých úsecích časové řady modelovat kvadratickou funkcí.⁶

---

⁴ HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*, 2007, str. 321

⁵ HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*, 2007, str. 321-322

⁶ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*, str. 53

3 Teoretická východiska

3.1 Trh práce

Trh práce se pojí s tržní ekonomikou a představuje pomyslné „místo“, kde lidé nabízejí svou práci a zaměstnavatelé ji, jako výrobní faktor, poptávají a platí. Je tedy stejně jako kterýkoliv jiný trh založen na nabídce a poptávce. Základním principem trhu je svobodné rozhodnutí nabízejícího na trh svou práci nabídnout a zároveň svobodné rozhodnutí kupujícího nabídku přijat či nikoliv.⁷

Práce představuje jeden z výrobních faktorů a lze ji tedy charakterizovat podobně jako další výrobní faktory pomocí ceny, poptávky a nabídky. Z kvantitativního pohledu je možné ji určit jako počet odpracovaných hodin pracovníků, z kvalitativního jako úroveň vzdělání, skladbu povolání a všeobecné podmínky kulturní vyspělosti obyvatelstva.⁸

3.2 Nezaměstnanost

Mezinárodní úřad práce (ILO) definuje nezaměstnaného člověka jako osobu, která v referenčním období splňuje všechny tři podmínky: není zaměstnaná, je připravena k nástupu do zaměstnání nejpozději do 14 dnů a během posledních 4 týdnů aktivně hledala práci.⁹ Stejně podmínky přijal i Eurostat, na základě jehož metodiky zpracovává ukazatele nezaměstnanosti i Český statistický úřad. Podle Eurostatu patří mezi nezaměstnané navíc i jedinci, kteří práci už nehledají z toho důvodu, že ji již našli a jsou schopni do ní nejpozději do 14 dnů nastoupit.¹⁰ Z řad nezaměstnaných jsou vyloučeny osoby, které sice zaměstnání nemají, ale nejsou ani schopny o něj na trhu práce soutěžit a často jsou zabezpečeny různými sociálními dávkami. Dále nezaměstnaní nejsou ani ti, kteří jsou zabezpečeni například příjmy z rent, stipendií nebo jinou osobou.¹¹

---

⁷ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 11

⁸ BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Roman SVOBODA. *Mikroekonomie: teorie a praxe* 2013, str. 234

⁹ Unemployed person: (according to the International Labour Organization (ILO) definition). Dostupné z: <https://www.insee.fr/en/metadonnees/definition/c1129>.

¹⁰ Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - Metodika. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/zam_vsps.

¹¹ MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, 1998, str. 16

3.2.1 Druhy nezaměstnanosti

Frikční nezaměstnanost

Frikční nezaměstnanost je důsledkem mobility pracovníků na trhu práce a vyskytuje se na trhu práce v podstatě v jakémkoliv okamžiku. Zpravidla se jedná o normální přesun mezi dvěma zaměstnáními a trvá pouze krátce a dočasně. O frikční nezaměstnanost jde také v případě osob nově vstupujících na trh práce, a to po dobu, než si najdou své první zaměstnání, a v případě osob vracejících se na trh práce, např. matky z rodičovské dovolené.¹²

Strukturální nezaměstnanost

Strukturální nezaměstnanost je důsledkem změn struktury národního hospodářství, silně na ni může působit i změna struktury světové ekonomiky. Je způsobena především technickým pokrokem a změnami preferencí spotřebitelů. Kvůli nesouladu mezi rušenými a nově vytvořenými pracovními místy může být v některých odvětvích vysoká a dlouhodobá, v České republice obzvlášť na malých městech, jejichž obyvatelé jsou po pracovní stránce často závislí na jednom větším podniku. Nejvíce bývají strukturální nezaměstnaností postiženi starší pracovníci, kteří již mají zastaralou kvalifikaci a jejich přizpůsobivost je malá.¹³

Cyklická nezaměstnanost

Cyklická nezaměstnanost je úzce spojena s průběhem hospodářského cyklu a je důsledkem nevyužití stávajících výrobních kapacit z důvodu potíží s odbytem, způsobených zejména recesí.¹⁴ Je způsobená nedostatečnou poptávkou po zboží, a tím pádem nedostatečnou poptávkou po práci vůči nabídce práce.¹⁵

Sezónní nezaměstnanost

Pro některé obory je charakteristické kolísání poptávky v závislosti na ročním období, typicky pro zemědělství, stavebnictví a cestovní ruch. Zaměstnanci v těchto odvětvích se s tímto jevem vypořádávají různě, někteří se po skončení sezóny zaregistrují

---

¹² BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Roman SVOBODA. *Mikroekonomie: teorie a praxe*, 2010, str. 190

¹³ SOJKA, Milan a Bronislav KONEČNÝ. *Malá encyklopedie moderní ekonomie* 2006, str. 81

¹⁴ SOJKA, Milan a Bronislav KONEČNÝ. *Malá encyklopedie moderní ekonomie* 2006, str. 81

¹⁵ MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, 1998, str. 21

na úřad práce, někteří do té další žijí z úspor. Ať tak či tak, nespornou výhodou sezónní zaměstnanosti oproti ostatním druhům je, že je velmi dobře předvídatelná, a tak se na ni mohou zaměstnanci připravit.¹⁶

Skrytá (latentní) nezaměstnanost

O skrytou nezaměstnanost jde v případě, kdy si nezaměstnaná osoba práci nehledá a zároveň není jako nezaměstnaná ani registrovaná, typicky jde o ženy na mateřské a rodičovské dovolené či studenty a jedince odcházející do předčasného důchodu. Do skryté nezaměstnaných se řadí i jedinci, kteří sice jsou zaregistrováni na úřadě práce a práci zatím nemají, ale jsou zařazeni do některých z programů pro nezaměstnané (rekvalifikačních kurzů, veřejně prospěšných prací apod.).¹⁷

3.2.1 Měření nezaměstnanosti

Měření nezaměstnanosti může být, podobně jako u dalších makroekonomických veličin, poměrně obtížné. Samotná podstata veličiny je snadno patrná – vystihnout, jak velká část obyvatelstva dané ekonomiky není schopna v danou chvíli najít uplatnění na trhu práce.¹⁸ V České republice jsou používanými ukazateli nezaměstnanosti podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let, který od 1. 1. 2013 nahradil registrovanou míru nezaměstnanosti a obecná míra nezaměstnanosti.

Ukazatel podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let schválilo Ministerstvo práce a sociálních věcí na návrh Českého statistického úřadu. Čítatel, počet dosažitelných uchazečů v evidenci úřadů práce, zůstal stejný jako u registrované míry nezaměstnanosti. Ve jmenovateli byla ale pracovní síla nahrazena celkovým počtem obyvatel ČR ve věku 15–64 let (počtem obyvatel v tzv. „produktivním věku“).¹⁹

Obecná míra nezaměstnanosti se počítá jako podíl počtu nezaměstnaných (v čitateli) na celkové pracovní síle (ve jmenovateli) a uvádí se v procentech. Odhady počtu nezaměstnaných a pracovní síly pochází z výběrových šetření pracovních sil. Ukazatel obecné míry nezaměstnanosti používá například Eurostat nebo Český statistický úřad.²⁰

---

¹⁶ KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*, 2013, str. 56

¹⁷ MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, 1998, str. 21

¹⁸ BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Roman SVOBODA. *Mikroekonomie: teorie a praxe*, 2010, str. 189

¹⁹ KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*, 2013, str. 49–52

²⁰ KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*, 2013, str. 48–49

3.2.2 Dopady nezaměstnanosti

Nezaměstnanost, zejména dlouhodobá, s sebou přináší řadu dopadů, jak ekonomických, tak sociálních. Vysoká nezaměstnanost znamená, že země nevyužívá svých produkčních možností na maximum, neboť na jeden nevyužitý výrobní faktor se nabalují i další, čímž vzniká ztráta produktu ekonomiky.²¹ Tuto ztrátu lze kvantifikovat s použitím Okunova zákona, který říká, že „zvýší-li se skutečná míra nezaměstnanosti o 1 % oproti přirozené míře nezaměstnanosti, poklesne reálný produkt o 2–3 % oproti hodnotě potenciálního produktu“.²²

Nezaměstnaným osobám bude třeba vyplácet podporu v nezaměstnanosti a budou využívat služeb úřadů práce a nástroje politiky zaměstnanosti. K tomu se navíc sníží daňové příjmy státního rozpočtu, neboť nezaměstnaní neplatí daň z příjmu. Nízký disponibilní příjem nezaměstnaných osob a jejich rodin dále způsobí nižší spotřebu, čímž se sníží i výběr nepřímých daní (spotřebních a DPH).²³

Kromě toho, že se nezaměstnaným osobám sníží příjem, dochází u nich navíc po určitém čase ke změnám, které jim znesnadňují jejich navrácení do pracovního procesu. Tyto změny jsou příčinou úpadku jejich lidského kapitálu, neboť při dlouhodobé nezaměstnanosti lidé ztrácejí schopnosti a jejich znalosti zastarávají. Postupně se přidává sociální izolace a ztráta sebeúcty, způsobená ztrátou kontaktů, společenské prestiže či autority.²⁴ Vysoká dlouhotrvající nezaměstnanost negativně působí nejen na nezaměstnané jedince, ale celou společnost. V takové společnosti se vyskytuje zvýšený počet lidí se sociálně patologickými projevy – více konzumují alkohol, cigarety, drogy, jsou více nemocní a častěji se vyskytují i pokusy o sebevraždu.²⁵ S nezaměstnaností se pojí i růst kriminality nebo politická nestabilita, což jen dále zvyšuje státní výdaje.²⁶

Přesto však ani nezaměstnanost nemá pouze negativní důsledky a lze na ní najít i pozitivní stránku. Nízká krátkodobá nezaměstnanost přispívá k optimální alokaci zdrojů. V případě, že je počet nezaměstnaných vysoký natolik, že přetrvává hrozba nedobrovolné ztráty zaměstnání, se zvyšuje produktivita práce, neboť zaměstnanci, pokud si chtějí zaměstnání udržet, dbají na péči o kvalifikaci, kvalitu své práce, mají lepší pracovní

---

²¹ BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*, 2003, str. 102

²² JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*, 2013, str. 148

²³ JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*, 2013, str. 148

²⁴ JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*, 2013, str. 148–149

²⁵ ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost*, 2013, str. 79–80

²⁶ BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*, 2003, str. 103

disciplínu. Na straně druhé ale není možné předpokládat, že takové nastavení vydrží zaměstnanci při obavách dlouhodobých.²⁷

3.2.3 Způsoby snižování nezaměstnanosti

Přispívat ke snižování nezaměstnanosti může vláda například za pomoci hospodářské politiky, a to kombinací expanzivní fiskální i monetární politiky. Bude podporovat agregátní nabídku s cílem dosažení ekonomického růstu a optimálního využití potenciálu země. Dalším způsobem je aplikace nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a zároveň zmírňování dopadů nezaměstnanosti prostřednictvím pasivní politiky zaměstnanosti. Dále může pomoci i podpora malých a středních podniků, které jsou schopné absorbovat část aktuálně nevyužitých pracovních sil. V případě pracovní síly je dobré podpořit i její mobilitu, kupříkladu podporou při stěhování nebo zlepšením dostupnosti bydlení.²⁸

Štěpánková (2003) upozorňuje na nízký počet pracovníků se zkráceným pracovním úvazkem, přestože to podle jejích slov také může přispět ke snižování nezaměstnanosti. Umožnění například lidem pobírajícím dávky přivýdělek na částečný úvazek může nejen odlehčit státní kase, ale zároveň působit výchovně. Není ani výjimkou, že firma zaměstnanci na částečný úvazek po nějaké době, až se uvolní místo, nabídne možnost přestoupit na úvazek plný. Částečné úvazky mohou být i prostředkem k odstranění napětí mezi rodičovskou a pracovní rolí.²⁹

3.3 Rizikové skupiny

Známým faktem bohužel je, že ne všechny sociální skupiny mají stejné možnosti a schopnosti, jak reagovat na neustále se transformující trh práce a změny, které se s jeho vývojem pojí. Postupem času se v České republice, podobně, jako různě ve světě, vykryštalizovaly skupiny, pro které je uplatnění na trhu práce těžší a jejich riziko nezaměstnanosti je vyšší. Jedná se o skupiny lidí bez dostatečné kvalifikace, některé kategorie žen, některé věkové skupiny, lidi se zdravotním postižením a Romy.³⁰

---

²⁷ JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*, 2013, str. 149–150

²⁸ JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*, 2013, str. 151

²⁹ SIROVÁTKA, Tomáš, Petr MAREŠ a Petra ŠTĚPÁNKOVÁ. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*, 2003, str. 70

³⁰ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 139

3.3.1 Lidé bez kvalifikace

To, že jednou ze skupin s vyšším rizikem nezaměstnanosti a obavou ze ztráty zaměstnání stávajícího, budou lidé bez kvalifikace, zřejmě není překvapením. Tento jev je jasně patrný ve všech vyspělých zemích a s téměř jistotou se dá říct, že se jedná o jev trvalý. Při mezinárodním srovnání s dalšími evropskými zeměmi se České republice skupina lidí s nízkou kvalifikací potýká se skoro největšími problémy, hned po Polsku. Tyto problémy souvisí jak s mírou nezaměstnanosti, tak s rozdíly mezi mírou nezaměstnanosti mezi lidmi se základním vzděláním a mezi lidmi, které mají aspoň sekundární vzdělání a vyšší.³¹

Existují tři hlavní příčiny tohoto problému. Prvním je, že trh práce v českých zemích byl i dříve založen hlavně na kvalifikované práci a zaměstnávání nekvalifikovaných pracovníků mělo spíše sociální charakter. Hospodářská restrukturalizace a s ní spojené rušení neefektivních provozů, kde byli často zaměstnání právě nekvalifikovaní lidé, vedla k poklesu míst, kde by mohli nalézt pracovní uplatnění. Druhou příčinou je přijímání sice také nekvalifikované, ale zato levnější pracovní síly ze zahraničí. Třetí, a to poměrně významnou, příčinou je obyčejná nechť pracovníků si svou kvalifikaci zvýšit. S tím souvisí poslední příčina, kterou je naše nepříliš motivující sociální politika, která prostřednictvím své poměrně štědré sociální podpory poskytuje možnost žít i bez práce celkem pohodlně.³²

Řešení tohoto problému se na první pohled zdá být jasné a jednoduché – zajistit, aby ti, kteří patří do této skupiny, získali dostatečnou kvalifikaci, která jim zajistí pracovní uplatnění. Zde ale vyvstává další problém. Někteří lidé na to prostě nemají dostatečnou intelektuální kapacitu. Další část skupiny pracovat nechce, a pokud to půjde, pracovat nebude. Je tedy třeba nalézt poslední část a to ty, kteří mají potřebné schopnosti a jsou ochotni se dále učit a zaměřit na ně nástroje politiky zaměstnanosti.³³

3.3.2 Ženy

Vyšší riziko nezaměstnanosti se pojí zejména se ženami, které se v současné době starají o své děti, nebo se předpokládá, že se k tomu v dohledné době chystají. O významu

---

³¹ KUCHARŮ, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 140

³² KUCHARŮ, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 140–141

³³ KUCHARŮ, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 141

této skupiny vypovídá i to, že byla v rámci problematiky rovných příležitostí mužů a žen zařazena do *acquis communautaire* při jednáních u vstupu do EU.³⁴

Vyšší míra nezaměstnanosti žen než mužů se objevuje u všech stupňů vzdělání, kromě vzdělání základního. To lze vysvětlit tím, že ženy se základním vzděláním jsou ochotné pracovat například i na místech s minimální mzdou. Ženy jsou v České republice všeobecně více ochotny pracovat za menší mzdy a podstoupit rekvalifikaci než muži.³⁵

Vliv období mateřství na postavení žen na trhu práce je ve společnosti často řešeným tématem. Je bezpochyby, že by stát měl zajišťovat takové (právní) podmínky, které by zajistily minimalizaci negativních dopadů dočasného odchodu žen z pracovního procesu, a zároveň se vyvarovat vytváření bariér bránících opětovnému zařazení na trh práce i v průběhu vykonávání mateřské role. Na druhé straně pro zaměstnavatele je většinou nejdůležitějším úkolem tvořit zisk, což jim přijímání matek, které chtě nechtě někdy určitě budou muset zůstat doma s dítětem, ztěžuje. Nelze se tím pádem divit, že zaměstnavatelé si přijímání matek a žen ve věku, kdy se u nich mateřství očekává, dlouze rozmyslí. Řešení této situace je tudíž při současném právním uspořádání, ekonomické situaci a se snahou zachovat demokratické postupy z vnějšího prostředí velmi obtížné.³⁶

3.3.3 Absolventi

Pojem absolvent je v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoníku práce definován v § 229 takto: „*Absolventem se ... rozumí zaměstnanec vstupující do zaměstnání na práci odpovídající jeho kvalifikaci, jestliže celková doba jeho odborné praxe nedosáhla po řádném (úspěšném) ukončení studia (přípravy) 2 let, přičemž se do této doby nezapočítává doba mateřské nebo rodičovské dovolené*“.³⁷

Na rozdíl od většiny ostatních skupin na trhu práce, jsou absolventi zpravidla lidé bez zkušeností, ať už se jedná o zkušenosti praktické nebo o základní pracovní návyky. Pro absolventy tedy představuje problém nejen to, že jejich znalosti a dovednosti získané při studiu při delším hledání práce zastarávají, ale také oddalování osvojování si výše zmíněných pracovních návyků. Další specifickým znakem skupiny absolventů je její

---

³⁴ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 143

³⁵ JÍROVÁ, Hana. *Deformace na českém trhu práce*, 2002, str. 39

³⁶ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 146

³⁷ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#cast10>

vnitřní heterogenita založená na dosaženém vzdělání, tím pádem každý ze členů těchto podskupin vstupuje na trh v trochu jiné situaci.³⁸

Absolventi jako nejčastější důvody své nezaměstnanosti uvádí nízké finanční ohodnocení, s výjimkou absolventů se základním vzdělání, kterým vadila velká vzdálenost od nabízeného pracovního místa a jejich bydliště. Zaměstnavatelé nejčastěji doporučují zlepšit znalost cizích jazyků, schopnost řešit problémy, rozhodovat se a nést zodpovědnost a ochotu učit se.³⁹

V posledních letech je podíl absolventů evidovaných jako uchazečů o zaměstnání na celkovém počtu evidovaných uchazečů klesající. Dá se tedy usuzovat, že možnosti uplatnění absolventů na trhu práce se rozšiřují. V roce 2004 navíc vyšla novela zákona o zaměstnanosti, resp. jejího ustanovení o souvislosti podpory v nezaměstnanosti a délce odpracované doby. Nárok na podporu mají jen ti uchazeči, kteří v posledních dvou letech byli prostřednictvím zaměstnání nebo samostatně výdělečné činnosti účastní na důchodovém pojištění.⁴⁰ Dřívější lehká dostupnost podpory byla jedním z důvodů poměrně vysoké míry nezaměstnanosti absolventů. Jejím odebráním tak byla část absolventů donucena si místo užívání si posledních prázdnin najít práci, což také přispělo ke snížení míry jejich nezaměstnanosti.⁴¹

3.3.4 Lidé v předdůchodovém věku

I ti, kteří jsou již skoro na konci své pracovní kariéry, musí na trhu práce stále čelit určitým problémům. Stojí vlastně na opačné straně než absolventi, kteří se snaží najít co nejlepší místo pro vstup na trh práce. Lidé v předdůchodovém věku naopak řeší, jak si práci co nejdéle udržet, případně najít co nejlepší podmínky jejího ukončení.⁴²

Do předdůchodového a důchodového věku začínají v posledních letech přicházet silné poválečné ročníky, což společně s postupným odkládáním věkové hranici pro odchod

---

³⁸ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 148

³⁹ KALOUSKOVÁ, Pavla, Pavlína ŠTASTNOVÁ, Helena ÚLOVCOVÁ a Jiří VOJTĚCH. *POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ PRO VSTUP NA TRH PRÁCE – 2004 (ŠETŘENÍ V SEKUNDÁRNÍM SEKTORU)*. 2004. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatele-a-pripravenost-absolventu-pro-vstup>, str. 20–21

⁴⁰ Evidence uchazečů o zaměstnání a podpora v nezaměstnanosti. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/evidence-uchazecu-o-zamestnani-a-podpora-v-nezamestnanosti>

⁴¹ POTŮČEK, Martin a kol. *Zpráva o lidském rozvoji: Česká republika 2003 2003*, str. 50–51

⁴² KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 153

do důchodu přispěje ke změně poměru počtu lidí v produktivním a poproduktivním věku.⁴³ Lze přepokládat, že s touto změnou se poté bude pojit vyšší tlak na zaměstnávání lidí i v předdůchodovém a důchodovém věku. Celkem určitě se tedy změní i celkový názor na tzv. předdůchodové skupiny pracujících. Odsunutí doby odchodu do důchodu způsobuje růst požadavků na umožnění rekvalifikací i osobám ve středním a vyšším věku a růst požadavků na větší flexibilitu pracovních úvazků a režimů.⁴⁴

Zároveň je nezbytné povzbuzovat ve společnosti obraz starších pracovníků jako žádoucích zaměstnanců. Jejich setrvání či znovuzapojení do pracovního procesu je totiž v zájmu všech generací, neboť nejen snižuje ekonomické zatížení mladších generací, ale také posiluje starší generace, jak ekonomicky, tak hlavně sociálně a psychicky. Může také přispívat ke snižování rizik plynoucích z tzv. „ageismu“,⁴⁵ jímž se označuje „*proces systematického stereotypizování a diskriminace lidí pro jejich stáří*“.⁴⁶

3.3.5 Lidé se zdravotním postižením

Osoby se zdravotním postižením představují další skupinu lidí, kteří mají značné problémy najít vhodné pracovní uplatnění. Heterogenní charakter postižení jedinců patřících do této skupiny je jedním z důvodů nelehkého hledání jednotného přístupu k jejich zaměstnávání.⁴⁷ Dříve bylo patrné zaměření se na příčiny postižení a možnosti jeho léčby a silné postavení státu. Stinnou stránkou však bylo uzavření této skupiny do různých ochranných zařízení, což většinové populaci značně ztížilo možnost se se svými spoluobčany se zdravotním postižením sžít a naučit se fungovat. V současnosti je praxí nahlížení na zdravotní postižení spíše jako na soubor sociálních bariér, které znemožňují takto postiženým osobám uplatnit se ve společnosti. Cílem je začlenění osob se zdravotním postižením do společnosti a využití jejich sociálních i pracovních schopností.⁴⁸

Přestože medicína jde stále kupředu, klesá podíl fyzicky náročné a zdraví škodlivé práce a situaci se snaží řešit i aktivní politika zaměstnanosti, podíl nezaměstnaných osob se zdravotním postižením se od roku 2015 drží kolem 14–16 %. Jednou z příčin podle autorů Analýzy zaměstnanosti je ztráta motivace k práci v případě, že očekávané příjmy ze

---

⁴³ KUCHAROVÁ, Věra. *KOMPLEXNÍ ANALÝZA SOCIÁLNĚ EKONOMICKÝCH PODMÍNEK ŽIVOTA VE STÁŘÍ*, 2002, str. 15. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/Do_1503.pdf.

⁴⁴ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 153–154

⁴⁵ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 155

⁴⁶ POKORNÁ, Andrea. *Komunikace se seniory*, 2010, str. 69

⁴⁷ JÍROVÁ, Hana. *Deformace na českém trhu práce*, 2002, str. 56

⁴⁸ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 155

zaměstnání jsou srovnatelné s očekávanými příjmy, na které mají nárok kvůli svým zdravotním problémům, například tedy s příjmy z invalidního důchodu.⁴⁹ Další příčinou je poté ztráta motivace potenciálních zaměstnavatelů takové uchazeče zaměstnat, neboť úprava pracovního prostředí pro osoby se zdravotním postižením je finančně nákladná. Podstatnou příčinou je i častá nízká úroveň kvalifikace zdravotně postižených osob.⁵⁰ Téměř 70 % z nich dosáhlo maximálně středoškolského vzdělání zakončeného výučním listem, s vyšším odborným vzděláním nebo vysokoškolsky vzdělaných bylo v roce 2019 pouze 7,5 % z nich.⁵¹

Úřad práce dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti „vytváří za účelem posouzení vhodné formy pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením odborné pracovní skupiny složené zejména ze zástupců organizací zdravotně postižených a zástupců zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením“.⁵² Cestou ke zlepšení stávající situace na trhu práce pro zdravotně postižené je podle Kuchaře rozšiřování možností pro jejich vzdělávání a zvyšování kvalifikace, posílení motivace pro vstup setrvání v pracovním procesu a v odstranění bariér na straně zaměstnavatelů, které jim znesnadňují přijímání pracovníků se zdravotním postižením. Společným znakem těchto potřebných změn je celkového vztahu společnosti k osobám se zdravotním postižením, což je však velmi dlouhodobá záležitost.⁵³

3.3.6 Romové

Romové představují jednu z oficiálních národnostních menšin v České republice. Romská národnost byla oficiálně uznána v roce 1990, do té doby byli Romové označováni jako etnický útvar či „*historické společenství lidí se specifickou etnickou povahou*“.⁵⁴ Specifické je kromě jejich povahy také jejich postavení v české společnosti a zřejmě takové bude i nadále.⁵⁵

---

⁴⁹ Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2004, str. 48. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1376332/analyza_zam_nezam_rok_2004.pdf/8db6c6c9-59ed-eb0c-3ba9-29be500347f4

⁵⁰ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 157

⁵¹ Osoby se zdravotním postižením podle nejvyššího dosaženého vzdělání, pohlaví a věku. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/90600407/26000619104.pdf/26775c4b-87b2-4ec2-a24e-585908ec2bf7?version=1.1>

⁵² Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>

⁵³ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 157

⁵⁴ KÁRA, Karel. Cikáni v ČSSR a jejich společenská integrace, In: Sociologický časopis, 1981, str. 366

⁵⁵ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 158

Jedním ze specifik romské populace je problém stanovení její velikosti, neboť odhady počtu Romů v ČR a výsledky sčítání lidu se poměrně výrazně liší. Při sčítání lidu v roce 1991 se k romské národnosti přihlásilo 33 tisíc lidí, podle odhadů však bylo osob romské národnosti 160 tisíc. Rozdíl mezi odhadem a výsledky sčítání lidu se ještě více prohloubil v roce 2001, kdy podle sčítání lidu bylo Romů 12 tisíc a podle odhadů dokonce kolem 200 tisíc.⁵⁶ Podobná situace nastala při zatím posledním sčítání lidu v roce 2011, ve kterém romskou (případně romskou a jednu další) národnost uvedlo jen o něco málo více než 13 tisíc lidí⁵⁷, přičemž odhady se pohybují okolo 250 tisíc.⁵⁸

Příčinou problémové pozice Romů v české společnosti je podle Kalibové (2001) nízká adaptabilita na sociální prostředí většinové populace, která je způsobená rozdílným sociálním a kulturním vývojem ve spojení se specifickým demografickým chováním.⁵⁹ Například vzdělání se pro majoritní část romských rodin nachází v jejich hodnotovém žebříčku až na posledních příčkách. Mnoho z nich se navíc potýká se špatnou znalostí českého jazyka, a to jak po gramatické stránce, tak z hlediska slovní zásoby. Problém představuje také to, že intelektuálněji založení Romové se sice rychle asimilují, ale zároveň se čím dál častěji přestávají hlásit k ostatním romským příslušníkům.⁶⁰ Samotní Romové vidí jako hlavní důvod jejich potíží při hledání zaměstnání etnickou příslušnost (80,4 %). Na druhém místě se s 65,9 % umístila nedostatečná kvalifikace. Tento fakt je celkem příznačný, vzhledem k tomu, že přestože si Romové uvědomují nedostatečnost jejich současné kvalifikace, jen malá část z nich se někdy zapojila do některých programů pracovní přípravy. Ani jejich účast v programech aktivní zaměstnanosti není velká, těch se někdy zúčastnilo pouze 7 – 12 % Romů ve věku do 55 let. Navíc údaje krajských koordinátorů pro romské záležitosti ukazují, že Romy nejčastěji využívaným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti jsou veřejné práce a společensky účelná pracovní místa, rekvalifikační kurzy a poradenská a metodická pomoc při hledání zaměstnání jsou

---

⁵⁶ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 158

⁵⁷ Předběžné výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/sldb/predbezne_vysledky_scitani_lidu_domu_a_bytu_2011

⁵⁸ JIŘIČKA, Jan. Romů je čtvrt milionu, při sčítání zapírají ze strachu, míní aktivista. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/za-maly-pocet-lidi-romske-narodnosti-muze-podle-aktivisty-strach.A111216_123814_domaci_jj

⁵⁹ KALIBOVÁ Květa. Romové v Evropě z pohledu demografie, 2001, str. 126

⁶⁰ KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*, 2007, str. 159

využívány až sekundárně.⁶¹ Jako další příčiny obtížného hledání zaměstnání uvedli celkovou ekonomickou recesi v zemi (53,3 %), nedostatek štěstí (39,2 %), věk (19,8 %) špatný zdravotní stav (9,1 %) a jako poslední pohlaví/rod (8,1 %).⁶²

Ve Zprávě o stavu romských komunit v České republice, kterou v roce 2004 uveřejnila vláda České republiky, se uvádí míra nezaměstnanosti Romů v České republice 46,3 %.⁶³ Podle EU MIDIS II: Second European Union Minorities and Discrimination Survey, šetření Agentury Evropské unie pro základní práva z roku 2016, bylo 30 % žen a 35 % mužů romského původu žijících v České republice dle jejich slov nezaměstnaných.⁶⁴ Zpráva o Indexu romské inkluze z roku 2015 uvádí dokonce ještě nižší číslo – 27 %.⁶⁵ Ve výsledku je taková míra nezaměstnanosti ale stále velmi vysoká, vzhledem k tomu, že obecná míra nezaměstnanosti v České republice v tomtéž roce byla zhruba 5 %.⁶⁶

Důraz při možnostech řešení klade Jírová (2002) na snahu o začlenění Romů do většinové společnosti, seznámení s kulturou, zvyky a mentalitou, a naopak seznámení zbytku obyvatelstva s jejich zvyky a způsobem života. Bezpochyby je také nutné zvýšit vzdělanost, zejména změnit přístup k romským dětem v průběhu základního vzdělání, přiblížit jim ho a podporovat využívání služeb úřadu práce.⁶⁷

3.4 Politika zaměstnanosti

Krebs (2005) vymezuje politiku zaměstnanosti jako „*soubor opatření, kterými jsou spoluutvářeny podmínky pro dynamickou rovnováhu na trhu práce a pro efektivní využití pracovních sil. Je zpravidla výsledkem úsilí státu, zaměstnavatelů, zaměstnanců a odborů a*

---

⁶¹ Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2018. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/Zprava-o-stavu-romske-mensiny.pdf>

⁶² Zpráva o stavu romských komunit v České republice. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/Zprava-o-stavu-romske-mensiny.pdf>

⁶³ Zpráva o stavu romských komunit v České republice. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/Zprava-o-stavu-romske-mensiny.pdf>

⁶⁴ Second European Union Minorities and Discrimination Survey: Roma – Selected findings. Dostupné z: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_en.pdf

⁶⁵ Situace Romů v Česku se zlepšuje, až polovina je ale sociálně vyloučená. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/index-inkluze-situace-romu-se-zlepsuje.A160408_131947_domaci_jkk

⁶⁶ Obecná míra nezaměstnanosti v ČR a krajích. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obecna_mira_nezamestnanosti_v_cr_a_krajich

⁶⁷ JÍROVÁ, Hana. *Deformace na českém trhu práce*, 2002, str. 49

*usiluje o harmonizaci nabídky a poptávky na trhu práce, o zpružnění mechanismů působících mezi nimi*⁶⁸“.

Státní politika zaměstnanosti je prováděna za účelem dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, produktivního využití pracovních sil a zabezpečení práva občanů na zaměstnání. V České republice je uskutečňována Ministerstvem práce a sociálních věcí a úřadem práce ČR. Mezi jejich hlavní úkoly patří sledování a posuzování situace na trhu práce, tvorba prognóz, koncepcí a programů zaměstnanosti, uplatňování politik zaměstnanosti a koordinace opatření s evropskou strategií zaměstnanosti.⁶⁹

3.4.1 Pasivní politika zaměstnanosti

Přestože zákon o zaměstnanosti v současnosti s termínem pasivní politika zaměstnanosti již nepracuje, stále jej používá například ministerstvo financí, kde označuje podporu v nezaměstnanosti jako výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti.⁷⁰ Pasivní politika zaměstnanosti představuje zprostředkování zaměstnání osobám, které se o práci uchází a jejich hmotné zabezpečení základních potřeb prostřednictvím dávkové podpory, především podpory v nezaměstnanosti a podporou při rekvalifikaci.⁷¹

Podmínky podpory v nezaměstnanosti jsou upraveny zákonem číslo 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v hlavě III, § 39. Druhá část tohoto paragrafu naopak určuje, v jakých případech nárok na podporu v nezaměstnanosti uchazeč o zaměstnání nemá. Podpora v nezaměstnanosti se však i po splnění všech podmínek poskytuje pouze po určitou (podpůrčí) dobu. Její délka závisí na věku uchazeče o zaměstnání. Do 50 let věku je podpůrčí doba 5 měsíců, od 50 do 55 let 8 měsíců a nad 55 let 11 měsíců. Stejným zákonem, hlavou III, § 40 jsou upraveny i podmínky podpory při rekvalifikaci.⁷²

Nicméně přestože i pasivní politika zaměstnanosti je pro stát a zejména uchazeče o zaměstnání nezbytná, podstatu nezaměstnanosti neřeší, pouze její důsledky. Konečný cílem

---

⁶⁸ KREBS, Vojtěch a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika*, 2005, str. 22

⁶⁹ Správa na úseku zaměstnanosti. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=21308222&doctype=ART>

⁷⁰ B. Zpráva ke státnímu rozpočtu České republiky na rok 2019. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?str=10&o=8&utq=1&tqq=1:6&na=>, str. 39

⁷¹ KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*, 2013, str. 197

⁷² Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435#cast3>

politiky zaměstnanosti rozhodně není saturovat dlouhodobě nezaměstnaného člověka dávkami, nýbrž ho co nejdříve navrátit do pracovního procesu.⁷³

3.4.2 Aktivní politika zaměstnanosti

V zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, je aktivní politika zaměstnanosti definována v hlavě V, § 104 jako „*souhrn opatření směřujících k zajištění maximálně možné úrovně zaměstnanosti. Aktivní politiku zaměstnanosti zabezpečuje ministerstvo a úřad práce; podle situace na trhu práce spolupracují při její realizaci s dalšími subjekty*“.⁷⁴

Aktivní politika zaměstnanosti funguje především prostřednictvím různých příspěvků a daňových úlev tak, aby zaměstnavatele motivovala například k vytvoření nových pracovních míst či k tomu, aby zaměstnali osobu, která má na trhu práce nějaký hendikep. Jejím dalším úkolem je také napomáhat tvorbě nových pracovních míst a rozšiřovat stávající vzdělání a kvalifikaci uchazečů a zájemců o zaměstnání, čímž přispívá k vylepšení či upevnění jejich pozice na trhu práce.⁷⁵

Zákon o zaměstnanosti kromě definice aktivní politiky zaměstnanosti vymezuje v § 104 a § 105 i nástroje, pomocí kterých plní aktivní politika zaměstnanosti své cíle. Těmito nástroji jsou dle § 104: *rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, překlenovací příspěvek, příspěvek na zapracování a příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program*⁷⁶ a dle § 105: *poradenství, která provádějí nebo zabezpečují krajské pobočky úřadu práce, podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením, sdílené zprostředkování zaměstnání a cílené programy k řešení zaměstnanosti*.⁷⁷

Zatímco prostředky pasivní politiky zaměstnanosti cílí především do oblasti dávkové saturace jedince, který přišel o zaměstnání, nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou cílené na pomoc navrácení nezaměstnaných jedinců zpět na trh práce a tím k jejich finanční soběstačnosti.⁷⁸

---

⁷³ KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*, 2013, str. 197

⁷⁴ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>

⁷⁵ KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*, 2013, str. 197

⁷⁶ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435#cast5>

⁷⁷ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435#cast5>

⁷⁸ KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*, 2013, str. 219

3.4.3 Politika zaměstnanosti Evropské unie

Politika zaměstnanosti Evropské unie je představována Evropskou strategií zaměstnanosti (EPZ). Nyní je součástí strategie Evropa 2020.⁷⁹ 17. 10. 2010 bylo Evropskou radou schváleno 5 hlavních cílů strategie Evropa 2020, z nichž 2 se svojí povahou vztahovaly k boji s nezaměstnaností:

- *Úsilí o dosažení 75% zaměstnanosti žen a mužů ve věku od 20 do 64 let, mimo jiné i prostřednictvím vyšší účasti mladých lidí, starších pracovníků a pracovníků s nízkou kvalifikací a lepší integrace legálních migrantů,*
- *Zlepšení úrovně vzdělání, zejména snahou snížit míru předčasného ukončování školní docházky pod 10 % a zvýšit podíl osob ve věku 30-34 let s dokončeným terciárním nebo srovnatelným vzděláním na nejméně 40 %.*⁸⁰

Členské země mohou pro naplnění těchto cílů využít i finanční prostředky Evropské unie, a to především z Evropského sociálního fondu a dále z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. V rámci snižování nezaměstnanosti mladých byl v roce 2013 spuštěn program Záruka pro mladé. Starší uchazeči o zaměstnání poté mohou využívat poradenství Evropské sítě služeb zaměstnanosti.⁸¹

3.5 Sociální politika

Krebs a kol. (2010) vymezují sociální politiku jako politiku, která „*se primárně orientuje na člověka, na rozvoj a kultivaci jeho životních podmínek, dispozic, na rozvoj jeho osobnosti a kvality života*“.⁸² Sociální politika slouží k ovlivňování sociální reality (sociálního systému), u čehož se řídí několika základními principy, jejichž respektování by mělo zajistit funkčnost a efektivnost sociální politiky. Základní pilíře, na kterých se literatura shoduje, jsou: princip sociální spravedlnosti, sociální solidarity, subsidiarity, participace a ekvivalence.⁸³

---

⁷⁹ Evropská strategie zaměstnanosti. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=cs>

⁸⁰ Strategie Evropa 2020: Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>

⁸¹ Sociální Evropa: Jaké jsou sociální politiky EU?. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/eu-affairs/20170616STO77648/socialni-evropa-jake-jsou-socialni-politiky-eu>

⁸² KREBS, Vojtěch a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika*, 2010, I. oddíl, str. 17

⁸³ KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*, 2015. str. 14-15

Cíle sociální politiky lze obecně charakterizovat jako normativní určení žádoucí budoucnosti. Takto vymezené cíle by měly brát zřetel na zákonitosti společenského vývoje, a tím pádem být stanovovány v jeho záměrech. Zároveň by měly zobrazovat potenciál budoucího vývoje a možnosti, které mohou zapříčinit změny v sociální politice a být ve vhodné míře konkretizovány (z hlediska času, nákladovosti apod.).⁸⁴

Motivem funkcí sociální politiky by mělo být naplňování jejího cíle. Všechny funkce působí komplexně a navzájem spolu souvisí, přestože mají na objekty svého působení odlišný vliv. Nejčastěji jsou uváděny tyto funkce: ochranná, redistribuční, homogenizační, stimulační a preventivní.⁸⁵

Nástroji sociální politiky se rozumí prostředky, jimiž vykonavatel sociální politiky působí na sociální objekty – občany.⁸⁶ Řadí se mezi ně sociální příjmy, sociální služby, věcné dávky, účelové půjčky, úlevy a výhody a státní regulace cen spotřebního zboží a služeb.⁸⁷

3.5.1 Státní sociální politika

Jak uvádí Kaczor (2015), český sociální systém stojí na třech pilířích. Jsou jimi Česká správa sociálního zabezpečení, úřad práce ČR a jednotlivé obce a kraje a podkladem pro ně je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, jak lze vidět na obrázku č. 1. Všechny instituce, které tvoří zmiňované pilíře, jsou povinně zřizovány ze zákona a jejich služby jsou nárokovatelné a ze zákona povinně poskytovány.⁸⁸

---

⁸⁴ KREBS, Vojtěch a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika*, 2010, I. oddíl, str. 40

⁸⁵ KREBS, Vojtěch a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika*, 2010, I. oddíl, str. 57–58

⁸⁶ TOMĚŠ, Igor. *Sociální politika, teorie a mezinárodní zkušenost*, 2001, str. 176

⁸⁷ Životní podmínky: Domácnosti podle postavení osoby v čele. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/125571069/160021201a.pdf/6744f6d0-8911-44ad-b7bc-d7141e7d7367?version=1.0>

⁸⁸ KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*, 2015, str. 47

Obrázek 1: Grafické znázornění sociálního systému České republiky

Zdroj: KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*, 2015, str. 48

Jak lze z obrázku č. 1 vyčíst, Česká správa sociálního zabezpečení spravuje pojistné dávky, které do systému plynou ze zákonného sociálního pojištění. Jedná se o důchody a nemocenské dávky.⁸⁹

Pracoviště úřadu práce ČR jsou jednotným výplacním místem všech nepojistných dávek, které sociální systém ČR poskytuje, tj. dávky státní sociální podpory, dávky hmotné nouze, dávky pro osoby se zdravotním postižením, dávky péčovské péče a také hradí některé výdaje na státní politiku zaměstnanosti. Mezi další aktivity úřadu práce ČR patří například realizace řady specializovaných aktivit a projektů, jejichž účelem je zlepšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti různých skupin osob.⁹⁰

Úlohou obcí a krajů je zabezpečení sociální prevence a sociální ochrany dětí a rodiny. V oblasti sociálních služeb mají obce a kraje na starost zřizování a provozování sociálních služeb, tj. domovů pro seniory a osoby se zdravotním postižením, azylových domů a stacionářů.⁹¹

⁸⁹ KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*, 2015, str. 48–49

⁹⁰ KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*, 2015, str. 49–50

⁹¹ KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*, 2015, str. 50–51

3.5.2 Sociální politika Evropské unie

Koordinovaný postup členských zemí v oblasti sociální politiky platí od roku 1997, se zaměřením zejména na snižování nezaměstnanosti a zvyšování konkurenceschopnosti. Evropská unie má za cíl v sociální oblasti modernizovat systémy sociálního zabezpečení, zmírnit chudobu a chránit postižené osoby.⁹² Sociální politika je také reflektována v hlavních cílech strategie Evropa 2020, a to v cíli 5: „Podpora sociálního začlenění, zejména prostřednictvím snižování chudoby, a to snahou snížit počet lidí ohrožených chudobou nebo vyloučením nejméně o 20 milionů“.⁹³ V roce 2017 byl navíc vytvořen Evropský sociální pilíř, který se zaměřuje na tři hlavní okruhy: rovné příležitosti a přístup na trh práce, spravedlivé pracovní podmínky a sociální ochrana a sociální začlenění. Pro podporu sociálního začleňování mohou členské země využívat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu.⁹⁴

3.6 Programy na začleňování rizikových skupin na trh práce

Pomáhat se začleňováním rizikových skupin na trh práce v České republice má za jeden ze svých cílů řada organizací. Jednou z nich je Agentura pro sociální začleňování, odbor Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Fungovat začala v roce 2008 a slouží k podpoře obcí, které řeší problematiku sociálního vyloučení. Jedním ze zásadních témat, kterými se Agentura pro sociální začleňování zabývá, je podpora služeb zaměstnanosti obyvatel sociálně vyloučených lokalit, které jsou z většiny obývané právě lidmi, kteří patří do některé z rizikových skupin.⁹⁵ Podle analýzy společnosti GAC spol. s r. o. z května 2015 tvořili Romové většinu obyvatelstva ve třech čtvrtinách sociálně vyloučených lokalit v České republice, ve 27 % dokonce bylo 100 % obyvatel dané sociálně vyloučené lokality romského původu.⁹⁶ S Agenturou pro sociální začleňování spolupracuje 169 obcí České republiky, z toho 20 se jich nachází v Ústeckém kraji.⁹⁷

---

⁹² FRÍZLOVÁ, Iveta. Zaměstnanost a sociální věci. Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/688/sekce/zamestnanost-a-socialni-veci/>

⁹³ Strategie Evropa 2020: Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>

⁹⁴ Sociální Evropa: Jaké jsou sociální politiky EU?. Dostupné z:

<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/eu-affairs/20170616STO77648/socialni-evropa-jake-jsou-socialni-politiky-eu>

⁹⁵ O NÁS. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/o-nas/>

⁹⁶ ČADA, Karel, Daniela BÜCHLEROVÁ, Zuzana KORECKÁ a Tomáš SAMEC. Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, 2015, str. 42. Dostupné z:

Podpora přístupu k zaměstnání, zejména pro skupiny ohrožené na trhu práce, je jedna z priorit Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, kterou zpracovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Vychází z Koncepce politiky zaměstnanosti 2013-2020, která analyzovala tehdejší stav na trhu práce, politiku zaměstnanosti a její účinnost a efektivitu. Dále v ní byly vymezeny základní priority politiky zaměstnanosti na další období. Strategie pak tyto priority zpracovává do konkrétních strategických opatření. V rámci výše zmíněné priority byly ve Strategii politiky zaměstnanosti do roku 2020 identifikovány zásadní problémy a jejich příčiny. Tyto problémy byly sloučeny do dvou základních skupin problémů:

- *„Nedostatečná tvorba pracovních míst umožňující nalézt pracovní uplatnění všem osobám, které pracovat chtějí, a to včetně regionálních disparit mezi nabídkou a poptávkou po práci.“⁹⁸*
- *„Ztížený přístup k zaměstnání pro nejvíce znevýhodněné osoby, kterými jsou starší osoby v předdůchodovém věku, mladí, osoby pečující o osobu blízkou, zejména o dítě (resp. navracející se na trh práce), osoby s nízkou kvalifikací, osoby se zdravotním postižením a osoby s dalšími, zejména sociálními hendikepy.“⁹⁹*

Základním nástrojem, který má Ministerstvo práce a sociálních věcí k dispozici při podpoře vytváření nových pracovních míst, jsou nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, především investiční pobídky, zřizování společensky účelných pracovních míst a podpora zahájení samostatně výdělečné činnosti. Klíčovým nástrojem pro řešení nezaměstnanosti mladých lidí a absolventů do 25 let je Program Záruky pro mládež, na kterém Ministerstvo práce a sociálních věcí spolupracuje s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Účelem tohoto programu je snížení nezaměstnanosti mladých lidí tím, že jim zaručí, že do 4 měsíců od té doby, co se osoba mladší 25 stala nezaměstnanou, ukončila formální vzdělávání nebo odešla ze systému formálního vzdělávání, dostanou kvalitní nabídku

---

<https://www.esfcr.cz/documents/21802/791224/Anal%C3%BDza+soci%C3%A1ln%C4%9B+vylou%C4%8Den%C3%BDch+lokalit+v+%C4%8CR/65125f3c-3cd9-4591-882b-fd3935458464>

⁹⁷ LOKALITY. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/lokality/>

⁹⁸ Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, str. 10. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/848077/strategiepz2020.pdf/a666485c-355f-3d35-4fe7-0692661e271a>

⁹⁹ Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, str. 10. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/848077/strategiepz2020.pdf/a666485c-355f-3d35-4fe7-0692661e271a>

zaměstnání. Základním nástrojem prevence nezaměstnanosti starších osob by podle Ministerstva práce a sociálních věcí mělo být vhodné kariérní poradenství, podpora profesní mobility a motivování zaměstnavatelů k rozvoji vlastních lidských zdrojů a úpravy pracovišť. V případě osob s nízkou kvalifikací a osob ohrožených sociálním vyloučením by měl být kladen důraz na provázání politiky zaměstnanosti a sociální politiky, například v opatření asistence a přípravy na přijetí zaměstnání, opatření asistence osobám zaměstnaným za účelem je v zaměstnání udržet. Důležité je také rozvíjení aktivizačních opatření a finanční gramotnosti. Pro snížení nezaměstnanosti osob se zdravotním postižením je třeba rozšířit využití pracovní rehabilitace, především přípravy k práci na pracovištích. Měl by být také revidován systém povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.¹⁰⁰

Hlavním prostředkem realizace politiky zaměstnanosti do roku 2020 je Operační program Zaměstnanost. Finančně je podporován z Evropského sociálního fondu a Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí.¹⁰¹ V programovém období 2014–2020 bylo prostřednictvím prioritní osy Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly podpořeno 6 220 projektů, z toho 1 223 z nich bylo realizováno v Ústeckém kraji.¹⁰² Při začleňování osob z rizikových skupin na trh práce byly důležité zejména specifické cíle „Zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných“, „Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých osob prostřednictvím programu Záruky pro mládež“, „Snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce“, který cílí především na podporu opatření sloužících k lepšímu slazení pracovního, soukromého a rodinného života a opětovného začlenění žen (především s malými dětmi) na trh práce a „Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků“. Pro region NUTS II Severozápad, kam patří i Ústecký kraj, potom bylo možné využít podporu na specifický cíl „Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých lidí, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě v regionu NUTS II Severozápad“.¹⁰³

---

¹⁰⁰ Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, str. 18-25. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/848077/strategiepz2020.pdf/a666485c-355f-3d35-4fe7-0692661e271a>

¹⁰¹ Operační program Zaměstnanost. Dostupné z: <https://www.dotaceu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy/list/op-zamestnanost>

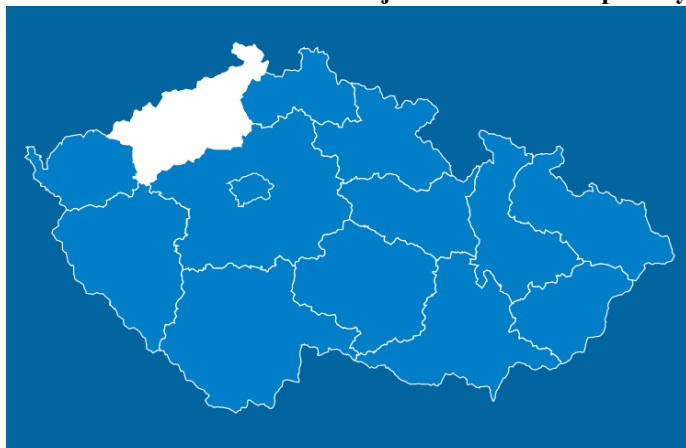
¹⁰² OP Zaměstnanost 2014-2020: Projekty. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/projekty-opz?p_p_id=AssetPublisherFilterPortlet_WAR_esfportalportletapplication&p_p_lifecycle=0&_AssetPublisherFilterPortlet_WAR_esfportalportletapplication_implicitModel=true

¹⁰³ OPERAČNÍ PROGRAM ZAMĚSTNANOST 2014-2020: revize č. 3, 2020, str. 35-61. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/aktuality-opz/-/asset_publisher/0vxsQYRpZsom/content/id/15511582

4 Ústecký kraj z pohledu řešení problematiky

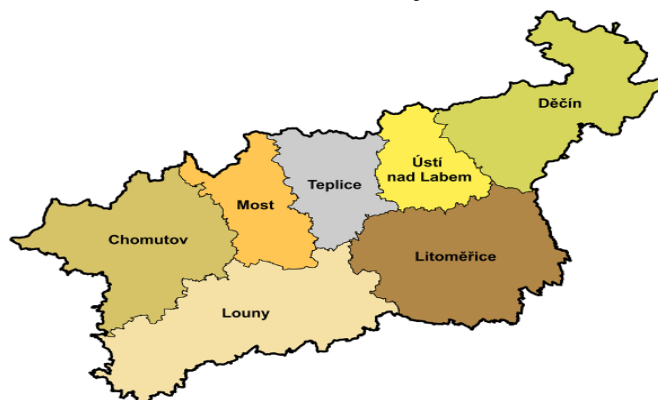
Ústecký kraj je jeden ze 14 krajů, do kterých se od 1. 1. 2001 na základě reformy státní správy a samosprávy člení území České republiky, jak lze pozorovat na obrázku č. 2. Ústecký kraj se dále dělí do 7 okresů – Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem, které lze vidět na obrázku č. 3. Ty se dále dělí na 354 obcí, z toho 59 se statutem města. Nachází se na severozápadě republiky a sousedí s krajem Libereckým, Karlovarským a Středočeským a na kratičkém úseku také s krajem Plzeňským. Nejdelsí společnou hranici má se spolkovou republikou Německo, konkrétně spolkovou zemí Sasko. Jeho rozloha je 5 339 km², což představuje 6,8 % rozlohy České republiky.¹⁰⁴

Obrázek 2: Pozice Ústeckého kraje v rámci České republiky

Zdroj: Státní veterinární zpráva

Obrázek 3: Rozdělení Ústeckého kraje do okresů

Zdroj: ČSÚ

¹⁰⁴ Charakteristika kraje. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/charakteristika-kraje/ms-204823/p1=204823>

K 31. 12. 2019 v něm žilo 820 965 obyvatel, přičemž 407 763 z nich byli muži a 413 202 ženy. Jedná se o 5. nejlidnatější kraj. 131 591 obyvatel bylo ve věku 0–14 let, 527 847 15–64 let a 161 527 obyvatelům bylo více než 65 let. Průměrný věk obyvatele Ústeckého kraje byl 42,2 let, což je o 0,3 roku méně, než byl průměrný věk obyvatele v České republice.¹⁰⁵

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v Ústeckém kraji patří skupina Czech Coal, Severočeské doly a.s., s.r.o., Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s., Johnson Controls k.s., AGC Automotive Czech a.s., KOITO CZECH s.r.o., Pierbug s.r.o., ČEZ a.s., Krajská zdravotní a.s. a UNIPETROL RPA. Poslední jmenovaný podnik byl dokonce v roce 2020 opětovně zvolen nejlepším zaměstnavatelem Ústeckého kraje. Dále se na jeho území nachází 23 průmyslových zón a 2 strategické průmyslové zóny (Triangle, Joseph), kde je celá řada továren zajišťujících pracovní místa pro tisíce lidí.¹⁰⁶

V Ústeckém kraji je také jedna vysoká škola, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, která sídlí v Ústí nad Labem a vzdělává přes 12 000 studentů a zaměstnává 900 zaměstnanců.¹⁰⁷ Kromě toho je v kraji umístěno 9 detašovaných pracovišť 8 dalších vysokých škol. Nejvíce jich je v Mostě, kde mohou zájemci studovat na pracovištích Vysoké školy Báňské – Technické univerzity Ostrava, Vysoké školy finanční a správní, o.p.s. a České zemědělské univerzity v Praze. Poslední jmenovaná má jedno pracoviště také v Litvínově. V Děčíně se nachází pracoviště Českého vysokého učení technického, konkrétně dopravní fakulty, v Teplicích Bankovního institutu vysoké školy, a.s., v Terezíně Vysoké školy aplikované psychologie, s.r.o. a v Rumburku Vysoké školy Karlovy Vary, o.p.s. Dále vzdělávání v kraji poskytuje 9 vyšších odborných škol, 91 středních škol a 285 základních škol.¹⁰⁸

K 31. 12. 2019 byl podíl nezaměstnaných v Ústeckém kraji 3,9 %, přičemž hodnota stejného ukazatele pro Českou republiku dosahovala výše 2,87 %. Porovnání podílu nezaměstnaných v Ústeckém kraji s ostatními kraji zobrazuje graf č. 1 níže.

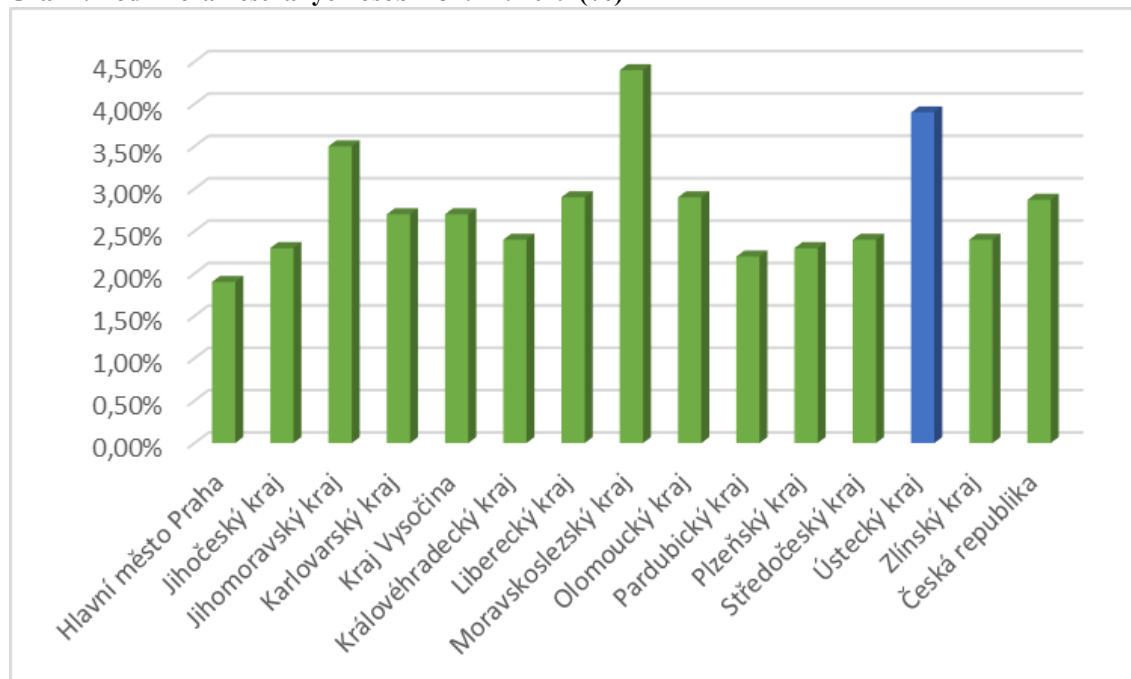
¹⁰⁵ Statistická ročenka Ústeckého kraje - 2019: OBYVATELSTVO. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/4-obyvatelstvo-if3rly79fk>

¹⁰⁶ ÚSTECKÝ KRAJ: Otevřená náruč investicím!. Dostupné z: <http://www.hsr-uk.cz/wp-content/uploads/brozura-ustecky-kraj-investori-cz.pdf>

¹⁰⁷ O nás: Jsme Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/historie>

¹⁰⁸ ÚSTECKÝ KRAJ: Otevřená náruč investicím!. Dostupné z: <http://www.hsr-uk.cz/wp-content/uploads/brozura-ustecky-kraj-investori-cz.pdf>

Graf 1: Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019 (%)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Jak lze pozorovat z grafu č. 1, sestrojeného na základě dat v příloze č. 1, podíl nezaměstnaných (3,9 %) v Ústeckém kraji byl druhý nejvyšší hned po kraji Karlovarském (4,4 %). Rozdíl mezi dalšími sousedním kraji byl poměrně velký, 1,5 procentního bodu oproti Středočeskému kraji (2,4 %) a 1,6 procentního bodu oproti Plzeňskému kraji (2,6 %). V porovnání s Libereckým krajem (2,9 %) byl podíl nezaměstnaných v Ústeckém kraji o 1 procentní bod vyšší, téměř stejně jako v porovnání s Českou republikou. Nezaměstnané ženy poté tvořily 4,42% podíl z obyvatelstva Ústeckého kraje a nezaměstnaní muži 3,41% podíl.¹⁰⁹

Úřady práce v Ústeckém kraji k 31. 12. 2019 evidovaly 22 637 uchazečů o zaměstnání, z toho 20 604 dosažitelných. 9 284 (45 %) uchazečů byli muži a 11 320 (55 %) ženy. 3 935 (19 %) uchazečů tvořili lidé se zdravotním postižením. Na podporu v nezaměstnanosti mělo nárok 6 997 uchazečů, 6 732 dosažitelných. 3 461 uchazečů bylo s neúplným vzděláním či bez vzdělání, 7 170 dosáhlo základního vzdělání, 6 721 bylo vyučeno, 922 zakončilo střední školu bez maturity, 2 878 s maturitou. 108 uchazečů mělo vyšší vzdělání a 709 vysokoškolské. To souhlasí se tvrzením, že lidé s nízkou kvalitací,

¹⁰⁹ Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích - 2019. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/podil-nezamestnanych-osob-v-cr-a-krajich-2019>

kam se řadí i nízké vzdělání, mají větší potíže s hledáním uplatnění na trhu práce. Nejvíce uchazečů, 3 082, patřilo do věkové skupiny 55–64 let. Lidé v předúchodovém věku tedy, minimálně v Ústeckém kraji, opravdu jsou také jednou z rizikových skupin. Skoro polovina uchazečů o zaměstnání, 9 548, byla na úřadě práce v evidenci k 31. 12. 2019 do 3 měsíců. Převážná většina, 17 586, pak do 12 měsíců. 2 075 uchazečů bylo v evidenci od 12 do 24 měsíců a 2 976 dokonce déle než 24 měsíců. Na úřadech práce bylo dále evidováno 15 691 volných pracovních míst, přičemž 4 055 bylo určeno pro absolventy a mladistvé a 722 pro osoby se zdravotním postižením. Na jedno pracovní místo tedy připadalo 1,4 uchazeče. Průměrná měsíční mzda v roce 2019 v Ústeckém kraji dosáhla výše 33 188 Kč. Průměrná měsíční mzda mužů činila 36 194 Kč, žen 29 897 Kč. Medián měsíční mzdy poté 30 165 Kč, resp. 32 597 Kč pro muže a 27 737 Kč pro ženy.¹¹⁰

---

¹¹⁰ Statistická ročenka Ústeckého kraje - 2019: TRH PRÁCE. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/9-trh-prace-be49vi5114>

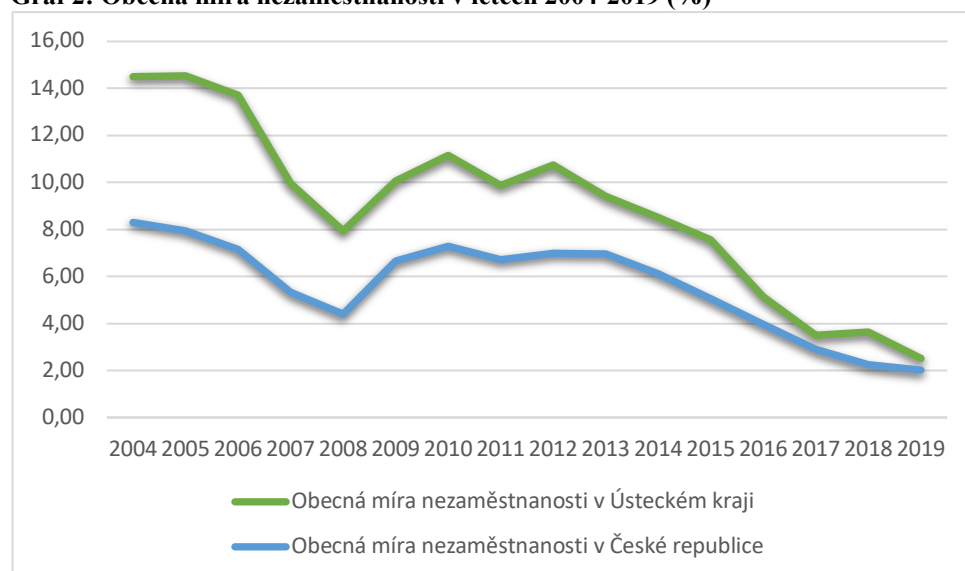

5 Vlastní práce

Vlastní část práce se zaměřuje na analýzu vývoje nezaměstnanosti v Ústeckém kraji. Nejprve je zkoumána nezaměstnanost Ústeckého kraje jako celku a poté je věnována pozornost rizikovým skupinám obyvatelstva – osobám bez nebo se základním vzděláním, ženám pečujících o dítě do 15 let, absolventům, osobám v předdůchodovém věku (60+) a osobám se zdravotním postižením a příčinám jejich nezaměstnanosti. Analýza se zabývá také výší výdajů státní politiky zaměstnanosti, zejména výdaji úřadu práce na aktivní politiku zaměstnanosti, jejíž opatření cílí především na snižování nezaměstnanosti rizikových skupin a obtížně umístitelných uchazečů o zaměstnání. Nakonec jsou provedeny předpovědi hodnot vybraných ukazatelů v roce 2020.

5.1 Analýza nezaměstnanosti Ústeckého kraje

Graf 2: Obecná míra nezaměstnanosti v letech 2004-2019 (%)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

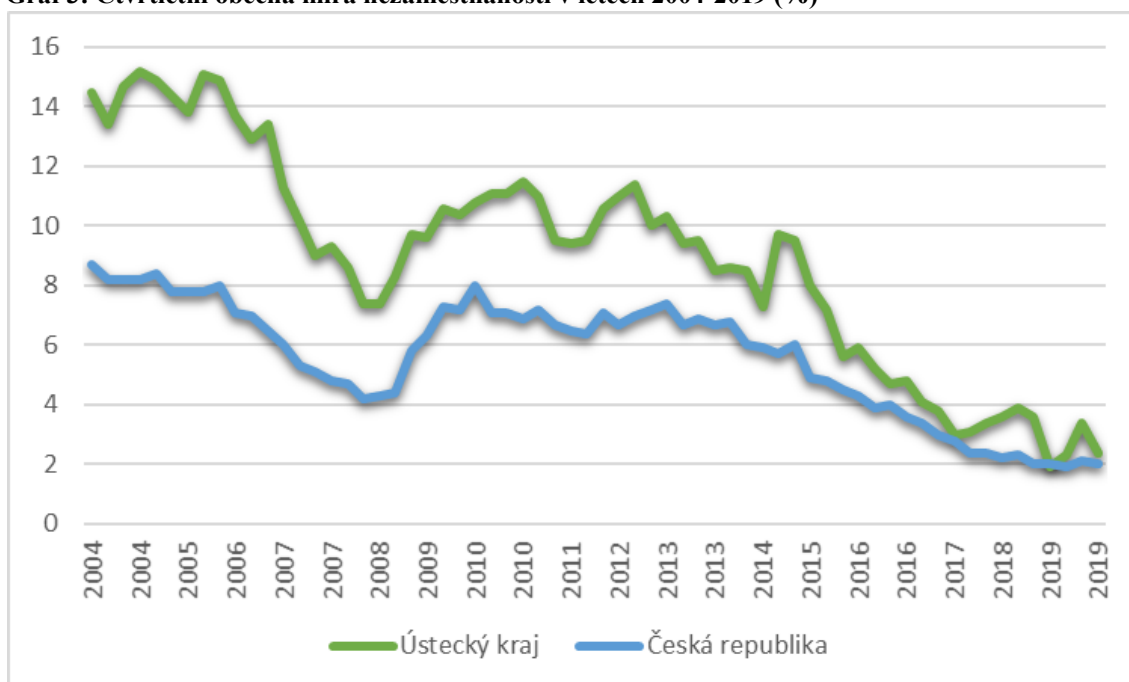
Graf č. 2, znázorňující vývoj obecné míry nezaměstnanosti v Ústeckém kraji v letech 2004-2019, byl sestrojen na základě dat v příloze č. 2 a č. 3. Vývoj obecné míry nezaměstnanosti v Ústeckém kraji a v České republice je na pohled podobný, obecná míra nezaměstnanosti v Ústeckém kraji byla ale po celé sledované období vyšší než obecná míra nezaměstnanosti v České republice. Obě ale svého maxima dosáhly v roce 2004, kdy byla obecná míra nezaměstnanosti v Ústeckém kraji 14,5 %, v České republice poté 8,3 %. I minima dosáhly obě obecné míry nezaměstnanosti ve stejném roce, kterým byl rok 2019.

V Ústeckém kraji byla v tom roce obecná míra nezaměstnanosti 2,5 %, v České republice 2,0 %. V roce 2019 byl také mezi těmito mírami nejmenší rozdíl. Největší meziroční pokles obecné míry nezaměstnanosti v Ústeckém kraji byl v roce 2007, kdy klesla o 3,76procentního bodu. Naopak nejvíce obecná míra nezaměstnanosti oproti předchozímu roku narostla v roce 2009, a to o 2,12procentního bodu. Nejmenší hodnota bazického indexu byla v roce 2019, 17,32 %. To znamená, že obecná míra nezaměstnanosti v Ústeckém kraji v roce 2019 dosáhla pouze 17,32 % hodnoty obecné míry nezaměstnanosti v Ústeckém kraji v roce 2004. Všechny elementární charakteristiky těchto časových řad lze najít v příloze č. 2 a č. 3.

Přestože vývoj obecné míry nezaměstnanosti v Ústeckém kraji po většinu sledovaného období kopíroval vývoj obecné míry nezaměstnanosti České republiky, byla nezaměstnanost v Ústeckém kraji každý rok vyšší. Důvodem je to, že Ústecký kraj byl a je regionem, kde převládá hlavně průmysl a v minulosti také těžba, a naopak kde chyběl rozvinutý sektor služeb, cestovního ruchu, ale také například infrastruktura. Po vstupu do Evropské Unie v roce 2004 zažila celá Česká republika včetně Ústeckého kraje ekonomický růst, který se odrazil i na klesající míře nezaměstnanosti. Finanční a hospodářská krize ale opět zasáhla jak Českou republiku, tak Ústecký kraj, kde došlo k velkému útlumu právě zejména v oblasti průmyslu a nezaměstnanost začala prudce vzrůstat. Jakmile se ekonomika začala vzmáhat, došlo i k znovuoživení průmyslu a tím i ke snižování nezaměstnanosti. Také v roce 2015 a 2016 bylo vydáno v Ústeckém kraji nejvíce výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti, zejména na cílené programy zaměstnanosti a vytváření společensky účelných pracovních míst. Tyto intervence se ukázaly jako úspěšné a v roce 2017 a 2019 se obecná míra nezaměstnanosti dostala téměř na úroveň České republiky.

V případě obecné míry nezaměstnanosti byla k dispozici také čtvrtletní data. V případě časových řad s periodicitou kratší než jeden rok je možné zkoumat sezónnost. Pro zjištění její případné přítomnosti byl využit software STATISTICA. Prvním krokem bylo zobrazení časové řady čtvrtletních hodnot obecné míry nezaměstnanosti do grafu č. 3, který byl sestaven na základě dat v příloze č. 4.

Graf 3: Čtvrtletní obecná míra nezaměstnanosti v letech 2004-2019 (%)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Podle tvaru křivky byla určena možná přítomnost proporcionalní sezónnosti. Poté bylo pomocí analýzy rozptylu dvojnásobného třídění otestována významnost sezónní složky a případná oprávněnost jejího zařazení do modelu, jak lze vidět v tabulce č. 1

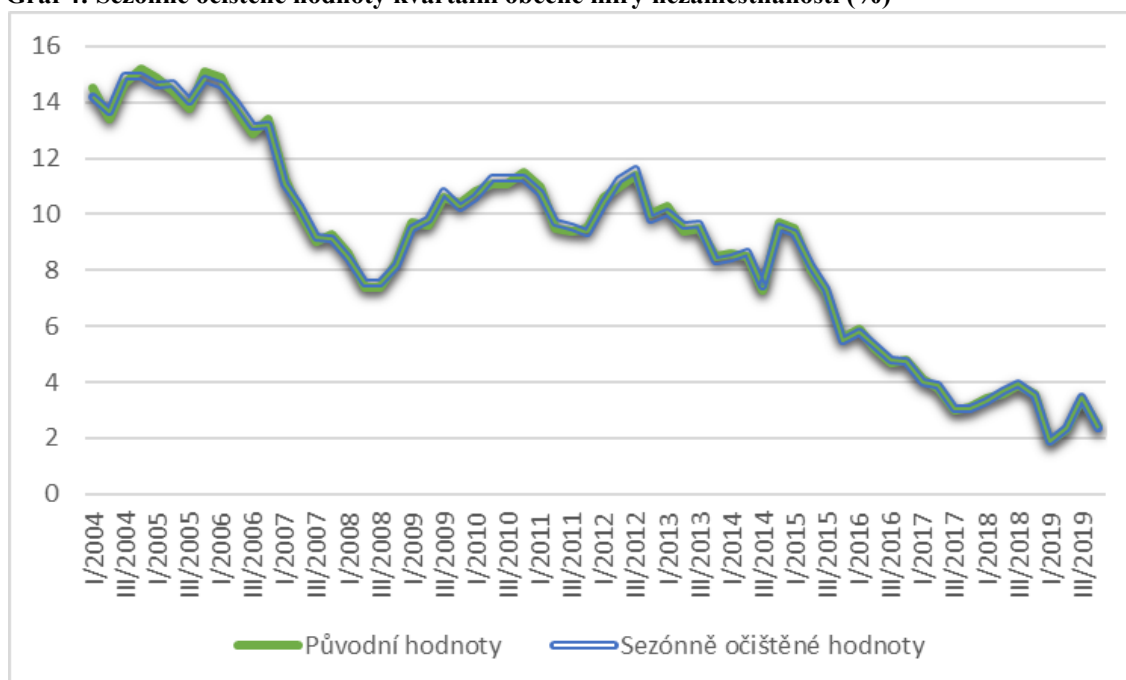
Tabulka 1: Výsledky analýzy rozptylu

Efekt	Jednorozměrné testy významnosti pro Ústecký kraj (List1 v sezónnost) Sigma-omezená parametrizace Dekompozice efektivní hypotézy				
	SČ	Stupně volnosti	PČ	F	p
Abs. člen	5089,039	1	5089,039	9528,734	0,000000
Rok	851,354	15	56,757	106,272	0,000000
Kvartál	4,564	3	1,521	2,849	0,047920
Chyba	24,033	45	0,534		

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Na základě kritické hodnoty F pro sezónní složku (kvartál) a hodnoty p lze konstatovat, že sezónní složka je v tomto modelu statisticky významná. Pro další postup bylo nutné vypočítat sezónní odchylky a časovou řadu očistit od sezónních výkyvů. Z takto získaných hodnot (v příloze č. 4) byl sestaven nový graf č. 4:

Graf 4: Sezónně očištěné hodnoty kvartální obecné míry nezaměstnanosti (%)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Na základě přílohy č. 4 byly také vypočítány průměrné sezónní odchylky (faktory), které jsou zobrazeny v tabulce č. 2.

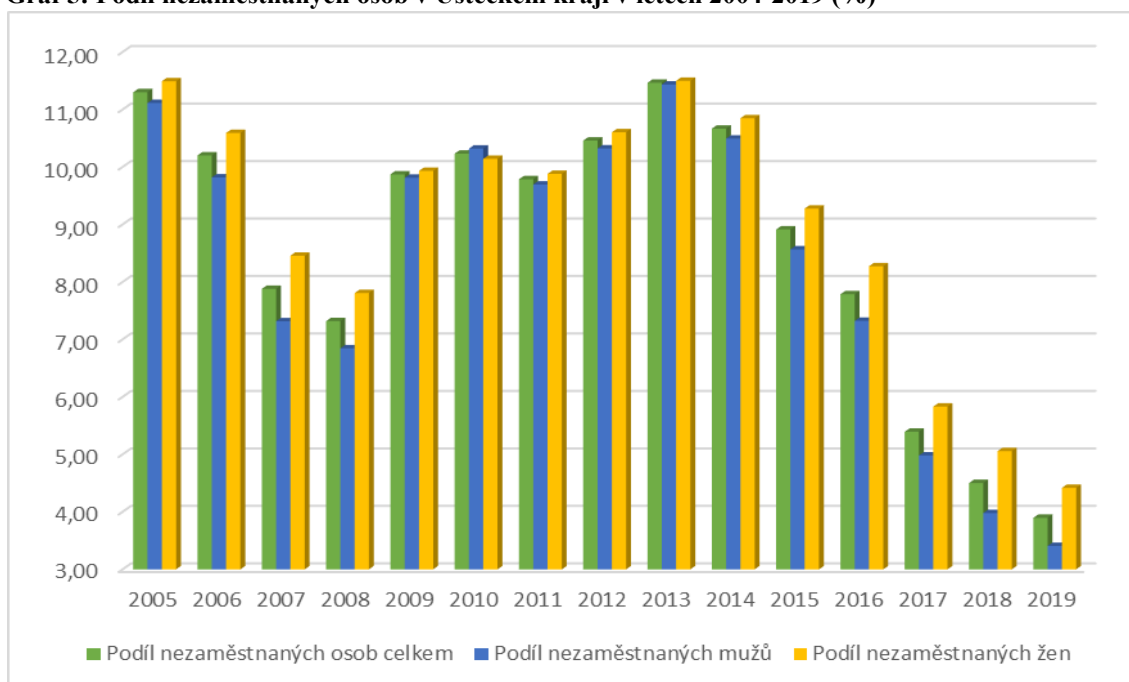
Tabulka 2: Průměrné sezónní faktory

Rozkladová tabulka popisných statistik (List1 v sezonnost II) N=64 (V seznamu záv. prom. nejsou ChD)		
čtvrtletí	Sezónní Průměr	Sezónní N
1	0,175833	16
2	-0,150000	16
3	-0,181667	16
4	0,155833	16
Vš.skup.	0,000000	64

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Z tabulky č. 2 lze vyčíst, že nezaměstnanost průměrně stoupala v 1. a 4. čtvrtletí. To je způsobené útlumem sezónních prací ve stavebnictví a zemědělství, zejména ve chmelařské a vinařské oblasti, které má v Ústeckém kraji také své místo. Se začátkem nového roku také končí různé vánoční a novoroční trhy, proto stoupala nezaměstnanost průměrně nejvíce právě v 1. čtvrtletí. V 2. a 3. čtvrtletí poté obecná míra nezaměstnanosti průměrně klesala, neboť naopak začala růst nabídka sezónních prací jak ve stavebnictví, tak v zemědělství, ale například i ve službách jako jsou letní tábory a podobně.

Graf 5: Podíl nezaměstnaných osob v Ústeckém kraji v letech 2004-2019 (%)

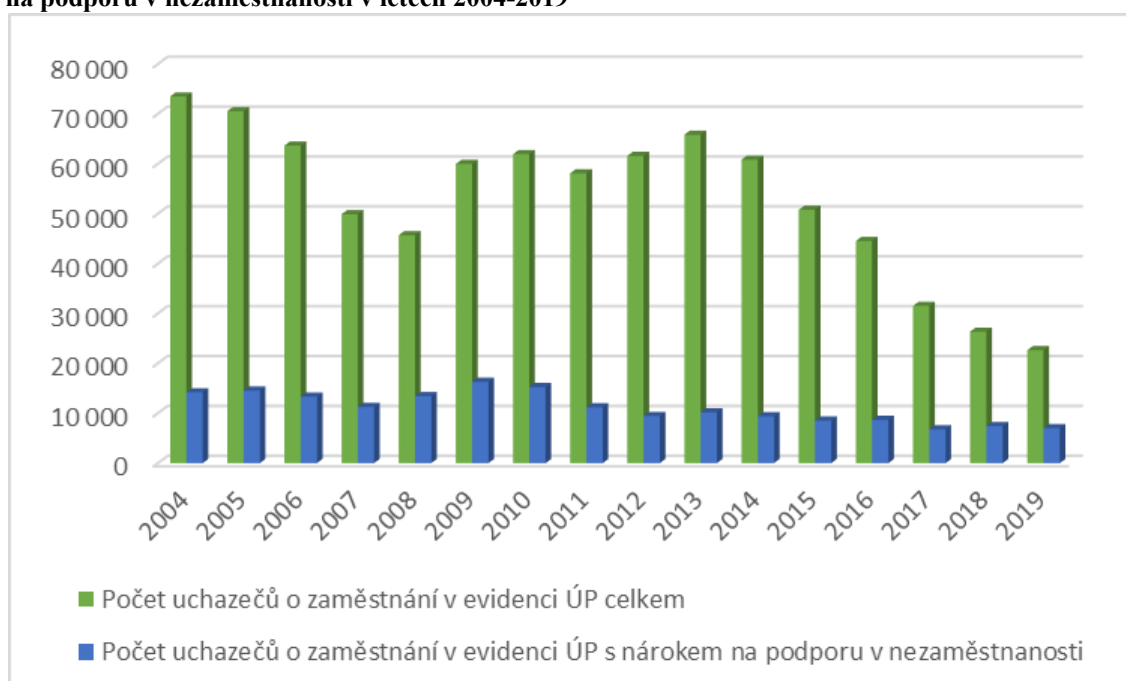
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 5, znázorňující vývoj podílu nezaměstnaných osob, mužů a žen v Ústeckém kraji v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 5, 6 a 7. Vývoj podílu celkového počtu nezaměstnaných osob, nezaměstnaných mužů i nezaměstnaných žen měl velmi podobný průběh. Podíl nezaměstnaných žen byl vždy nejvyšší, kromě roku 2010, kdy byl 10,14 %, zatímco podíl nezaměstnaných mužů byl 10,32 %. Nejvyšší podíl nezaměstnaných byl ve všech třech skupinách v roce 2013, kdy podíl nezaměstnaných osob celkem dosáhl hodnoty 11,47 %, podíl nezaměstnaných žen 11,50 % a podíl nezaměstnaných mužů 11,43 %. Shoda skupin nastala i v případě nejmenší hodnoty, které dosáhly v roce 2019, ve kterém byl podíl nezaměstnaných osob celkem 3,9 %, podíl nezaměstnaných žen 4,42 % a podíl nezaměstnaných mužů 3,41 %. Největší meziroční nárůst u podílu nezaměstnaných osob celkem nastal v roce 2009, kdy narostl o 2,55procentního bodu. Stejná situace nastala u podílu nezaměstnaných žen, ten v roce 2009 narostl oproti roku 2008 o 2,12procentního bodu. Podíl nezaměstnaných mužů se v roce 2009 zvýšil o 2,97procentního bodu oproti roku 2008. K největšímu meziročnímu poklesu došlo u podílu nezaměstnaných osob celkem v roce 2017, a to o 2,39procentního bodu. Ve stejném období došlo k největšímu meziročnímu poklesu i u podílu nezaměstnaných žen, který klesl o 2,44procentního bodu. Podíl nezaměstnaných mužů meziročně nejvíce poklesl mezi rokem 2006 a 2007, o 2,5procentního bodu. Bazický index u všech třech skupin ve sledovaném období dosáhl hodnoty vyšší než 100 % jednou, v roce 2013. U podílu

nezaměstnaných osob celkem to bylo 101,46 %, u podílu nezaměstnaných žen 100,05 % a u podílu nezaměstnaných mužů 102,89 %. Podíl nezaměstnaných osob celkem byl tedy o 1,46 % vyšší než v roce 2005, podíl nezaměstnaných žen byl vyšší o 0,05 % než v roce 2005 a podíl nezaměstnaných mužů byl o 2,89 % vyšší než jejich podíl v roce 2005. Všechny elementární charakteristiky těchto časových řad lze najít v příloze č. 5, 6 a 7.

Rozdíl mezi podílem nezaměstnaných mužů a žen byl způsoben tím, že Ústecký kraj stojí hlavně na průmyslu, ve kterém snadněji najdou uplatnění muži než ženy. V letech 2004-2008, kdy byl průmysl v rozkvětu a také stoupal počet volných pracovních míst, byly nezaměstnaností více postižené ženy, neboť na taková pracovní místa byli přednostně přijímáni muži. V letech 2009-2013, kdy se průmysl potýkal s následky krize, byl podíl nezaměstnaných mužů a žen vyrovnanější, v roce 2010 byl dokonce podíl nezaměstnaných mužů vyšší než žen. Ačkoliv i Ústecký kraj zasáhla finanční a hospodářská krize z roku 2008, právě v tomto období krizi navzdory se začal v Ústeckém kraji probouzet sektor služeb a došlo k otevírání řady obchodních center, např. v roce 2008 OC Central v Mostě, v roce 2009 OC STOP SHOP v Žatci a v roce 2010 OC Chomutovka v Chomutově a OC Forum v Ústí nad Labem. Ve službách naopak našly pracovní uplatnění především ženy. Po roce 2014, kdy začalo docházet ke znovuoživení průmyslu, se začal opět objevovat rozdíl mezi podílem nezaměstnaných mužů a žen, v neprospěch žen.

Graf 6: Celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP a počet uchazečů v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v letech 2004-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 6, znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 8 a 9. Nejvíce uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce Ústeckého kraje bylo ve sledovaném období hned na začátku, v roce 2004, a to 73 493. Jejich počet se postupně do roku 2008 snižoval. V roce 2009 a 2010 došlo opět k nárůstu, v roce 2011 k mírnému poklesu, který v roce 2012 a 2013 vystřídal opět mírný nárůst. Od roku 2014 počet uchazečů v evidenci trvale klesal. V roce 2019 jich úřad práce Ústeckého kraje evidoval 22 637, což je o 50 856 méně než na počátku sledovaného období. Vývoj počtu uchazečů v evidenci úřadu práce s nárokem na podporu v nezaměstnanosti měl poněkud ustálenější průběh. V roce 2004 jich bylo 14 184, v roce 2005 a 2006 podobně. Od roku 2007 až do roku 2019 se střídaly nárůsty a poklesy. Od roku 2014 se jejich počet však stabilně držel pod 10 000. V posledním sledovaném roce, 2019, to bylo 6 997, což byl druhý nejnižší počet za sledované období. Vůbec nejnižší byl 6 772 v roce 2017.

Největší meziroční pokles, o 13 758 uchazečů o zaměstnání celkem, byl v roce 2007. Největší meziroční nárůst, o 14 319 uchazečů o zaměstnání celkem, v roce 2009. Bazický index ani jednou nepřesáhl hodnoty 100 %, v roce 2004 tedy bylo za celé sledované období nejvíce uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce. Nejméně jich úřad práce evidoval v roce 2019, kdy jich bylo oproti bázi v roce 2004 jen 30,80 %. Řetězový index v roce 2019 byl 0,860, čili oproti roku 2018 evidoval úřad práce o 14 % uchazečů méně.

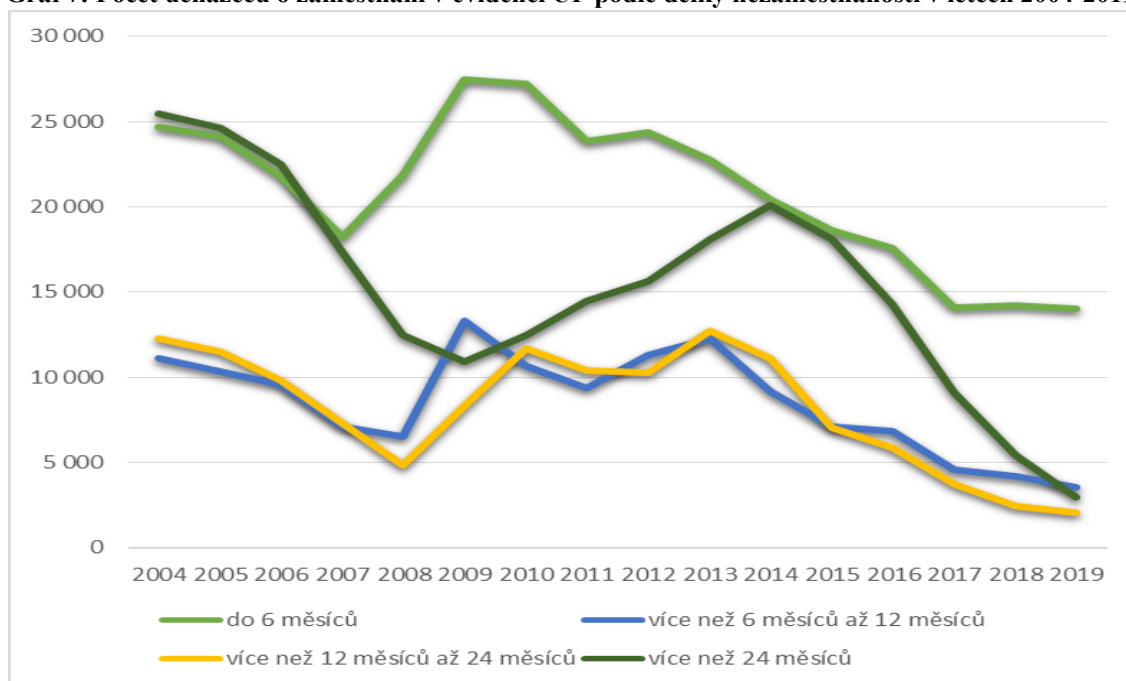
Největší meziroční nárůst, o 2861, u uchazečů s nárokem na podporu v nezaměstnanosti nastal v roce 2009. Největší meziroční pokles pak nastal v roce 2011, kdy jejich počet klesnul o 4060. Oproti roku 2010 jich tak bylo o 26,6 % méně, což lze vyčíst z hodnoty řetězového indexu 0,734. Bazický index v roce 2019 byl 49,33 %. To znamená, že v roce 2019 evidoval úřad práce o 50,67 % méně uchazečů s nárokem na podporu v nezaměstnanosti než v roce 2004.

Všechny elementární charakteristiky těchto časových řad lze najít v příloze č. 8 a 9.

Vývoj celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce koresponduje s vývojem obecné míry nezaměstnanosti a byl ovlivňován stejnými faktory. Počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti je provázán se strukturou uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti, zejména se skupinou s délkou nezaměstnanosti do 6 měsíců, neboť nárok na podporu v nezaměstnanosti je časově omezený. Jak klesal počet uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných méně než půl

roku, klesal i počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu. V roce 2009 a 2010 došlo vlivem krize k značnému nárůstu uchazečů o zaměstnání s délkou nezaměstnanosti do 6 měsíců a stejně tak i k nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti.

Graf 7: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP podle délky nezaměstnanosti v letech 2004-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 7, znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle délky nezaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 10, 11 a 12 a 13. Při pohledu na graf č. 7 je na první pohled patrné, že po většinu sledovaného období v evidenci úřadu práce Ústeckého kraje převažovali uchazeči, jejichž nezaměstnanost netrvala déle než 6 měsíců, což znamená, že většina jedinců, kteří ztratili práci, si byla schopna najít nové pracovní uplatnění za méně než půl roku. Druhou nejpočetnější skupinou však byli uchazeči, kteří byli nezaměstnaní déle než 24 měsíců. Jejich počet ale od roku 2014 vykazoval žádoucí prudce klesající tendenci. Průběh vývoje počtu uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných více než 6 měsíců do 12 měsíců a více než 12 měsíců až do 24 měsíců byl velmi podobný. Obě skupiny takovýchto uchazečů byly i podobně početné, tedy oproti zbylým dvěma skupinám ve většině období poměrně výrazně menší.

V roce 2004 evidoval úřadu práce Ústeckého kraje 24 680 uchazečů o zaměstnání s délkou nezaměstnanosti do 6 měsíců. Do roku 2007 jejich počet klesal. V roce 2008

nastal zlom a jejich počet začal opět narůstat, až do roku 2010, kdy kulminoval na 27 199. Největší meziroční pokles, o 3512 uchazečů, nastal v roce 2017, naopak největší meziroční nárůst, o 5637 uchazečů, v roce 2009. Ve stejném roce byla zaznamenána nejvyšší hodnota bazického indexu – 111,26 %. Oproti bázi v roce 2004 bylo v roce 2009 v evidenci úřadu práce o 11,26 % více uchazečů o zaměstnání s délkou nezaměstnanosti do 6 měsíců. Nejvyšší hodnota řetězového indexu byla 1,258, což znamená, že hodnota daného ukazatele byla o 25,8 % větší než jeho hodnota v předchozím období. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 10.

Uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných více než 6 měsíců do 12 měsíců bylo v evidenci úřadu práce Ústeckého kraje v roce 2004 11 076. Jejich počet klesal až do roku 2008. V roce 2009 se jejich počet vzhledem k roku 2008 zdvojnásobil na 13 280. Roky 2010 a 2011 vykazovaly klesající tendenci, 2012 a 2013 opačnou. Od roku 2014 se jejich počet každý rok snížil, až na 3 552 v roce 2019. K největšímu meziroční nárůstu, o 6778 uchazečů, došlo v roce 2009, k největšímu meziročnímu poklesu, o 3079 uchazečů, v roce 2014. Bazický index 32,07 % v roce 2019 znamená, že v témže roce bylo v evidenci úřadu práce jen třetina počtu uchazečů z roku 2004. Řetězový index 0,846 značí, že se jejich počet v roce 2019 snížil i v porovnání s rokem 2018, a to o 15,4 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 11.

Počet uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných více než 12 měsíců do 24 měsíců byl nejnižší v posledním sledovaném roce, roce 2019, a to 2075. V prvním roce sledovaného období jich bylo 12 281. Nejvyšší počet byl zaznamenán v roce 2013, a to 12691. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2009, kdy jejich počet stoupl o 3437 uchazečů. Nejvíce řady těchto uchazečů prořídly v roce 2015, kdy jich bylo z evidence vyřazeno 4068. Potěšující je skutečnost, že v roce 2019 bylo o 83,1 % méně uchazečů než v bázi, o čemž svědčí bazický index 16,9 %. Řetězový index ve stejném roce byl 0,841, počet uchazečů tedy klesnul i oproti předchozímu roku, a to o 15,9 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 12.

Nejméně příznivý počet uchazečů nezaměstnaných více než 24 měsíců byl úřadem práce evidován hned v roce 2004, a to 25 456. Poté se jejich počet každoročně snižoval, až na méně než polovinu – 10 940, v roce 2009. Od toho roku až do roku 2014 byl vykazován růst a od roku 2015 až do konce sledovaného období opětovný pokles. V roce 2019 již bylo v evidenci úřadu práce pouze 2 976 uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných více než 24 měsíců. Jejich počet tedy během sledovaného období klesl o 88,31 %. Největší pokles

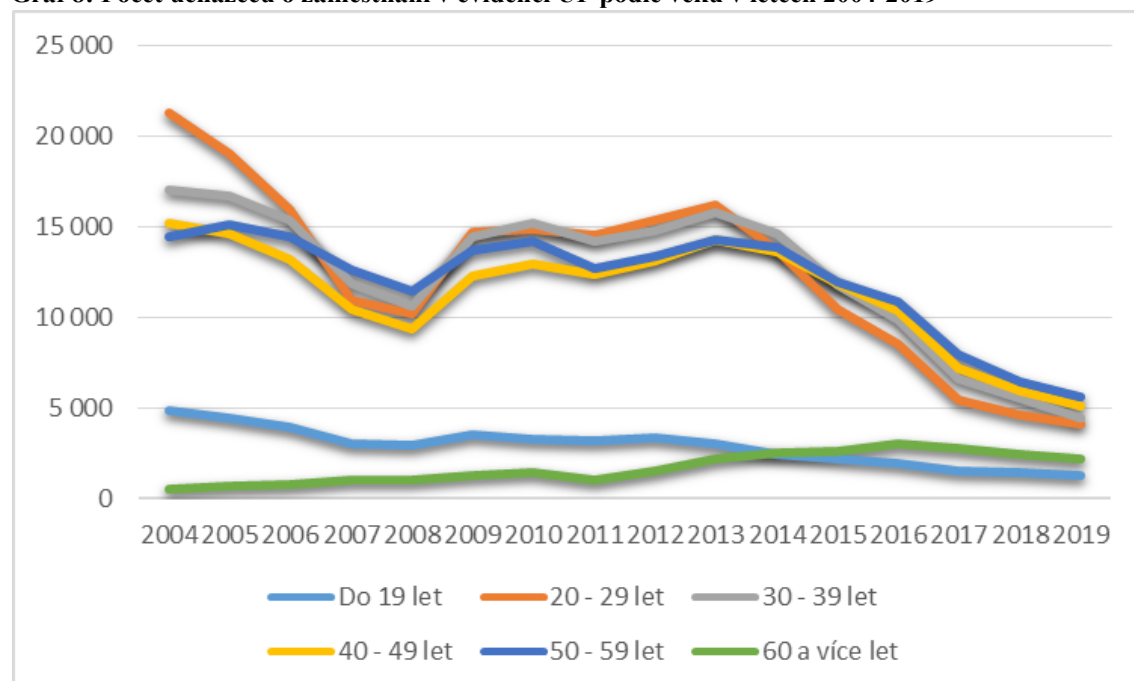
oproti předchozímu období nastal v roce 2007, kdy počet uchazečů klesnul o 5166. Naopak největší nárůst oproti předchozímu období nastal v roce 2011, a to o 2029. Tedy skoro polovina uchazečů, jenž vstoupili do evidence v roce 2009 v důsledku krize, nebyla schopná se více než 2 roky zařadit zpět do pracovního procesu. Rok 2011 zároveň vykázal nejvyšší řetězový index – 1,163, což znamená, že počet uchazečů nezaměstnaných více než 24 měsíců v roce 2011 byl o 16,3 % vyšší než v roce 2010. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 13

K porovnání struktury uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti Ústeckého kraje a České republiky došlo na základě dat v přílohách č. 14-17. Zatímco v Ústeckém kraji v prvních třech letech sledovaného období převažovali uchazeči nezaměstnaní déle než 24 měsíců, v České republice po celé sledované období nepochybně převažovali uchazeči s délkou nezaměstnanosti do 6 měsíců. Ti poté od roku 2007 tvořili i většinu uchazečů o zaměstnání v Ústeckém kraji. Ke konci sledovaného období se také struktury uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti Ústeckého kraje a České republiky podobaly nejvíce – v Ústeckém kraji bylo uchazečů nezaměstnaných do 6 měsíců 62 %, více než 6 měsíců až 12 měsíců 15,7 %, více než 12 měsíců až 24 měsíců 9,2 % a více než 24 měsíců 13,1 %. V České republice evidovaly úřady práce 64,1 % uchazečů nezaměstnaných do 6 měsíců, 15,1 % více než 6 měsíců až 12 měsíců, 8,4 % více než 12 měsíců až 24 měsíců a 12,4 % více než 24 měsíců. V prvním roce sledovaného období tvořili uchazeči nezaměstnaní do 6 měsíců 33,6 % uchazečů v Ústeckém kraji a 43,2 % v České republice, nezaměstnaní více než 6 měsíců až 12 měsíců 15,1 % v Ústeckém kraji a 16,3 % v České republice, nezaměstnaní více než 12 měsíců až 24 měsíců 16,7 % v Ústeckém kraji a 15,7 % v České republice a nezaměstnaní více než 24 měsíců 34,6 % v Ústeckém kraji a 24,9 % v České republice.

Poměrně prudký pokles počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce více než 24 měsíců a částečně více než 12 měsíců až 24 měsíců byl zapříčiněn zčásti realizací projektů financovaných z Evropských sociálních fondů, zčásti novelou zákona o zaměstnanosti a zčásti novými zákony o pomoci v hmotné nouzi, životním a existenčním minimu, na základě čehož byla řada uchazečů z evidence vyřazena pro nespolupráci. Počet uchazečů v evidenci úřadu práce více než 6 měsíců až 12 měsíců a více než 12 měsíců až 24 měsíců korespondoval s vývojem obecné míry nezaměstnanosti. Jejich klesání zpočátku sledovaného období bylo také podpořeno realizací programů ke snižování dlouhodobé nezaměstnanosti a opatřeními aktivní politiky zaměstnanosti. Počet uchazečů v evidenci do

6 měsíců do značné míry také závisel na výši obecné míry nezaměstnanosti, na rozdíl od ostatních skupin se ale jejich počet začal zvyšovat již v roce 2007. V tomto případě byla důvodem změna u některých sociálních dávek, kdy část obyvatel na základě této změny přestala být motivována k práci.

Graf 8: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP podle věku v letech 2004-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 8, znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle věku v letech 2004-2019, byl sestrojen na základě dat v příloze č. 18, 19, 20, 21, 22 a 23. Vývoj skupin uchazečů ve věku 20-29 let, 30-39 let, 40-49 let a 50-59 let spolu navzájem korespondoval. Počátek sledovaného období byl charakteristický poklesem trvajícím do roku 2008, následovaný nárůstem v letech 2009 a 2010. V roce 2011 opět nastal pokles, v letech 2012 a 2013 nárůst a od roku 2014 probíhalo klesání. Počet uchazečů o zaměstnání ve věku do 19 let klesal v letech 2004-2008, 2009 mírně vzrostl a od té doby kromě roku 2012 klesal. Počet uchazečů o zaměstnání starších 60 let jako jediný vykazoval po většinu sledovaného období růst, kromě let 2011 a 2017-2019.

Uchazečů o zaměstnání do 19 let věku evidoval v roce 2004 úřad práce 4 874, což bylo zároveň nejvíc za celé sledované období. Do roku 2019 jejich počet klesnul na 1 233, tj. na 25,3 % jejich počtu z roku 2004. Nejvyšší meziroční nárůst nastal v roce 2009, kdy se počet uchazečů o zaměstnání do 19 let zvýšil o 611. Nejvíce jejich počet meziročně klesnul, o 897, v roce 2007. Řetězový index ve stejném roce nabýval hodnoty 0,769, tudíž

v roce 2007 bylo o 23,81 % uchazečů méně než v roce 2006. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 18.

Počet uchazečů o zaměstnání ve věku 20-29 let v evidenci úřadu práce od roku 2004 klesnul z 21 277 na 4079 v roce 2019. Nárůst o 4465 uchazečů v roce 2009 byl největším meziročním nárůstem ve sledovaném období. Řetězový index dosáhl hodnoty 1,437, což značí, že jejich počet se oproti předchozímu roku zvýšil skoro o polovinu, konkrétně o 43,7 %. Nejvíce jejich počet meziročně klesnul v roce 2015, a to o 3259. Bazický index byl v roce 2019 příznivých 19,17 %, tj. uchazečů v tomto věku byla jen necelá pětina oproti bázi. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 19.

I počet uchazečů ve věku 30-39 let se do konce sledovaného období vzhledem k počátečnímu počtu 17 091 razantně snížil, a to na 4416. Nejvíce se jejich počet oproti předchozímu období snížil v roce 2007, o 3482. Podobný meziroční pokles, 3286, nastal v roce 2017. Zatímco v roce 2007 ale byl řetězový index 0,774, v roce 2017 byl 0,668. V roce 2017 se tedy počet uchazečů meziročně snížil v absolutním vyjádření o méně uchazečů, v relativním vyjádření ale klesnul o 33,2 %, zatímco v roce 2007 jen o 22,6 %. Bazický index v roce 2019 nabýval hodnota 25,85 %, tj. počet uchazečů o zaměstnání ve věku 30-39 let byl vzhledem k bázi o tři čtvrtiny nižší. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 20.

Počet uchazečů o zaměstnání ve věku 40-49 let se pohyboval od 15 233 v roce 2004 do 5070 v roce 2019. Meziročně hodnota tohoto ukazatele nejvíce klesla v roce 2017, a to o 3169. Naopak nejvíce meziročně vzrostla stejně jako ve výše uvedených věkových skupinách v roce 2009, a to o 2873. Řetězový index v roce 2009 dosáhl hodnoty 1,306, tj. se počet uchazečů oproti roku 2008 zvýšil o 30,6 %. Podle bazického indexu 33,28 % byl počet uchazečů ve věku 40-49 let o 62,72 % menší než báze. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 21.

Uchazečů o zaměstnání ve věku 50-59 let bylo v roce 2004 14 478, v roce 2019 5628. I v této skupině byl největší meziroční nárůst, o 2261 uchazečů, zaznamenán v roce 2009. Největší meziroční pokles, o 2880 uchazečů, nastal v roce 2017. Řetězový index tohoto roku byl 0,735, což znamená, že počet uchazečů v roce 2017 byl o 26,53 % menší než v roce 2016. Bazický index 38,87 % značí, že v roce 2019 bylo v evidenci úřadu práce 38,87 % počtu uchazečů v bazickém roce. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 22.

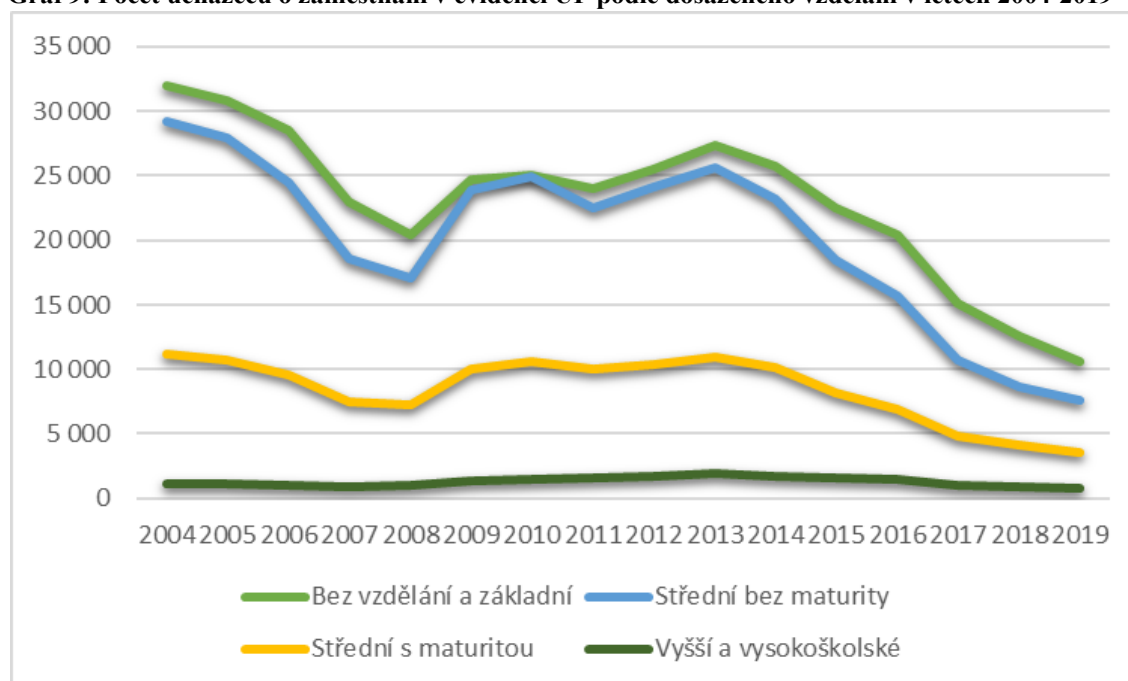
Skupina počtu uchazečů v předdůchodovém věku 60 a více let je jediná, kdy v průběhu sledovaného období počet jedinců se do ní řadících většinou narůstal. K poklesům došlo pouze v roce 2011 a v letech 2017-2019. V roce 2004 bylo 540 uchazečů o zaměstnání starších 60 let, kdežto v roce 2019 jich bylo 2211. Nejvýznamněji jejich počet meziročně vzrostl v roce 2013, a to o 636, nejvýznamnější meziroční pokles nastal v roce 2018, o 351. Řetězový index ve stejném roce byl 0,874, počet uchazečů starších 60 let tedy klesnul oproti roku 2017 o 12,58 %. Nepříznivá je však skutečnost, že bazický index byl ve všech letech vyšší než 100 %, v některých dokonce opravdu znatelně. Například v roce 2019 dosáhl hodnoty 409,44 %, což znamená, že v tom roce evidoval úřad práce o 309,44 % více uchazečů než v bazickém roce 2004. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 23.

Při pohledu na tabulky v přílohách č. 24-27 lze pozorovat, že struktury uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v Ústeckém kraji a v České republice se podobaly. Podíl uchazečů ve věku do 19 let se v Ústeckém kraji pohyboval od 4,0 % do 6,6 % a v České republice od 3,2 % do 5,9 %. Podíl uchazečů ve věku od 20-29 let se pohyboval od 17,3 % do 29,0 % v Ústeckém kraji a od 17,3 % do 28,4 % v České republice. Uchazeči ve věku od 30-39 let tvořili v Ústeckém kraji ve sledovaném období 20,6 % až 23,3 % všech uchazečů, v České republice 19,5 % až 23,9 %. Podobně na tom byli u uchazeči ve věku 40-49 let, kteří představovali v Ústeckém kraji 20,5 % až 23,3 % všech uchazečů a 20,0 % až 22,8 % všech uchazečů v České republice. Podobně stabilní byl i podíl uchazečů ve věku 50-59 let, a to 19,7 % až 25,3 % v Ústeckém kraji a 21,3 % až 28,1 % v České republice. Největší proměnlivost vykazoval podíl uchazečů starších 60 let, jehož minimum bylo 0,7 % v Ústeckém kraji a 1,1 % v České republice a maximum 9,8 % v Ústeckém kraji a 10,2 % v České republice.

Věkové skupiny uchazečů o zaměstnání ve věku 20-29 let, 30-39 let, 40-49 let a 50-59 let kopírovaly vývoj obecné míry nezaměstnanosti a závisely tedy především na celkovém stavu ekonomiky. Počet uchazečů o zaměstnání ve věku do 19 let byl proti těmto skupinám nejen velmi nízký, ale také stoupl pouze v roce 2009 a 2012. Jejich počet byl ovlivněn tím, že značná část osob do 19 let studuje a podíl studujících osob se stále zvyšuje. Ke snižující se nezaměstnanosti mladých lidí přispívalo také zvyšování volných pracovních míst určených právě pro absolventy a mladistvé. Díky všeobecně nízké nezaměstnanosti a velké nabídce práce ke konci sledovaného období řada firem začala mladým lidem nabízet různé stáže a trainee pozice za účelem toho, aby si z nich

„vychovali“ své nové zaměstnance, neboť v některých odvětvích se stalo dokonce velmi těžké najít pracovníky. Úlohu hrál také demografický vývoj a vstupování nepočtených populačních ročníků na trh práce. Naproti tomu počet uchazečů o zaměstnání starších 60 let téměř v každém roce rostl. Tato skupina se na trhu práce často setkává s předsudky, že budou pomalejší než mladší zaměstnanci, že neumí s technologiemi, že již nejsou schopni se naučit nové věci a postupy, že budou více nemocní. V průběhu sledovaného období se také postupně prodlužoval věk odchodu do starobního důchodu, a tak do evidence úřadu práce vstupovali i lidé, kteří přišli o práci v době, kdy ještě neměli nárok na starobní důchod, ale zároveň už o ně kvůli jejich věku zaměstnavatelé nemají zájem. Ze stejných důvodů pak zůstává řada lidí v předdůchodovém věku v evidenci úřadu práce na velmi dlouhou dobu.

Graf 9: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP podle dosaženého vzdělání v letech 2004-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 9, znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 28, 29, 30 a 31. Na grafu č. 9 lze pozorovat, že nejbližší jsou si svým vývojem i rozsahem skupiny uchazečů o zaměstnání bez vzdělání či se základním vzděláním a uchazečů se středním vzděláním bez maturity. Skupina uchazečů o zaměstnání se středním vzděláním má sice také podobný vývoj, ale je mnohem méně početná. Nejvýrazněji se od ostatních skupin liší skupina uchazečů s vyšším a vysokoškolským vzděláním.

Přestože v Ústeckém kraji žilo 18,9 %–25,8 % obyvatel bez nebo se základním vzděláním, až téměř polovina uchazečů o zaměstnání pocházela ve sledovaném období právě z této skupiny. V roce 2004 jich bylo 32 003 z celkem 73 493. Jejich počet se ale postupně snižoval, až do roku 2008. V letech 2009-2013, kromě roku 2011, se zase zvyšoval. I přes zvyšování nepřesáhl bazický index hodnoty 100 %, což znamená, že nejvíce uchazečů bez nebo se základním vzděláním bylo evidovaných na úřadu práce v roce 2004. Od roku 2014 navíc trval nepřerušovaný pokles na 10 631 uchazečů. Nejvíce se jejich počet snížil mezi roky 2016 a 2017, o 5317. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2009, a to 4360. V téže roce byl zaznamenán i největší řetězový index – 1,214, který značí, že se počet uchazečů oproti předchozímu roku zvýšil o 21,4 %. Bazický index v roce 2019 nabýval hodnoty 33,22 %, z čehož lze vyčíst, že oproti bázi klesnul počet uchazečů bez nebo se základním vzděláním na zhruba třetinu. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 28.

Nejpočetnější skupinou obyvatel byli obyvatelé se středním vzděláním bez maturity, kteří tvořili 35,4 %–41 % obyvatelstva Ústeckého kraje. Uchazeči v evidenci úřadu práce s tímto typem vzdělání tvořili druhou nejpočetnější skupinu uchazečů, přičemž směr vývoje přesně kopíroval směr vývoje skupiny uchazečů bez vzdělání nebo se základním vzděláním. Počet uchazečů se středním vzděláním bez maturity se tedy do konce sledovaného období také snížil, z 29 211 na 7 643, tj. o 73,84 %. K největšímu meziročnímu nárůstu, o 6803 došlo v roce 2009, k největšímu meziročnímu poklesu, o 5033, v roce 2017. Lze také na základě řetězového indexu 0,680 konstatovat, že meziročně počet uchazečů klesnul o 32 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 29.

Ačkoli obyvatel Ústeckého kraje se středním vzděláním s maturitou bylo zejména v posledních letech sledovaného období podobně, 28,1 %–32,9%, jako se středním vzděláním bez maturity, počty nezaměstnaných jedinců s maturitou byly podstatně nižší. I v této skupině ale bylo nejvíce nezaměstnaných uchazečů hned první rok sledovaného období, a to 11 159. V letech 2009-2010 a 2012-2013 se jejich počet sice zvyšoval, ale ne natolik, aby tato zvýšení vyrovnala poklesy ve zbylých letech. V roce 2019 bylo uchazečů s maturitou už jen 3546, nebo jen 31,78 % jejich počtu z roku 2004. Největší meziroční nárůst nastal stejně jako u předchozích dvou skupin v roce 2009, kdy se počet uchazečů zvýšil o 2760, a největší meziroční pokles v roce 2017, kdy se počet uchazečů snížil o 2187. Jinak vyjádřeno, počet se oproti předchozímu roku na základě hodnoty řetězového

indexu 0,685 snížil o 32,45 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 30.

Stejně jako obyvatelé s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním tvořili nejmenší část obyvatelstva Ústeckého kraje, konkrétně 5,1 %-12,3 %, tvořili i uchazeči s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním nejmenší část všech uchazečů. Také jako jediná skupina prošla trochu jiným vývojem – jejich počet od roku 2004 klesal pouze do roku 2007. V letech 2008-2013 probíhal nepřerušovaný růst a od roku 2014 do konce sledovaného období nepřerušovaný pokles. Stejně jako u ostatních skupin byl jejich počet na konci sledovaného období, 817, nižší, než na začátku, kdy jich bylo evidováno 1120. Jako v jediné skupině ale nabýval bazický index i hodnot vyšších, než 100%, a to hned několikrát – od roku 2009, do roku 2016. Například v roce 2013 bylo o 70,45 % více uchazečů s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním než v roce 2004, neboť bazický index v tomto roce dosáhl hodnoty 170,45 %. Jejich počet se zvýšil i oproti roku předchozímu, a to o 14,9 %, což lze vyčíst z hodnoty řetězového indexu 1,149. Nejvýznamnější změny se ale udály ve stejných letech, jako v předchozích případech – nejvýraznější meziroční nárůst, o 396, v roce 2009 a nejvýraznější meziroční pokles, o 469, v roce 2017. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 31.

V přílohách č. 32-35 lze najít strukturu uchazečů o zaměstnání podle dosaženého vzdělání v Ústeckém kraji a v České republice. Komparací těchto struktur bylo zjištěno, že zatímco v Ústeckém kraji dosáhla největší část uchazečů pouze základního nebo dokonce žádného vzdělání, v České republice byl nejvyšší podíl uchazečů se středoškolským vzděláním bez maturity. V obou případech ale bylo zřejmé, že nejnižší byl podíl uchazečů s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním. Ten se v Ústeckém kraji pohyboval od 1,5 % do 3,6 % a od 3,8 % do 8,8 % v České republice. Uchazeči se středoškolským vzděláním s maturitou tvořili 14,9 % až 17,3 % všech uchazečů v Ústeckém kraji a 21,1 % až 23,2 % v České republice. Z 33 % až 40,2 % byl celkový počet uchazečů v Ústeckém kraji tvořen uchazeči se středním vzděláním bez maturity, v České republice z 38,3 % až 45,1 %. Poslední skupina, uchazeči bez vzdělání nebo se základním vzděláním představovali 40,4 % až 47,8 % uchazečů v Ústeckém kraji a 26,3 % až 31,6 % v České republice.

Vývoj skupiny uchazečů o zaměstnání bez nebo se základním vzděláním a se základním vzděláním a skupiny uchazečů o zaměstnání se středním vzděláním bez maturity také kopírují vývoj obecné míry nezaměstnanosti, neboť právě tyto skupiny jsou nejnáchylnější na momentální stav ekonomiky a jsou nezaměstnaností ohroženy nejvíce.

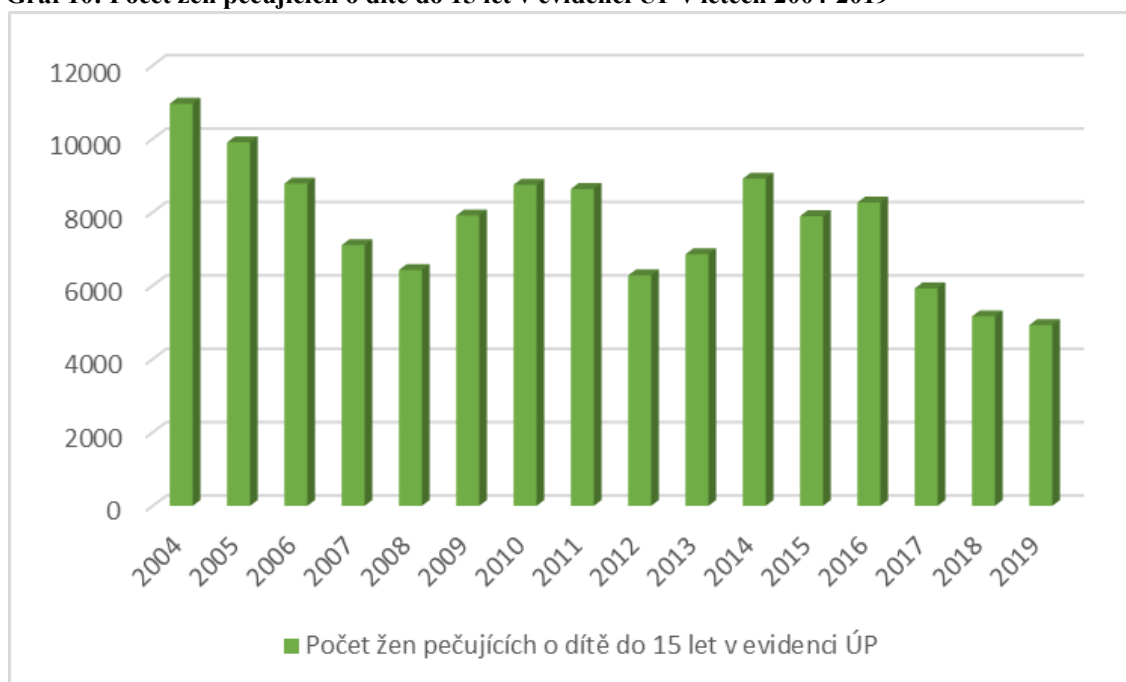

Zároveň tvoří lidé právě s takovýmto vzděláním největší část populace Ústeckého kraje. V roce 2013 se jejich počet v evidenci úřadu práce ale začal snižovat – ve stejném roce se prudce navýšily výdaje Ústeckého kraje na rekvalifikace a poradenství. Ty stoupaly až do roku 2016 a poté začaly klesat. V roce 2017 tedy bylo možné pozorovat zpomalení klesání počtu uchazečů o zaměstnání bez vzdělání, se základním vzděláním nebo se středním vzděláním bez maturity. V tom období již ale byla ekonomika opět na vysoké úrovni, volných pracovních míst bylo dostatek, a tak se byli schopni uchazeči uplatnit bez větších problémů i bez intervencí úřadu práce. Skupina uchazečů o zaměstnání se středním vzděláním také reagovala na vývoj ekonomiky, ale v menší míře. Stejná situace panovala u uchazečů o zaměstnání s vyšším a vysokoškolským vzděláním. Samozřejmě i tyto skupiny zasáhla krize, ale obecně lidé s vyšším vzděláním se takovýmto situacím umí lépe přizpůsobit, a tak nezůstávají nezaměstnaní dlouho. Přesto ale podle hodnot bazického indexu lze pozorovat, že na rozdíl od prvních dvou jmenovaných skupin, u uchazečů s vyšším vzděláním došlo k tomu, že nejvíce jich bylo nezaměstnaných právě během krize v letech 2009-2013. Vzdělanější uchazeči se totiž mohou setkávat s nesouladem vystudovaného oboru a nabídkou práce v převážně průmyslovém regionu, jakým je Ústecký kraj. Zaměstnavatelé také mívají problém přijímat právě lidi s vyšším vzděláním na pozice, které takovou úroveň vzdělání nepotřebují ze strachu, že jakmile se situace zlepší, zaměstnanec jim odejde a oni budou muset hledat náhradu. Proto v situaci, kdy jsou nabízená místa převážně „nekvalifikovaného“ charakteru, mají výhodu lidé s nižším vzděláním.

5.2 Analýza nezaměstnanosti rizikových skupin v Ústeckém kraji

Vzhledem k tomu, že rizikové skupiny osob bez kvalifikace (tj. bez vzdělání nebo se základním vzděláním) a v předdůchodovém věku byly probrány v analýze nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, jsou v této části analyzovány pouze rizikové skupiny žen pečujících o dítě do 15 let, absolventů a osob se zdravotním postižením.

Graf 10: Počet žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP v letech 2004-2019

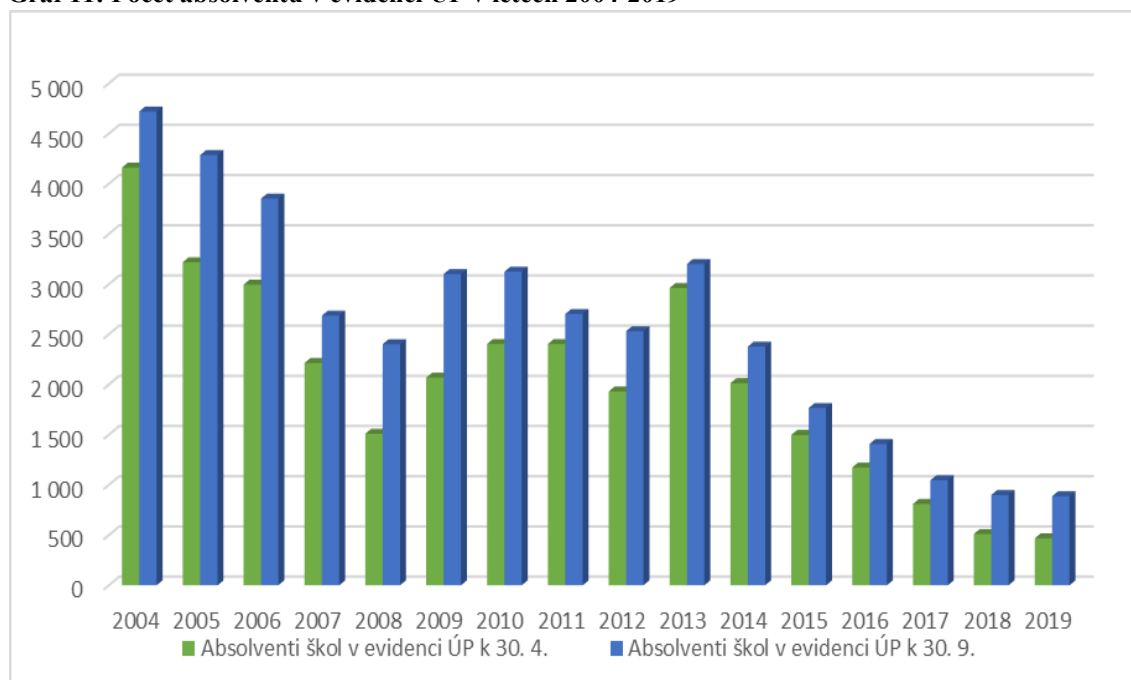
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 10, znázorňující vývoj počtu žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci úřadu práce podle věku v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 36. Počet žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci úřadu práce v letech 2004–2019 zobrazený v grafu č. 10 také vykazoval proměnlivou tendenci vývoje. Nejvíce uchazeček o zaměstnání evidovaných u úřadu práce bylo zpočátku sledovaného období, v roce 2004, a to 10961. Od tohoto roku až do roku 2008 jejich počet klesal. V roce 2014 došlo k největšímu meziročnímu nárůstu, o 2059. Největší meziroční pokles, o 2354, se objevil v roce 2012. Podle hodnoty řetězového indexu 0,727 lze také konstatovat, že meziročně jejich počet klesnul o 27,3 %. Bazický index ani v tomto případě nepřesáhnul hodnoty 100 %, nejvíce uchazeček tedy bylo v evidenci úřadu práce v bazickém období, v roce 2004. Nejmenší hodnoty dostáhl bazický index v roce 2019, 45,0 %. Vzhledem k roku 2004 se počet žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci úřadu práce snížil o 55 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 36.

Také vývoj počtu žen pečujících o dítě do 15 let odrážel vývoj obecné míry nezaměstnanosti a ekonomické výkonnosti kraje. Výjimkou byl ale rok 2016, kdy navzdory klesající nezaměstnanosti se počet žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci úřadu práce zvýšil. V Ústeckém kraji je totiž od 1. 1. 2016 realizován projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“, který má napomáhat osobám pečujícím o dítě či jinou závislou

blízkou osobu. Z programu mohou být ale financovány pouze osoby v evidenci úřadu práce.

Graf 11: Počet absolventů v evidenci ÚP v letech 2004-2019

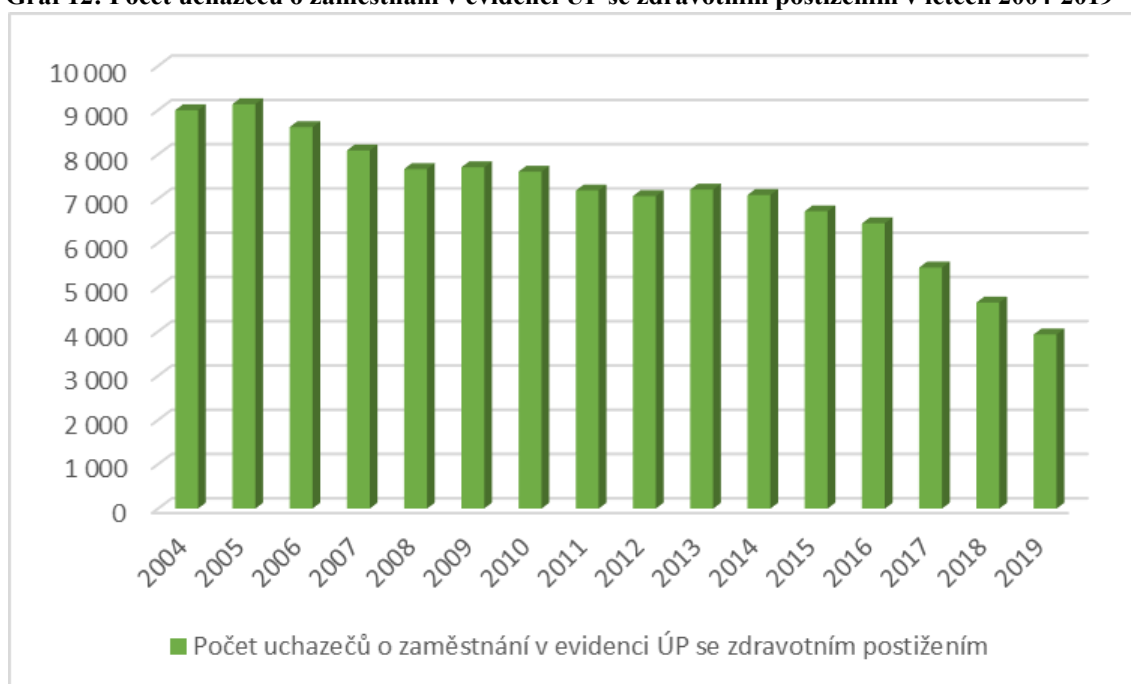
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 11, znázorňující vývoj počtu absolventů v evidenci úřadu práce v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 37 a 38. Jak je z grafu č. 11 zřejmé, počet absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 9. byl po celé sledované období vždy vyšší než počet absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 4. Tento rozdíl byl způsoben tím, že v září se na úřad práce zapisují absolventi po skončení střední školy, kteří jsou v průběhu letních prázdnin chráněni statutem studenta, který trvá do 31. 8. Od 1. 9. si pak do 30. 4. řada z nich najde zaměstnání, tudíž ti v evidenci úřadu práce v dubnu jsou tam už spíše dlouhodoběji, nebo v případě nově registrovaných skončili například studium na vyšší odborné či vysoké škole v průběhu semestru. Vývoj obou časových řad byl proměnlivý, střídaly se období růstu a poklesu a také souhlasí s vývojem obecné míry nezaměstnanosti. Nejvíce absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 4. bylo v roce 2004, nejméně v roce 2019, což jsou zároveň hraniční roky sledovaného období. Stejně tak tomu bylo v případě absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 9.

Největší meziroční pokles u absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 4. nastal v roce 2007, o 1 165 absolventů. Největší nárůst pak přišel o 6 let později, v roce 2013, kdy meziročně v evidenci úřadu práce k 30. 4. přibýlo 1 030 absolventů. Vzhledem k roku

2012 to bylo o 53,3 % více, jak lze vyčíst z hodnoty řetězového indexu 1,533. Stejná situace opět nastala i u absolventů vedených v evidenci úřadu práce k 30. 9., kdy jejich počet meziročně v roce 2007 o 1 165 klesl a v roce 2013 o 670 vzrostl. Vzhledem k roku 2012 to bylo o 26,5 % více, jak lze vyčíst z hodnoty řetězového indexu 1,265. Bazický index ani u jedné skupiny nedosáhl hodnoty vyšší než 100 %, což znamená, že nejvíce uchazečů obou skupin evidoval úřad práce na počátku sledovaného období, v roce 2004. Do roku 2019 jejich počet velmi významně klesl. Bazický index u skupiny absolventů evidovaných k 30. 4. dosáhl hodnoty pouhých 11,25 %, u absolventů evidovaných k 30. 9. hodnoty 18,81 %. Všechny elementární charakteristiky těchto časových řad lze najít v příloze č. 37 a 38.

Graf 12: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením v letech 2004-2019

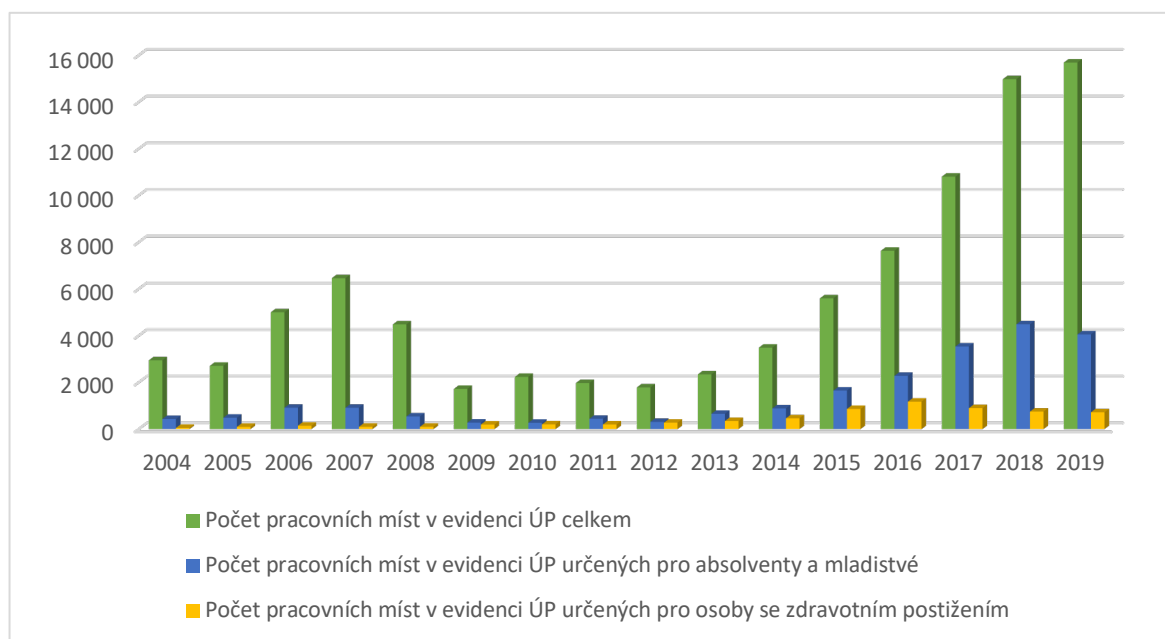
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 12, znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 39. Počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením evidovaných na úřadu práce během let 2004–2019 kromě let 2005, 2009 a 2013 stabilně klesal. Mezi rokem 2004 a 2005 se v evidenci úřadu práce objevilo o 137 uchazečů více než v roce 2004. Velmi podobný přírůstek uchazečů se objevil v roce 2013, kdy úřad práce evidoval o 147 více uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením oproti roku 2012. Poslední nárůst počtu uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením byl v roce 2009, a to o 41 uchazečů. Největší záporná 1.

absolutní diference byla zaznamenána v roce 2017, ve kterém bylo v evidenci úřadu práce o 999 méně uchazečů, než v roce 2016. Bazický index dosáhl hodnoty přes 100 % jen jedinkrát za celé sledované období, v roce 2005, kdy byla jeho hodnota 101,52 %, což znamená, že v roce 2005 bylo v evidenci oproti počátku sledovaného období (bázi) o 1,52 % uchazečů více. Na konci sledovaného období byl bazický index pouze 43,72 %, počet uchazečů v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením v roce 2019 tedy nebyl ani poloviční oproti počtu uchazečů se zdravotním postižením, které evidoval úřadu práce v roce 2004. Řetězový index v roce 2019 dosáhl hodnoty 0,845, což znamená, že oproti roku 2018 bylo v evidenci úřadu práce o 15,5 % méně uchazečů se zdravotním postižením. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 39.

Zmíněné nárůsty byly stejně jako u dalších skupin způsobené krizí. Zároveň ale byl důsledek krize na osoby se zdravotním postižením mírnější, neboť až do roku 2011 byla na podporu zaměstnávání těchto osob každoročně prostřednictvím aktivní politiky zaměstnanosti slušná částka. Od roku 2012 poté začal růst počet volných pracovních míst určených právě pro tyto osoby. Zároveň v České republice platí pro firmy nad 25 zaměstnanců povinnost zaměstnávat 4 % osob se zdravotním postižením (popř. plnit finanční odvody).

Graf 13: Počet volných pracovních míst v evidenci ÚP v letech 2004-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 13, znázorňující vývoj počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 40, 41 a 42. Na grafu č. 13 lze pozorovat vývoj počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce v letech 2004-2019. Počet pracovních míst v evidenci úřadu práce Ústeckého kraje v roce 2004 byl 2 948. V roce 2005 mírně klesl a poté až do roku 2007 stoupal. V roce 2008 opět nastal pokles a prudce pokračoval až do roku 2012. Tento propad byl velmi pravděpodobně způsoben důsledky světové ekonomické krize z roku 2008, v jejímž důsledku si firmy nemohly dovolit nabízet mnoho volných pracovních míst. Počet pracovních míst v evidenci úřadu práce určených pro absolventy neměl ve sledovaném období velmi dynamický průběh, a to až do roku 2015, kdy se počet nabízených míst pro absolventy oproti roku 2014 zdvojnásobil a od té doby stále rostl, s výjimkou roku 2019, kdy jejich počet mírně poklesl. Trochu paradoxní situace nastala u počtu pracovních míst určených pro osoby se zdravotním postižením, jejichž počet od roku 2007 stabilně i přes krizi rostl, až do maxima v roce 2016. V letech 2017, 2018 a 2019 došlo k mírnému poklesu. Nejvíce pracovních míst celkem evidoval úřad práce v roce 2019, ve kterém jich bylo 15 691, nejméně v roce 2009, kdy jich v evidenci úřadu práce bylo pouze 1 721. Nejvíce volných pracovních míst v evidenci úřadu práce určených pro absolventy a mladistvé bylo zaznamenáno v předcházejícím roce 2018, 4 488, naopak nejméně 272, v roce 2010. Pro osoby se zdravotním postižením bylo nejvíce volných pracovních míst v evidenci úřadu práce, 1 177, v roce 2016, nejméně pak v roce 2004.

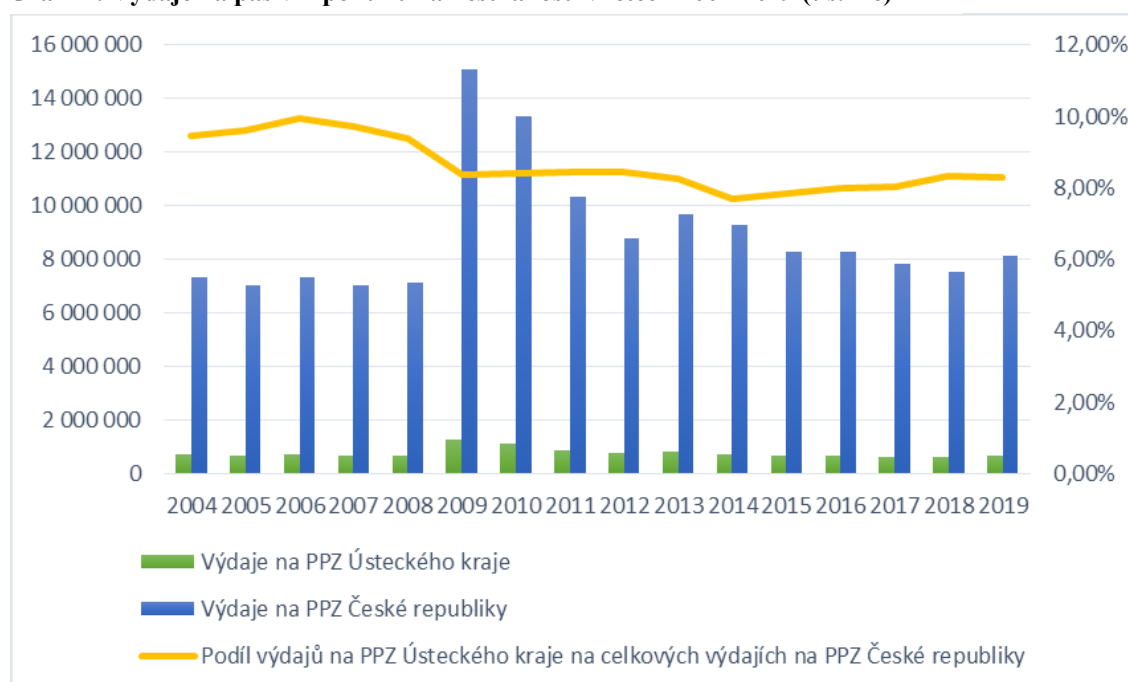
Největší meziroční nárůst celkového počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce nastal v roce 2018, ve kterém jich oproti roku 2017 přibylo 4 172. V případě počtu volných pracovních míst pro absolventy došlo k největšímu meziročnímu nárůstu, o 1 258 míst, o rok dříve v roce 2017. Největší meziroční nárůst u počtu volných pracovních míst určených pro osoby se zdravotním postižením byl zaznamenán v roce 2015, kdy počet těchto míst narostl o 399. Naopak nejvíce, o 276, klesnul v roce 2017. Počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce určených pro absolventy a mladistvé nejvíce, o 370, klesnul v roce 2008. Největší propad u celkového počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce se objevil v roce 2009, kdy se jejich počet snížil o 2 764. Bazický index celkového počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce dosáhl nejvyšší hodnoty, 532,26 %, v roce 2019, nejnižší, 60,58 %, v roce 2012. Bazický index počtu volných pracovních míst pro absolventy dosáhl nejvyšší hodnoty, 1 036,49 %, v roce 2018, nejnižší, 62,82 %, v roce 2010. Bazický index počtu volných pracovních míst v evidenci

úřadu práce určených pro osoby se zdravotním pojištěním ve všech letech sledovaného období byl vyšší než 100 %. Maxima, 2220,75 %, dosáhl v roce 2016. To znamená, že v roce 2016 bylo o 2120,75 % více volných pracovních míst určených pro osoby se zdravotním postižením než v roce 2004. Oproti roku 2015 se jejich počet podle řetězového indexu 1,364 zvýšil o 36,4 %. Všechny elementární charakteristiky těchto časových řad lze najít v příloze č. 40, 41 a 42.

Celkový počet pracovních míst v letech 2004-2007 rostl díky rozvoji ekonomiky, na základě čehož se rozvíjel i průmysl, který díky své důležitosti v Ústeckém kraji zaměstnával velkou část obyvatelstva. Velký útlum 2008 byl způsoben probíhající krizí, která měla významný dopad na ekonomiku a její pokles. Ekonomika poté nebyla schopná generovat dostatek pracovních míst. Mírné zvýšení jejich počtu nastalo díky aktivní politice zaměstnanosti v roce 2010. Stabilní zvyšování ale přišlo až po roce 2012, kdy se ekonomika začala pomalu zlepšovat. Vývoj počtu volných pracovních míst určených pro absolventy a mladistvé a osoby se zdravotním postižením částečně závisel na vývoj celkového počtu volných pracovních míst a částečně na aktivní politice zaměstnanosti. Například v letech 2014 a 2015 byly výrazně podpořeny programy cílené zaměstnanosti, v letech 2015 a 2016 vytváření společensky účelných pracovních míst. Díky těmto aktivitám značně přibýlo volných pracovních míst určených pro obě tyto skupiny.

5.3 Analýza vývoje výdajů na státní politiku zaměstnanosti

Graf 14: Výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019 (tis. Kč)

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Graf č. 14, znázorňující vývoj výše výdajů na pasivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 43, 44 a 45. Výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti se v Ústeckém kraji po většinu sledovaného období pohybovaly kolem 700 milionů. Výraznou výjimkou byly roky 2009 a 2010, ve kterém se na pasivní politiku zaměstnanosti vydalo 1,26 miliardy a 1,12 miliardy korun. To bylo způsobeno zejména navýšením vyplácených podpor v nezaměstnanosti. Na pasivní politiku zaměstnanosti v České republice bylo každoročně vydáno od 7 miliard do 15 miliard korun. V roce 2009 se výdaje vyšplhaly právě až na 15 miliard, v roce 2010 na 13,4 miliard a v roce 2011 na 10,3 miliard korun. Také v tomto případě to bylo způsobeno hlavně podporami v nezaměstnanosti. Ústecký kraj se na celkových výdajích ve sledovaném období podílel z poměrně stabilní části – od 7,69 % do 9,93 %.

Již z grafu lze odhadnout, že největší meziroční nárůst výdajů Ústeckého kraje byl zaznamenán v roce 2009, ve kterém vzrostly oproti roku 2008 o 595,5 milionů. Největší meziroční pokles pak přišel o dva roky později, v roce 2011, kdy výdaje meziročně klesly o 248,3 milionů, nebo o 22,13 %, podle výše řetězového indexu 0,779. Bazický index ale v tomto roce dosáhl hodnoty 125,99 %. I přes pokles tedy byly výdaje v roce 2011 o

25,99 % vyšší než v roce 2004. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 43.

Relativně stabilní výše výdajů na pasivní politiku zaměstnanosti i přes klesající počet nezaměstnaných do roku 2008 byla způsobena růstem mezd, ze kterých byla vypočítávána výše podpory v nezaměstnanosti a zvýšením její maximální výše, malým poklesem počtu starších osob a rostoucími výdaji na rekvalifikaci, při které má jedinec nárok na podporu v rekvalifikaci. Po roce 2011 koresponduje s vývojem počtu uchazečů o zaměstnání. Ke konci sledovaného období ale i přes stále trvající pokles výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti opět narostly. Důvodem byl nárůst průměrné výše podpory v nezaměstnanosti a rostoucí podíl starších osob s nárokem na podporu, které pobírají podporu nejen obvykle vyšší, ale také po delší dobu. Výše výdajů na pasivní i aktivní politiku zaměstnanosti závisely také na kondici státního rozpočtu.

Graf 15: Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019 (tis. Kč)

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

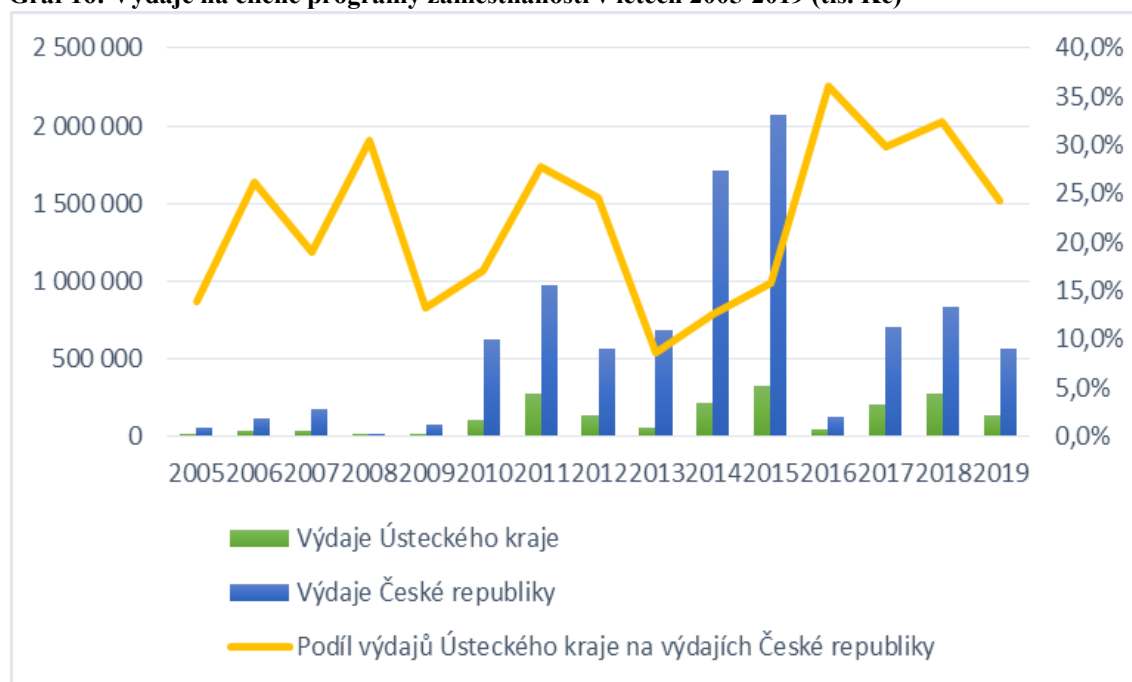
Graf č. 15, znázorňující vývoj výše výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 46, 47 a 48. V roce 2004 bylo na aktivní politiku zaměstnanosti v Ústeckém kraji vydáno 688,8 milionů. Do roku 2007 se jejich výše každoročně zvyšovala, v letech 2008-2009 klesala. V letech 2012-2015 byl opětovně zaznamenán několikarocní růst, výrazný zejména mezi roky 2014 a 2015. Od roku 2016 do konce sledovaného období výdaje klesaly. Vývoj výdajů v Ústeckém kraji po

většinu období kopíroval vývoj výdajů České republiky. Ta na aktivní politiku každoročně vydala od 2,3 miliardy do 9,7 miliardy korun. Ústecký kraj se ve sledovaném období podílel na celkových výdajích na aktivní politiku zaměstnanosti z 10,07 % do 21,73 %.

Nejvíce se meziročně výdaje Ústeckého kraje zvýšily v roce 2015, a to o 616,6 milionů. Vypočtený řetězový index 1,774 říká, že oproti roku 2014 se zvýšily o 77,4 %. Nejvíce se meziročně snížily v roce 2017, a to o 351,9 milionů. Bazický index v posledním roce 2019 dosáhl hodnoty 56,93 %, což znamená, že vzhledem k bázi se výdaje Ústeckého kraje snížily o 43,07 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 46.

Výše výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti se měnila hlavně dle zapojení finančních prostředků z Evropských sociálních fondů. Jejich zapojení se od roku 2004 zvyšovalo a s tím i výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti, s výjimkou v roce 2008. Od roku 2011 se objem finančních prostředků z EU začal snižovat, což přineslo i snížení výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti. Od roku 2013 se začaly finance poskytnuté EU opět zvyšovat, což se odrazilo na opětovném růstu výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti. Rok 2015 byl ovlivněn dočerpáváním finanční podpory z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Stálé snižování, které nastalo po roce 2015, záviselo opět především na snižování objemu výdajů spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu. K 31. 3. 2019 byly ukončeny projekty Nové pracovní příležitosti – veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa.

Graf 16: Výdaje na cílené programy zaměstnanosti v letech 2005-2019 (tis. Kč)

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

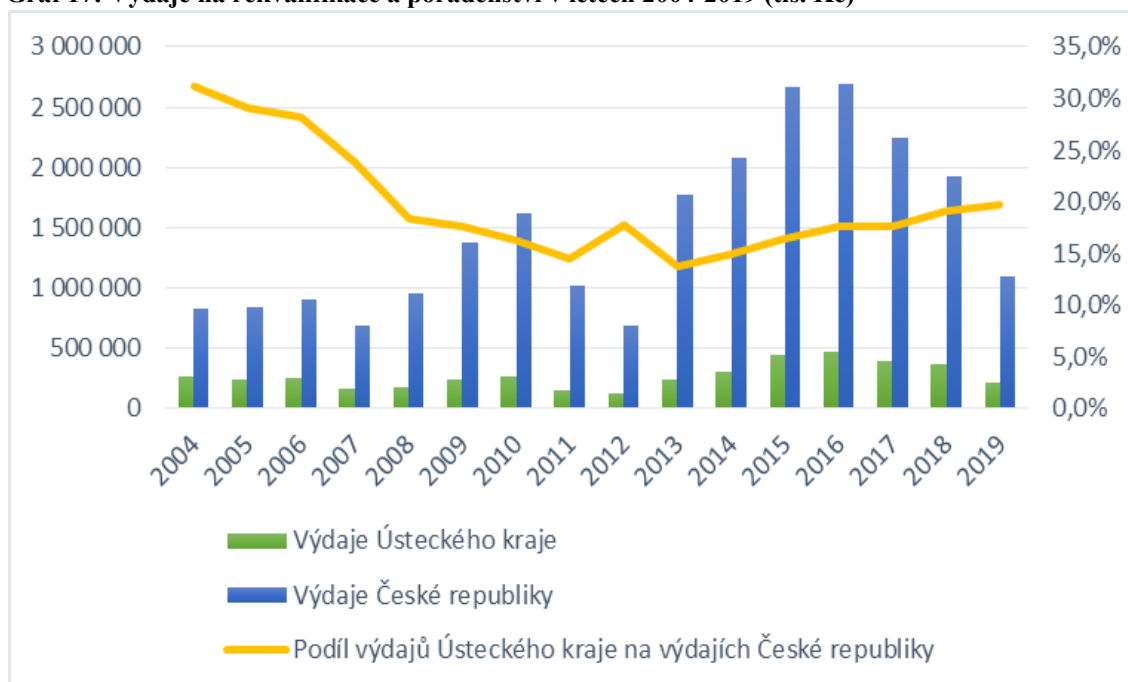
Graf č. 16, znázorňující vývoj výše výdajů na cílené programy zaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 49, 50 a 51. Výdaje na cílené programy zaměstnanosti prošly v průběhu sledovaného období opravdu velmi proměnlivým vývojem. Jejich výše se pohybovala od pouhých 3 milionů do 326 milionů v Ústeckém kraji a od necelých 10 milionů do více než dvou miliard v České republice. Rozpětí výše výdajů na cílené programy zaměstnanosti tedy bylo během posledních 15 let opravdu široké. Velmi různá byla i část, kterou tvořily výdaje Ústeckého kraje na celkových výdajích České republiky, která kolísala od 8,7 % do 32,4 %.

Minimální částka byla v Ústeckém kraji na cílené programy zaměstnanosti vydána v roce 2008, maximální v roce 2015. Rozdíl mezi těmito částkami byl obrovský – 323,5 milionu korun. Meziroční změny byly každý rok značné. Nejvýznamnější meziroční přírůstek, 165,9 milionů, se uskutečnil v roce 2017, nejvýznamnější meziroční úbytek, 283,2 milionů, v roce 2016. Tento úbytek zapříčinil velmi nízkou hodnotu řetězového indexu, 0,133. V roce 2016 se v Ústeckém kraji na cílené programy zaměstnanosti vydalo pouze 13,3 % částky z roku 2015. Přesto ale bazický index ve stejném roce byl naopak dost vysoký, 623,52 %, což znamená, že oproti roku 2004 se v roce 2016 výdaje zvýšily o 523,52 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 49.

Výše výdajů na cílené programy zaměstnanosti souvisela s výší finančních prostředků obdržných z Evropské unie prostřednictvím Operačního programu Lidské

zdroje a zaměstnanost v letech 2007-2013, od roku 2014 Operačního programu Zaměstnanost.

Graf 17: Výdaje na rekvalifikace a poradenství v letech 2004-2019 (tis. Kč)

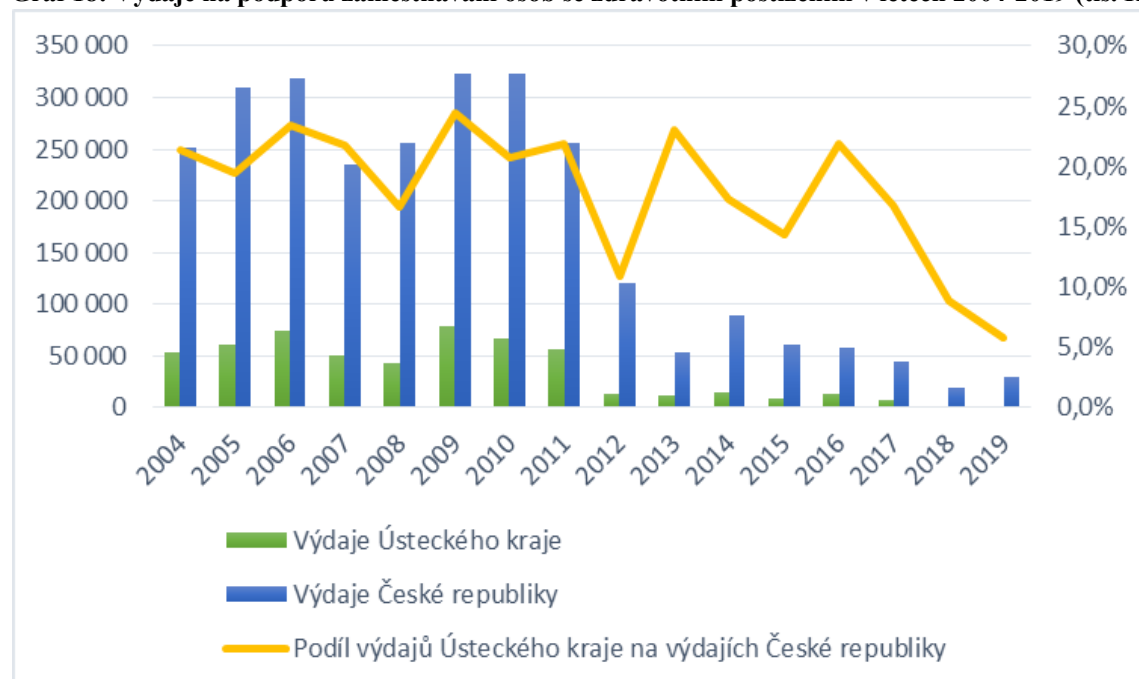
Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Graf č. 17, znázorňující vývoj výše výdajů na cílené programy zaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 52, 53 a 54. Výdaje na rekvalifikace a poradenství se v Ústeckém kraji během prvních pěti let sledovaného období postupně snížily ze 101,5 milionů na 47,2 milionů. V roce 2009 vzrostly na 50,8 milionů, v roce 2010 na 78,3 milionů, jejich maximum. Rok 2011 a 2012 opět provázely jejich pokles a roky 2013-2015 nárůst. Od roku 2016 pravidelně každý rok klesaly. V roce 2019 bylo navíc zaznamenáno jejich minimum, 5,9 milionů. Směr vývoje výdajů v Ústeckém kraji plně korespondoval se směrem vývoje výdajů České republiky. Výdaje Ústeckého kraje se podílely na výdajích České republiky z 8,7 % až 36,1 %.

Nejvíce výdaje Ústeckého kraje poklesly mezi roky 2010 a 2011, a to o 52,5 milionů. Naopak nejvíce meziročně vzrostly v roce 2014, o 9,4 milionů. Řetězový index ve stejném roce byl 1,347, což znamená, že meziročně vzrostly o 34,7 %. Bazický index, který vyjadřuje změnu oproti bázi v roce 2004, byl ale pouze 22,18 %, což znamená, že v roce 2004 bylo na rekvalifikaci a poradenství vynaloženo o 77,82 % více finančních prostředků než v roce 2014. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 52.

Výrazný nárůst výdajů na rekvalifikace a poradenství pozorovatelný v roce 2013 byl zapříčiněn zvýšením pružnosti procesu, kterým byli účastníci zařazováni do rekvalifikačních kurzů související s veřejnými zakázkami na realizaci různých rekvalifikačních programů. V letech 2015 a 2016 také došlo k dočerpání prostředků z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Ke konci sledovaného období úřad práce navíc čím dál méně využíval externě nakupované poradenské činnosti, což přispělo ke snížení celkových výdajů.

Graf 18: Výdaje na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením v letech 2004-2019 (tis. Kč)

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

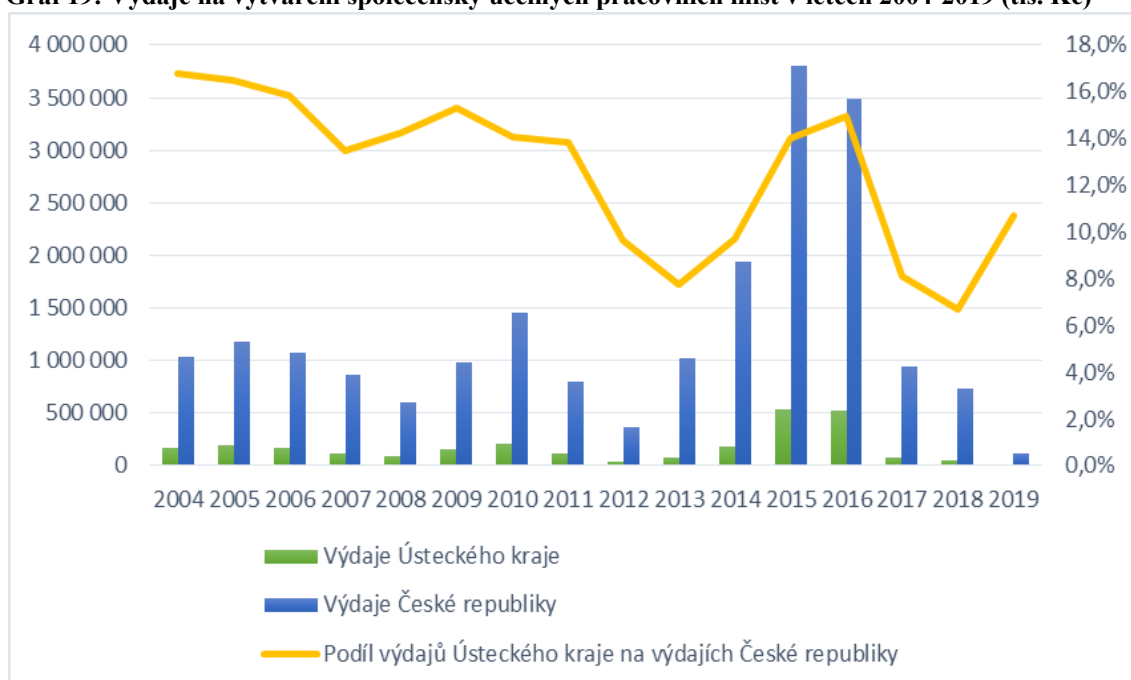
Graf č. 18, znázorňující vývoj výše výdajů na cílené programy zaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestrojen na základě dat v příloze č. 55, 56 a 57. Výdaje na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením byly až do roku 2011 značné, od 42,6 milionů do 74,8 milionů v Ústeckém kraji a od 269,3 milionů do 323,7 milionů v celé České republice. Mezi rokem 2011 a 2012 došlo k prudkému poklesu. Pokles s mírnými výkyvy pokračoval až do konce sledovaného období, kde v roce 2018 a 2019 v Ústeckém kraji byly vynaloženy na podporu osob se zdravotním postižením pouze necelé dva miliony korun ze 20 a 30 milionů vynaložených v České republice. Pro představu, jak velký rozdíl to vytvořilo mezi prvním a posledním rokem sledovaného období – bazický index v roce 2019 byl jen 3,23 %. Výdaje se tak oproti roku 2004 snížily o 96,77 %. Podíl

výdajů Ústeckého kraje na celkových výdajích České republiky se pohyboval od 5,8 % do 24,5 %.

Nejvýraznější nárůst vzhledem k předchozímu roku nastal v roce 2009, kdy se výdaje meziročně zvýšily o 36,5 milionů. Obdobně výrazný meziroční pokles, o 42,7 milionů, se uskutečnil v roce 2012. Tempo růstu v tomto roce bylo jen 23,72 %, což znamená, že vzhledem k roku 2011 výdaje klesly o 66,28 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 55.

Prudký pokles výše výdajů na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením však bohužel nebyl způsoben tím, že by tyto osoby podporu již nepotřebovaly. Více se však začaly finanční prostředky na jejich podporu čerpat ze zdrojů Evropské unie a zároveň byly osoby se zdravotním postižením umísťovány do jiných programů aktivní politiky zaměstnanosti, například do rekvalifikačních kurzů. Velmi výrazně zároveň poklesly úhrady provozních nákladů, které do té doby tvořily většinu vynaložených nákladů.

Graf 19: Výdaje na vytváření společensky účelných pracovních míst v letech 2004-2019 (tis. Kč)

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

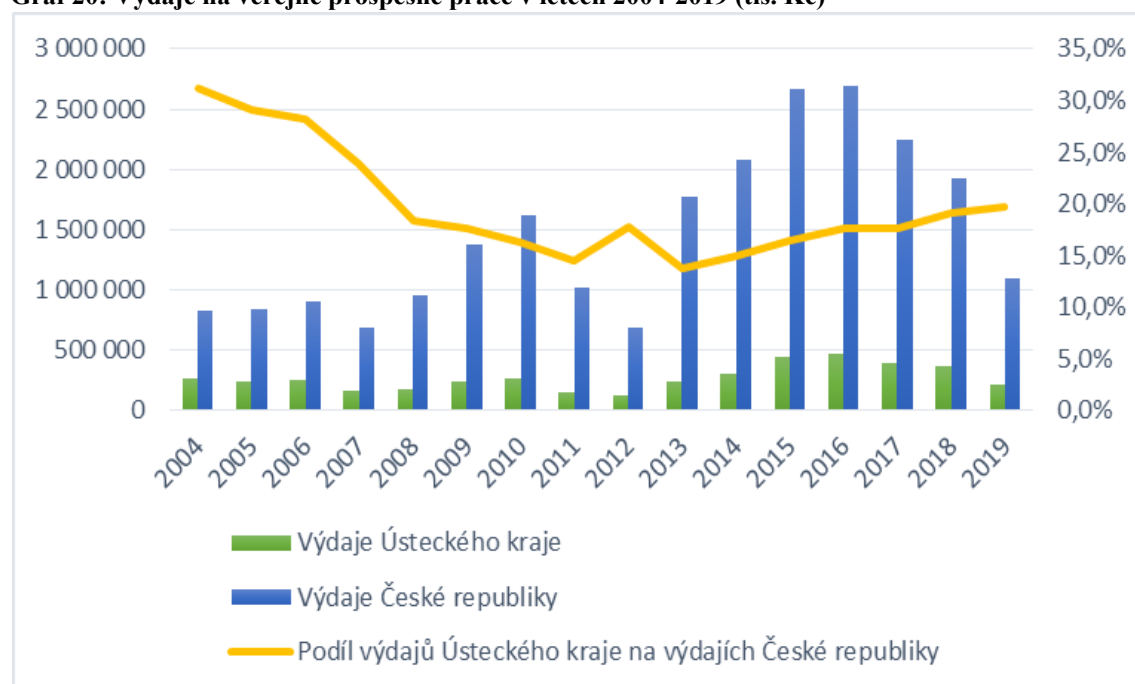
Graf č. 19, znázorňující vývoj výše výdajů na cílené programy zaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 58, 59 a 60. Na vytváření společensky účelných pracovních míst po značnou část sledovaného období bylo každoročně vydáno kolem 200 milionů v Ústeckém kraji a okolo miliardy korun v České

republiky. Rok 2015 a 2016 byl rozhodně finančně nejnákladnější, jak pro Ústecký kraj, který za nová pracovní místa zaplatil 533,4 a 521,2 milionů, tak pro Českou republiku, kterou vytvoření nových pracovních míst stálo 3,8 a 3,5 miliardy korun. Nejméně se za tímto účelem utratilo peněz v roce 2019, a to necelých 13 milionů v Ústeckém kraji a 121,4 milionů v České republice. Ústecký kraj se na výdajích České republiky podílel ve sledovaném období z poměrně stálé části – 6,7 % až 16,8 %.

K největšímu meziročnímu poklesu výdajů v Ústeckém kraji došlo v roce 2017, o 444,5 milionů. Největší nárůst byl zaznamenán mezi lety 2014 a 2015, a to o 354 milionů. Řetězový index byl v roce 2015 2,831, což značí nárůst o 183,10 % oproti roku 2014. Oproti roku bazickému ale nastal nárůst pouze o 8,88 %, jak lze poznat z hodnoty bazického indexu 108,88 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 58.

Výše výdajů na vytváření společensky účelných pracovních míst také závisela na objemu finančních prostředků obdržených z Evropského sociálního fondu. Prudké navýšení v letech 2015 a 2016 bylo způsobeno dočerpáváním podpory z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, který skončil v roce 2014. Minimální hodnota výdajů vynaložených na tuto aktivitu v roce 2019 pak byla způsobena ukončením programu vytváření společensky účelných pracovních míst k poslednímu březnu 2019.

Graf 20: Výdaje na veřejně prospěšné práce v letech 2004-2019 (tis. Kč)

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Graf č. 20 znázorňující vývoj výše výdajů na cílené programy zaměstnanosti v letech 2004-2019, byl sestaven na základě dat v příloze č. 61, 62 a 63. Na veřejné práce bylo ze začátku sledovaného období vyčleněno zhruba 200 milionů v Ústeckém kraji a 700–900 milionů v České republice. V letech 2009-2011 přesáhly výdaje České republiky hranici miliardy korun. Přesto rok 2011 přinesl jak v Ústeckém kraji, tak v České republice snížení, která pokračovalo i do roku 2012. V roce 2013 ale výdaje notně stouply, zejména v České republice a stoupaní trvalo až do roku 2016, ve kterém bylo vynaloženo na veřejné práce v Ústeckém kraji 472,8 milionů a v České republice 2,7 miliardy korun. V letech 2017-2019 byl zaznamenán opět pokles, i když výdaje byly stále vysoké. Podíl výdajů Ústeckého kraje na celkové sumě výdajů se pohyboval od 13,8 % do 31,2 %.

Nejvíce se meziročně výdaje Ústeckého kraje zvýšily, o 129,6 milionů v roce 2015, největší meziroční pokles, o 149,6 milionů, nastal v roce 2019. Řetězový index nabýval ve stejném roce hodnoty 0,592, tedy se výdaje snížily na 59,16 % jejich výše z roku 2018. Bazický index byl 83,29 %, ten říká, že se výdaje oproti bázi také snížily, o 16,71 %. Všechny elementární charakteristiky této časové řady lze najít v příloze č. 61.

Stejně jako u vytváření společensky účelných pracovních míst, výše výdajů na veřejně prospěšné práce také závisela na objemu finančních prostředků obdržených z Evropského sociálního fondu. Prudké navýšení v letech 2015 a 2016 bylo způsobeno dočerpáváním podpory z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, který skončil v roce 2014. I program zaměstnávání těžko umístitelných uchazečů prostřednictvím veřejně prospěšných prací, stejně jako na vytváření společensky účelných pracovních míst, skončil 31. 3. 2019, tudíž byl poměrně značný propad mezi výdaji v letech 2018 a 2019.

5.4 Predikce vybraných ukazatelů na rok 2020

Pro predikci byly vybrány ukazatele obecná míra nezaměstnanosti, podíl nezaměstnaných osob, celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce, počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce s nárokem na podporu v nezaměstnanosti, počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce bez nebo se základním vzděláním, počet žen pečujících o děti do 15 let v evidenci úřadu práce, počet absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 9., počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v předdůchodovém věku, počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením a celkový počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce.

Tabulka 3: Trendové funkce zvolené pro predikci

Ukazatel	Trendová funkce	I ²	r _p (%)
Roční obecná míra nezaměstnanosti	$y' = 13,91 - 0,3371t - 0,023t^2$	0,8212	8
Čtvrtletní obecná míra nezaměstnanosti	$y' = 13,795 - 0,0907t - 0,0014t^2$	0,8245	8,33
Podíl nezaměstnaných osob	$y' = 8,1272 + 0,8142t - 0,0725t^2$	0,6609	5,89
Celkový počet UoZ v evidenci ÚP	$y' = 60970 + 1868,2t - 255,56t^2$	0,7126	12,37
Počet UoZ v evidenci ÚP s nárokem na podporu	$y' = 12658 + 1045t - 195,64t^2 + 6,7484t^3$	0,794	2,52
Počet UoZ v evidenci ÚP bez nebo se základním vzděláním	$y' = 27946 + 245,56t - 74,967t^2$	0,7103	34,63
Počet žen pečujících o děti do 15 let v evidenci ÚP	$y' = 12902 - 2189,1t + 278,96t^2 - 10,911t^3$	0,7306	6,66
Počet absolventů v evidenci ÚP k 30. 9.	$y' = 4419,5 - 209,69t - 0,8034t^2$	0,8386	5,96
Počet UoZ v evidenci ÚP v předdůchodovém věku	$y' = 965,81 - 284,07t + 68,75t^2 - 2,8484t^3$	0,9164	6,47
Počet uchazečů v evidenci ÚP se zdravotním postižením	$y' = 8842,9 - 55,366t - 13,62t^2$	0,9270	13,59
Celkový počet VPM v evidenci	$y' = 7390,1 - 1782,2t + 143,06t^2$	0,8458	2,26

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

V tabulce č. 3 lze nalézt trendové funkce, které byly zvoleny pro predikci ukazatele v roce 2020. Nejprve byla pro každý ukazatel vypočtena lineární, kvadratická, exponenciální, mocninná a logaritmická funkce, v některých případech také kubická (na základě grafického zhodnocení). Jako nejvhodnější byla zvolena vždy funkce s nejvyšším indexem determinace. Všechny funkce i s jejich indexy determinace pro jednotlivé ukazatele lze najít v přílohách č. 64-67, 72-77 a 80.

5.4.1 Predikce obecné míry nezaměstnanosti (%)

Pro vyrovnání časové řady obecné míry nezaměstnanosti se jako nejvhodnější ukázala funkce kvadratická ve tvaru $y' = 13,91 - 0,3371t - 0,023t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,8212$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána předpověď pro rok 2019. V roce 2019 na základě modelu měla být obecná míra nezaměstnanosti 2,7 %. Skutečná hodnota míra obecné nezaměstnanosti v roce 2019 byla 2,5 %. Relativní chyba prognózy v tom případě činí 8 %, což je uspokojivé.

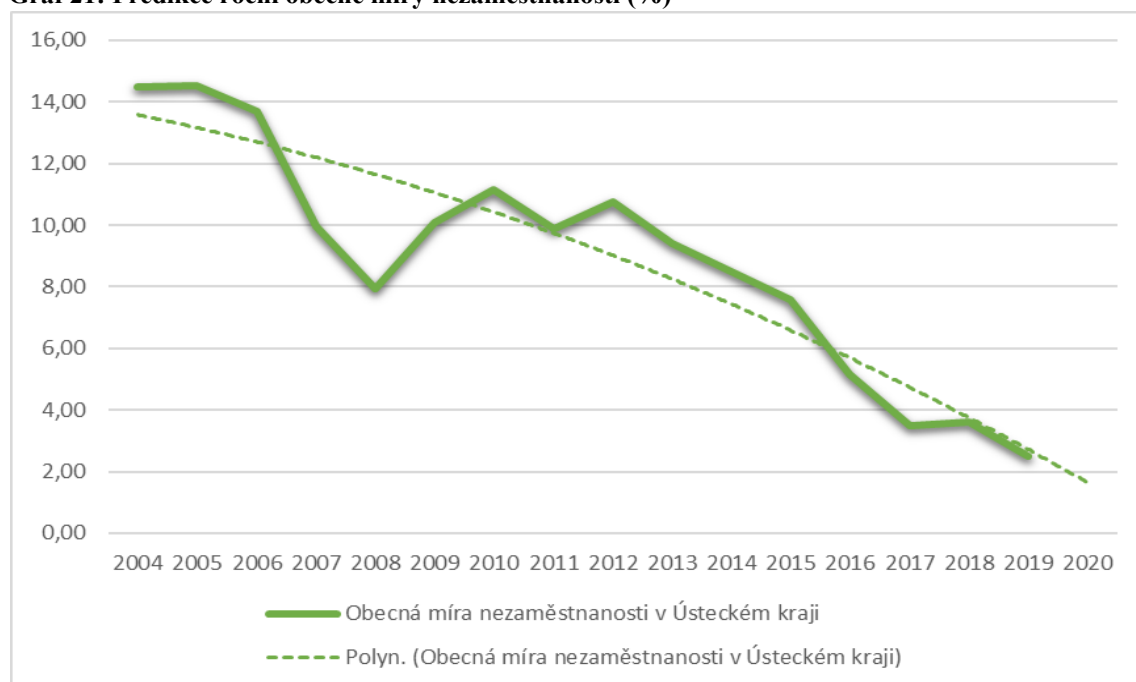
Vzhledem k tomu, že trendová funkce se ukázala jako vhodná pro predikci, byla vypočítána bodová a intervalová predikce pro rok 2020 (tabulka č. 2). Bodová predikce byla také zobrazena v grafu č. 21:

Tabulka 4: Predikce roční obecné míry nezaměstnanosti v roce 2020 (%)

Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
1,61	(0; 6,15)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 21: Predikce roční obecné míry nezaměstnanosti (%)

Zdroj: ČSÚ, STATISTICA, vlastní zpracování

V roce 2020 by se měla podle předpovědi obecná míra nezaměstnanosti snížit na hodnotu 1,61 %.

Obecná míra nezaměstnanosti byla sledována i ve čtvrtletních údajích. Na základě sezónně očištěných hodnot byla tedy vypočítána také trendová funkce pro vyrovnání této časové řady. Jako nejlepší se ukázala kvadratická funkce ve tvaru $y' = 13,795 - 0,0907t - 0,0014t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,8245$.

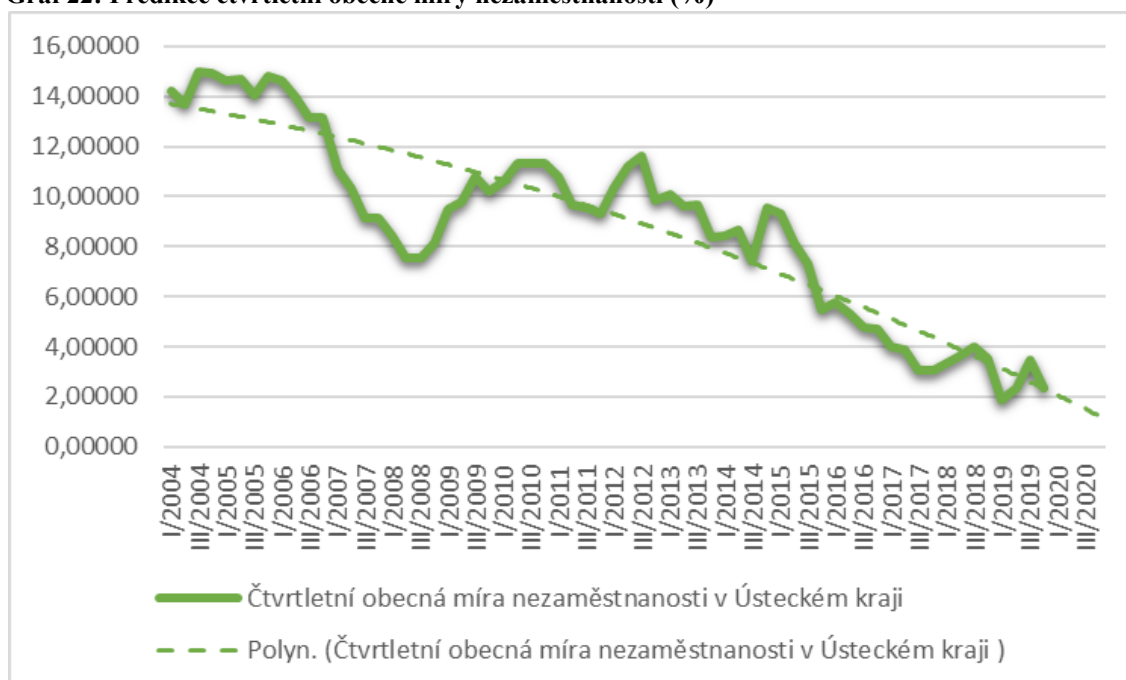
Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána předpověď pro 4. čtvrtletí roku 2019. Ve 4. čtvrtletí 2019 na základě modelu měla být obecná míra nezaměstnanosti 2,6 %. Reálně byla ve 4. čtvrtletí v roce 2019 obecná míra nezaměstnanosti 2,4 %. Relativní chyba prognózy tedy v tomto případě činí 8,33 %, model tedy je možné použít pro predikci. V tomto případě je predikované hodnoty nutné také očistit průměrnými sezónními odchylkami, jak lze vidět v tabulce č. 5. V závorkách jsou uvedeny i intervalové předpovědi. Bodové predikce byly zobrazeny v grafu č. 22.

Tabulka 5: Predikce čtvrtletní obecné míry nezaměstnanosti v roce 2020 (%)

	Odhad	Sezónní odchylka	Očištěný odhad
1. čtvrtletí 2020	2,06 (0; 5,49)	0,176	2,24 (0; 5,67)
2. čtvrtletí 2020	1,79 (0; 5,25)	-0,150	1,64 (0; 5,1)
3. čtvrtletí 2020	1,52 (0; 5,01)	-0,182	1,34 (0; 4,82)
4. čtvrtletí 2020	1,24 (0; 4,77)	0,156	1,4 (0; 4,93)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 22: Predikce čtvrtletní obecné míry nezaměstnanosti (%)

Zdroj: ČSÚ, STATISTICA, vlastní zpracování

5.4.2 Predikce podílu nezaměstnaných osob (%)

Pro vyrovnání časové řady podílu nezaměstnaných osob se jako nejvhodnější ukázala funkce kvadratická ve tvaru $y' = 8,1272 + 0,8142t - 0,0725t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,6609$ (tabulka č. 3)

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 na základě modelu měl být podíl nezaměstnaných osob 4,13 %. Skutečná hodnota podílu nezaměstnaných osob v roce 2019 byla 3,9 %. Relativní chyba prognózy v tom případě činí 5,89 %, což je stále poměrně malá odchylka. Model lze považovat za vhodný k dalším předpovědím.

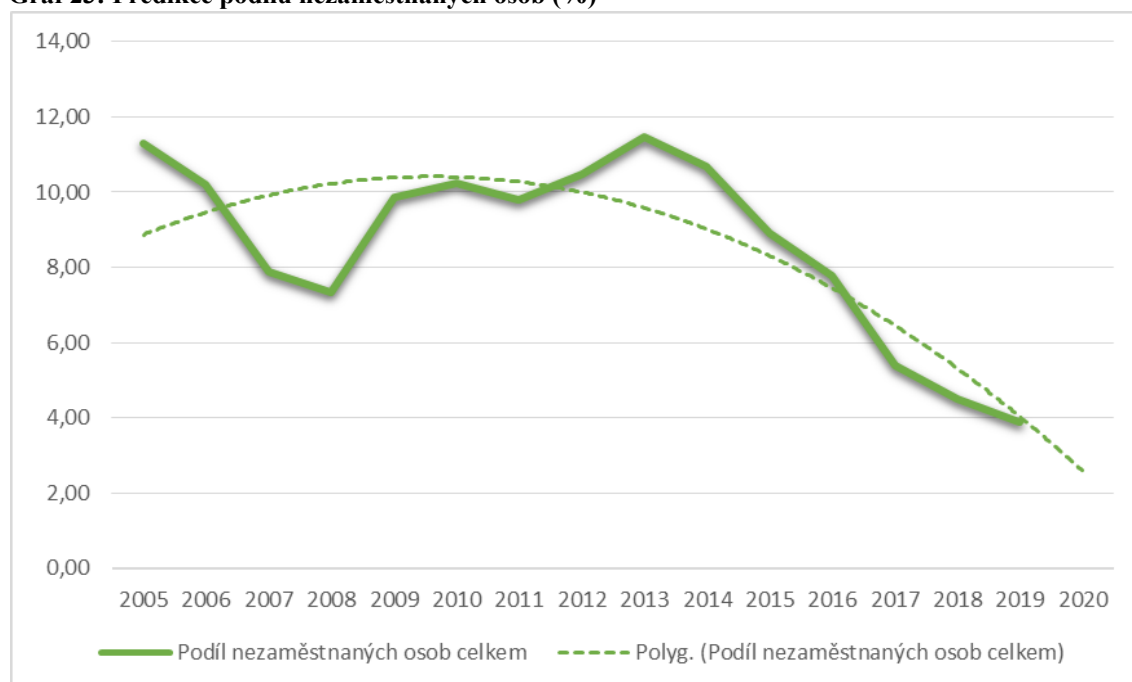
Vzhledem k tomu, že trendová funkce se ukázala jako vhodná pro predikci, byla vypočítána bodová a intervalová predikce pro rok 2020 (tabulka č. 6). Bodová predikce byla také zobrazena v grafu č. 23:

Tabulka 6: Predikce podílu nezaměstnaných osob v roce 2020 (%)

Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
2, 59 %	(0; 6,09)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 23: Predikce podílu nezaměstnaných osob (%)

Zdroj: ČSÚ, STATISTICA, vlastní zpracování

V roce 2020 by se měl podle předpovědi podíl nezaměstnaných osob dále snížit na hodnotu 2,59 %.

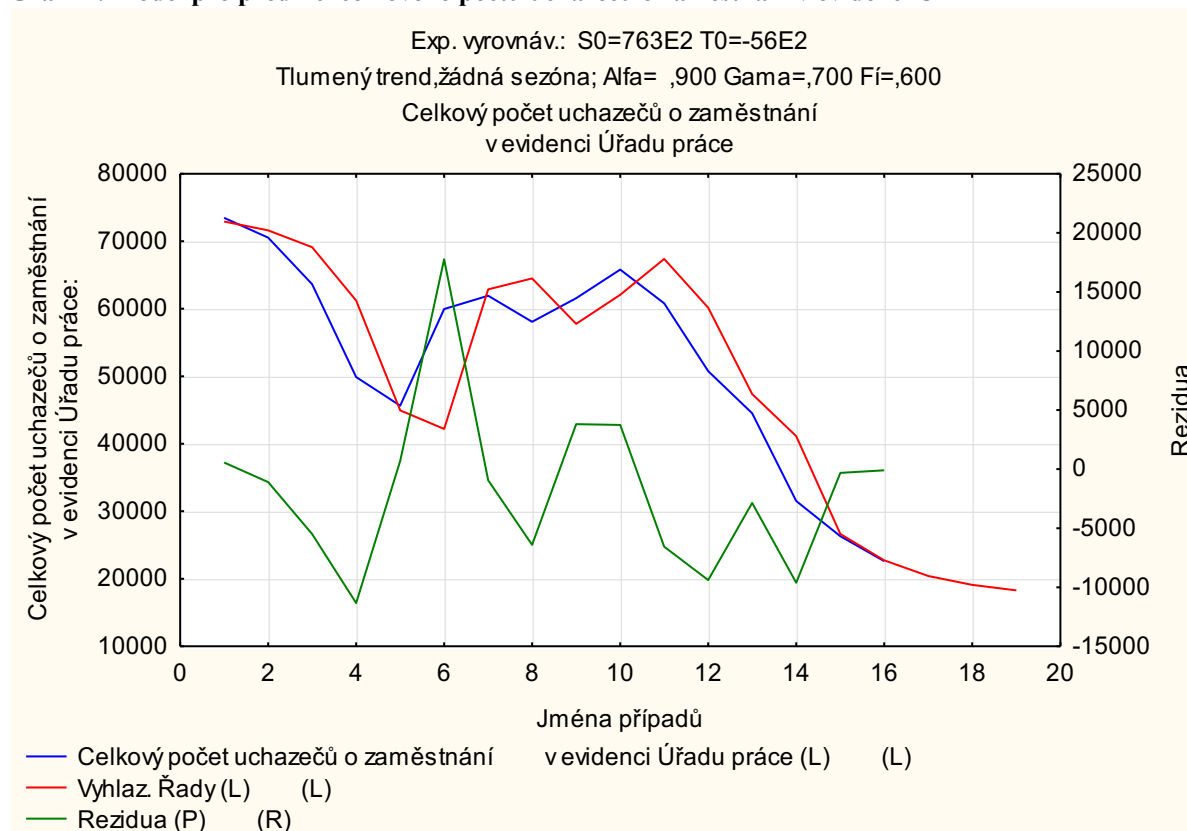
5.4.3 Predikce celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP

Pro vyrovnání časové řady celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se jako nejvhodnější ukázala funkce kvadratická ve tvaru $y' = 60970 + 1868,2t - 255,56t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,7126$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 na základě modelu mělo být v evidenci úřadu práce celkem 25 438 uchazečů o zaměstnání. Skutečně jich v roce 2019 úřad práce evidoval 22 637, relativní chyba prognózy v tom případě činí 12,37 %. Taková relativní chyba prognózy už je ale příliš vysoká, bylo tedy nutné zvolit jiný model.

Pro další postup byla vybrána metoda exponenciálního vyrovnávání. Jako nejvhodnější se na základě síťového hledání a nejmenší hodnoty M.A.P.E. ukázal model s tlumeným trendem a parametry Alfa = 0,900, Gama = 0,700 a Fí = 0,600 a hodnotou M.A.P.E. 9,81 % zobrazeném na základě přílohy č. 68 v grafu č. 24. Charakteristiky kvality tohoto modelu lze najít v příloze č. 69.

Graf 24: Model pro predikci celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Na základě tohoto modelu mělo být v evidenci úřadu práce v roce 2019 celkem 22 745 uchazečů o zaměstnání. Jak již bylo výše zmíněno, v roce 2019 jich úřad práce evidoval 22 637. Relativní chyba prognózy tedy byla pouze 0,48 %. S takovou hodnotou je možné se spokojit a model použít pro předpověď do dalších let.

V roce 2020 model předpovídá snížení celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce na 20 435.

5.4.4 Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti

Pro vyrovnání časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce, kteří měli nárok na podporu, se jako nejvhodnější ukázala funkce kubická ve tvaru $y' = 12658 + 1045t - 195,64t^2 + 6,7484t^3$ s indexem determinace $R^2 = 0,794$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 na základě modelu mělo být v evidenci úřadu práce 6820 uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti. Skutečně jich v roce 2019 úřad práce

evidoval 6997. Relativní chyba prognózy v tom případě činí 2,52 %. Pokud je hodnota relativní chyby prognózy do 5 %, prognóza se považuje za velmi přesnou. Model je tedy k dalším předpovědím vhodný.

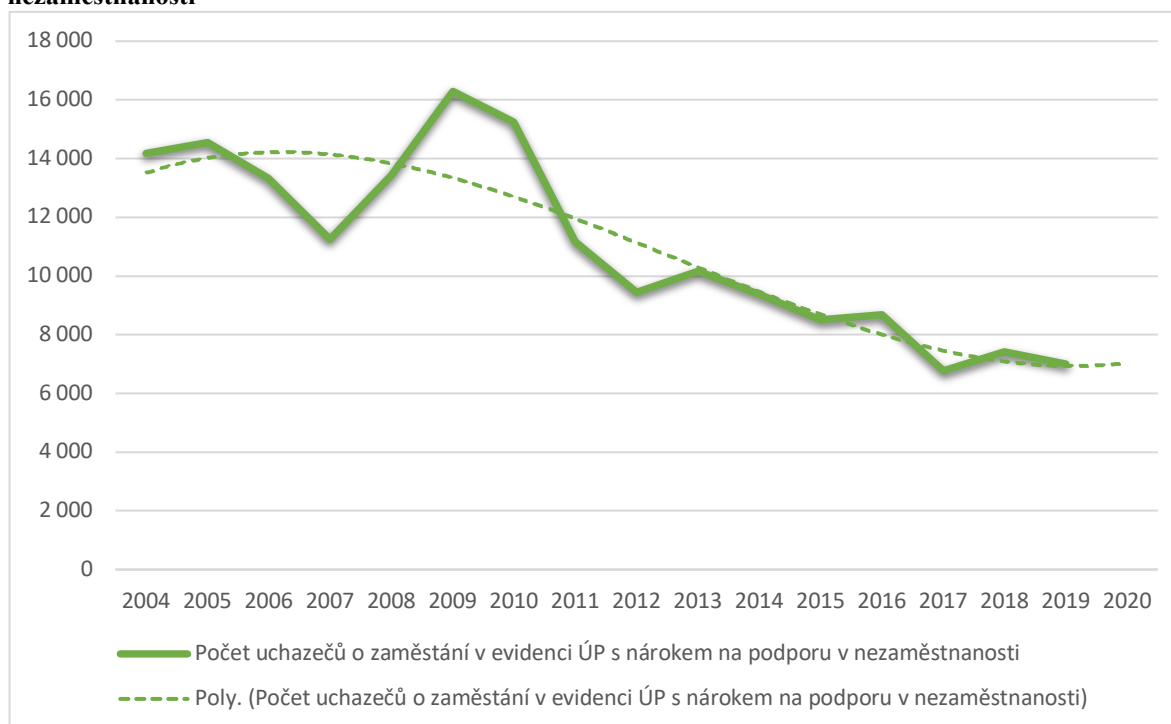
Vzhledem k tomu, že trendová funkce se ukázala jako vhodná pro predikci, byla vypočítána bodová a intervalová predikce pro rok 2020 (tabulka č. 7). Bodová predikce byla také zobrazena v grafu č. 25:

Tabulka 7: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v roce 2020

Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
7037	(1444; 12629)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 25: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP s nárokem na podporu v nezaměstnanosti

Zdroj: ČSÚ, STATISTICA, vlastní zpracování

V roce 2020 by se měl podle předpovědi počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce s nárokem na podporu mírně zvýšit, a to na 7037.

5.4.5 Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP bez nebo se základním vzděláním

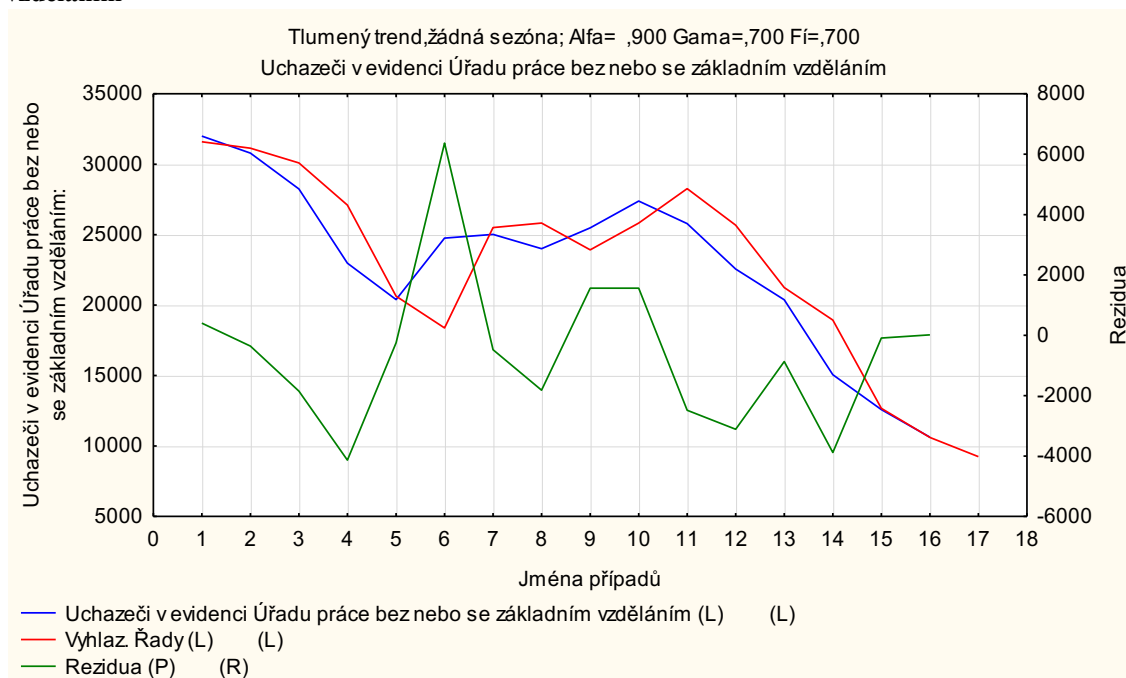
Pro vyrovnání časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce, kteří nedosáhli žádného nebo nejvýše základního vzdělání, se jako nejvhodnější ukázala

funkce kvadratická ve tvaru $y' = 27946 + 245,56t - 74,967t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,7103$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 na základě modelu mělo být v evidenci úřadu práce 14312 uchazečů o zaměstnání bez nebo se základním vzděláním. Skutečně jich v roce 2019 úřad práce evidoval 10631. Relativní chyba prognózy v tom případě činí 34,63 %. Tato hodnota už je příliš vysoká, a tak musel být pro predikci zvolen jiný model.

Pro další postup byla vybrána metoda exponenciálního vyrovnávání. Jako nejvhodnější se na základě síťového hledání a nejmenší hodnoty M.A.P.E. ukázal model s tlumeným trendem a parametry Alfa = 0,900, Gama = 0,700 a Fi = 0,700 a hodnotou M.A.P.E. 8,09 % zobrazeném na základě přílohy č. 70. v grafu č. 26. Charakteristiky kvality tohoto modelu lze najít v příloze č. 71.

Graf 26: Model pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP bez nebo se základním vzděláním

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Na základě tohoto modelu mělo být v evidenci úřadu práce v roce 2019 10613 uchazečů o zaměstnání bez vzdělání nebo se základním vzděláním. Jak již bylo výše zmíněno, v roce 2019 jich úřad práce evidoval 10631. Relativní chyba prognózy tedy byla pouze 0,17 %. S takovou hodnotou je možné se spokojit a model použít pro předpověď do dalších let.

V roce 2020 by se měl podle předpovědi počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce bez nebo se základním vzděláním snížit, a to na 9249.

5.4.6 Predikce počtu žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP

Pro vyrovnání časové řady celkového počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce se jako nejvhodnější ukázala funkce kubická ve tvaru $y' = 12902 - 2189,1t + 278,96t^2 - 10,911t^3$ s indexem determinace $R^2 = 0,7306$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 by na základě modelu mělo v evidenci úřadu práce být celkem 4599 žen pečujících o dítě do 15 let. Skutečně jich celkem úřad práce v roce 2019 evidoval 4927. Relativní chyba prognózy v tom případě činí 6,66 %, což je dobré.

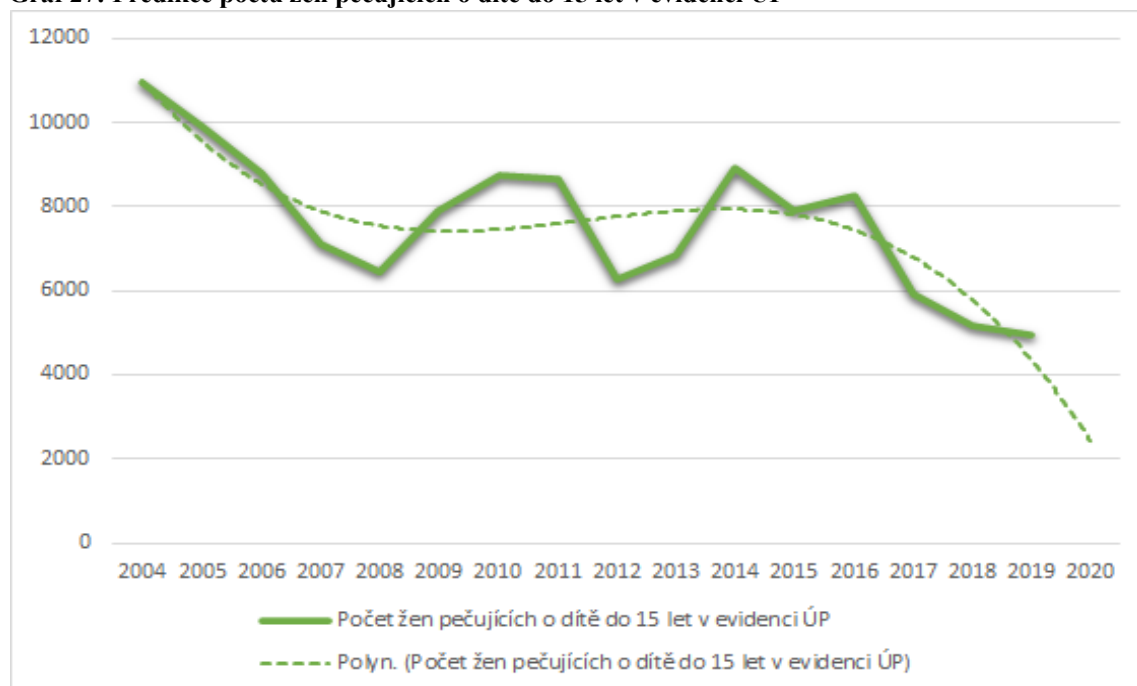
Vzhledem k tomu, že trendová funkce se ukázala jako vhodná pro predikci, byla vypočítána bodová a intervalová predikce pro rok 2020 (tabulka č. 8). Bodová predikce byla také zobrazena v grafu č. 27:

Tabulka 8: Predikce žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP v roce 2020

Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
2701	(1279; 4055)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 27: Predikce počtu žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP

Zdroj: ČSÚ, STATISTICA, vlastní zpracování

V roce 2020 by měl podle předpovědi úřad práce evidovat 2701 žen pečujících o dítě do 15 let.

5.4.7 Predikce počtu absolventů v evidenci ÚP k 30. 9.

Pro vyrovnání časové řady počtu absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 9. se jako nejvhodnější ukázala funkce kvadratická ve tvaru $y' = 4419,5 - 209,69t - 0,8034t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,8386$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 by na základě modelu mělo být v evidenci úřadu práce k 30. 9. 835 absolventů. Skutečně jich k 30. 9. úřad práce evidoval 888. Relativní chyba prognózy v tom případě činí 5,96 %, model je tedy k dalším předpovědím vhodný, neboť relativní chyba prognózy je stále poměrně nízká.

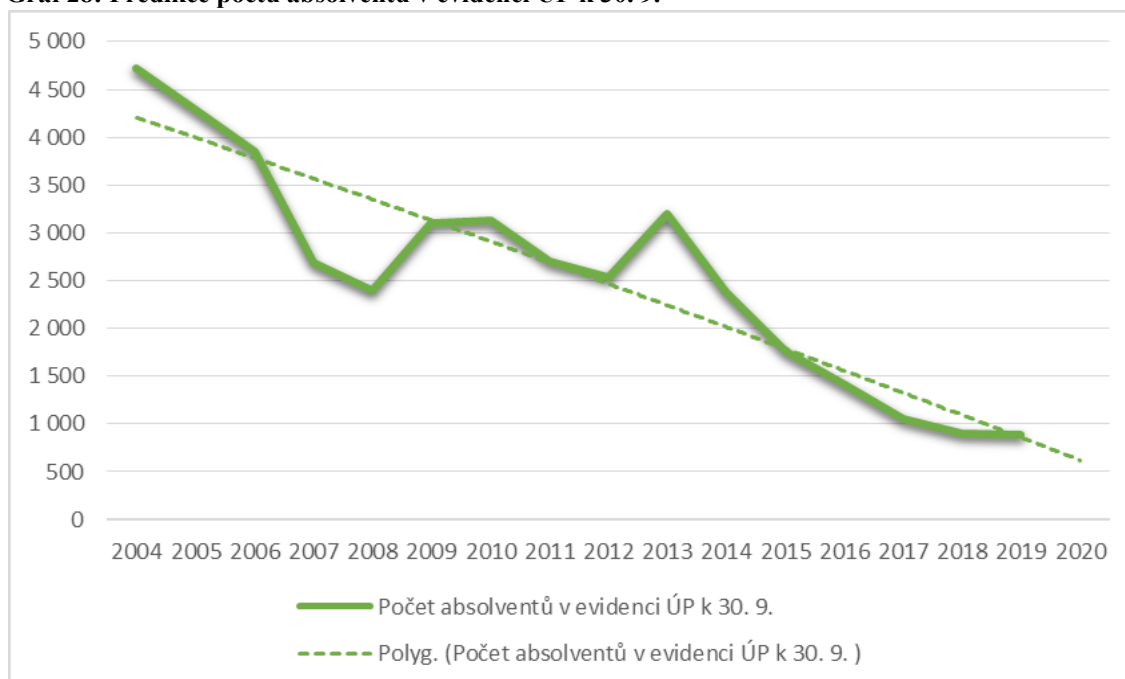
Vzhledem k tomu, že trendová funkce se ukázala jako vhodná pro predikci, byla vypočítána bodová a intervalová predikce pro rok 2020 (tabulka č. 9). Bodová predikce byla také zobrazena v grafu č. 28:

Tabulka 9: Predikce počtu absolventů v evidenci ÚP k 30. 9. 2020

Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
623	(0; 2047)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 28: Predikce počtu absolventů v evidenci ÚP k 30. 9.

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

V roce 2020 by se měl podle předpovědi počet uchazečů absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 4. snížit z 888 na 623.

5.4.8 Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP v předdůchodovém věku

Pro vyrovnání časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v předdůchodovém věku, se jako nejvhodnější ukázala funkce kubická ve tvaru $y' = 965,81 - 284,07t + 68,75t^2 - 2,8484t^3$ s indexem determinace $R^2 = 0,9164$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 by na základě modelu mělo být v evidenci úřadu práce v roce 2019 2354 uchazečů v předdůchodovém věku. Skutečně jich v roce 2019 úřad práce evidoval 2211. Relativní chyba prognózy v tom případě činí 6,47 %, model je tedy k dalším předpovědím vhodný, neboť relativní chyba prognózy je stále poměrně nízká.

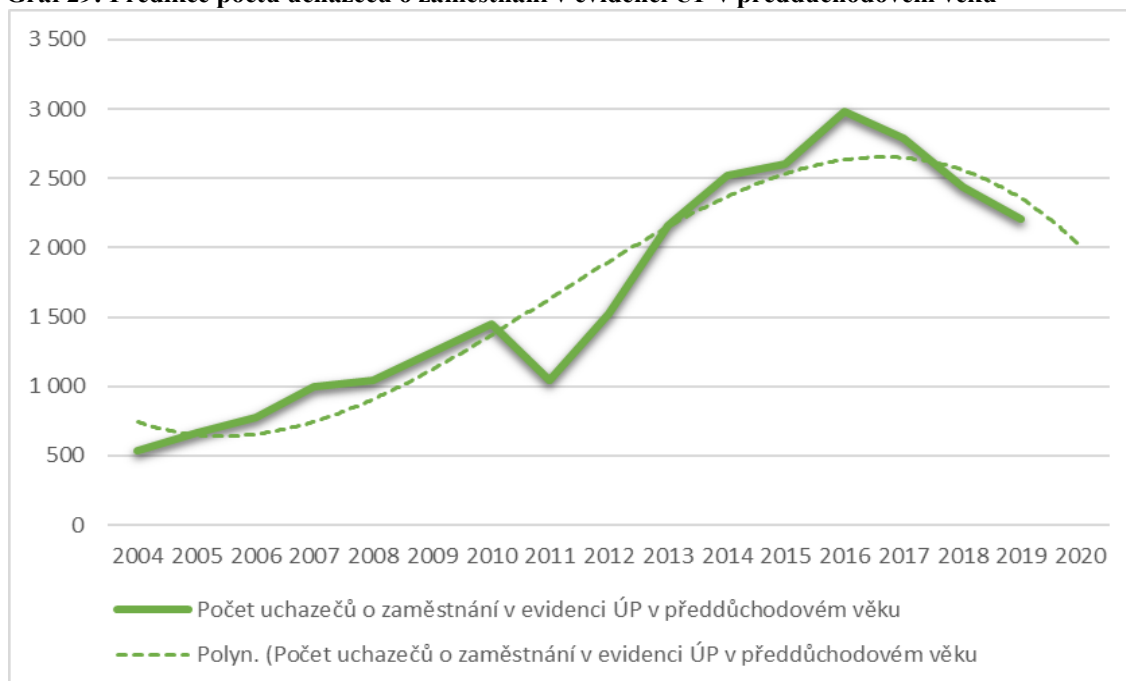
Vzhledem k tomu, že trendová funkce se ukázala jako vhodná pro predikci, byla vypočítána bodová a intervalová predikce pro rok 2020 (tabulka č. 10). Bodová predikce byla také zobrazena v grafu č. 29:

Tabulka 10: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP v předdůchodovém věku v roce 2020

Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
2011	(1060; 2962)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 29: Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP v předdůchodovém věku

Zdroj: ČSÚ, STATISTICA, vlastní zpracování

V roce 2020 by se měl podle předpovědi počet uchazečů v předdůchodovém věku v evidenci úřadu práce snížit z 2211 na 2011.

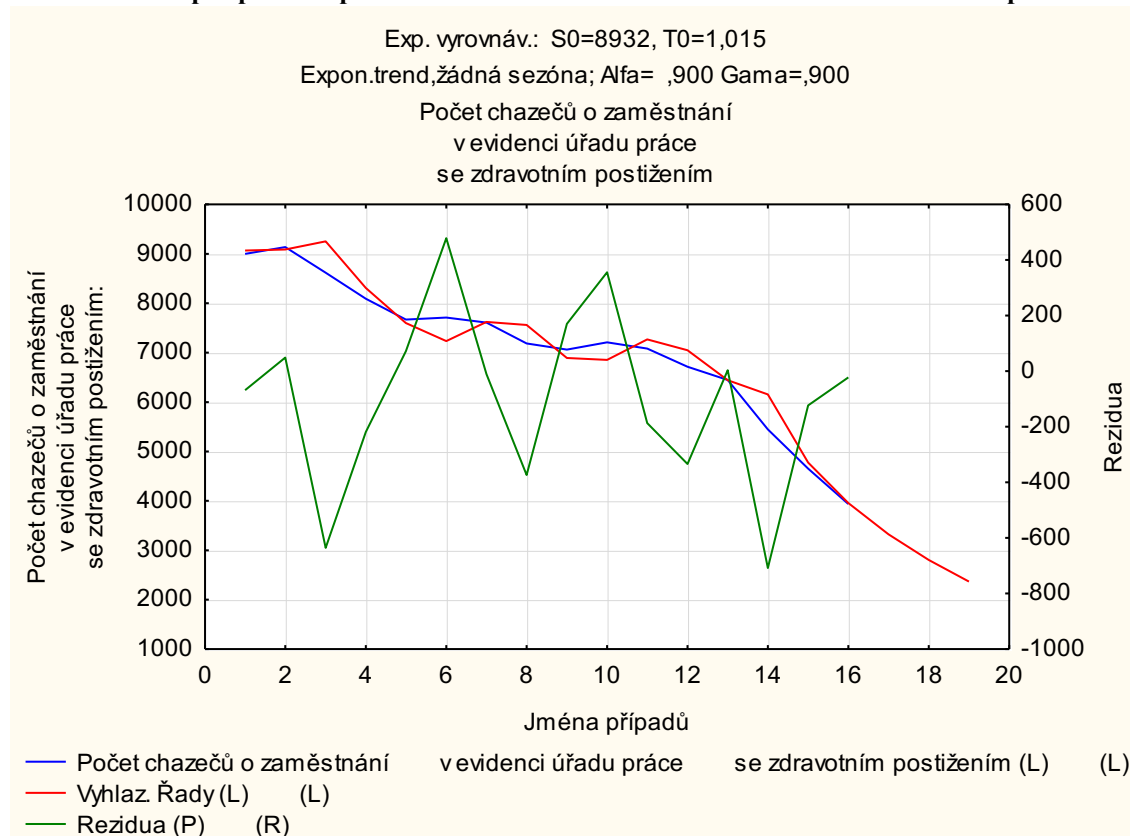
5.4.9 Predikce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením

Pro vyrovnání časové řady uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením, se jako nejvhodnější ukázala funkce kvadratická ve tvaru $y' = 8842,9 - 55,366t - 13,62t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,9270$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 by na základě modelu mělo být v evidenci úřadu práce 4470 uchazečů se zdravotním postižením. Skutečně jich v roce 2019 úřad práce evidoval 3 935, relativní chyba prognózy v tom případě činí 13,59 %. V tomto případě je pro předpovídání relativní chyba prognózy příliš vysoká a je třeba změnit model.

Opět byl vybrán model exponenciálního vyrovnávání. Po provedení síťového hledání byl zvolen model s exponenciálním trendem a parametry Alfa = 0,900 a Gama = 0,900 a hodnotou M.A.P.E. 3,44 % zobrazený v grafu č. 30, sestrojeném na základě přílohy č. 78. Charakteristiky kvality tohoto modelu lze najít v příloze č. 79.

Graf 30: Model pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Opět byla spočítána relativní chyba prognózy. Na základě tohoto modelu bylo pro rok 2019 předpovězeno 3957 uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením. Ve skutečnosti jich bylo 3935, nová relativní chyba prognózy tedy byla jen 0,56 %. Prognóza tedy byla velmi přesná a model bylo možné použít pro předpověď.

Pro rok 2020 byla předpovězená hodnota 3323 uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením. Jejich počet by tak měl oproti roku 2019 klesnout.

5.4.10 Predikce celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP

Pro vyrovnání časové řady celkového počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce se jako nejvhodnější ukázala funkce kvadratická ve tvaru $y' = 7390,1 - 1782,2t + 143,06t^2$ s indexem determinace $R^2 = 0,8458$ (tabulka č. 3).

Pro zjištění relativní chyby prognózy byla spočítána také předpověď pro rok 2019. V roce 2019 by na základě modelu mělo v evidenci úřadu práce být celkem 15343 volných pracovních míst. Skutečně jich celkem úřad práce v roce 2019 evidoval 15691. Relativní

chyba prognózy v tom případě činí 2,26 %, model je tedy k dalším předpovědím vhodný, neboť relativní chyba prognózy je malá.

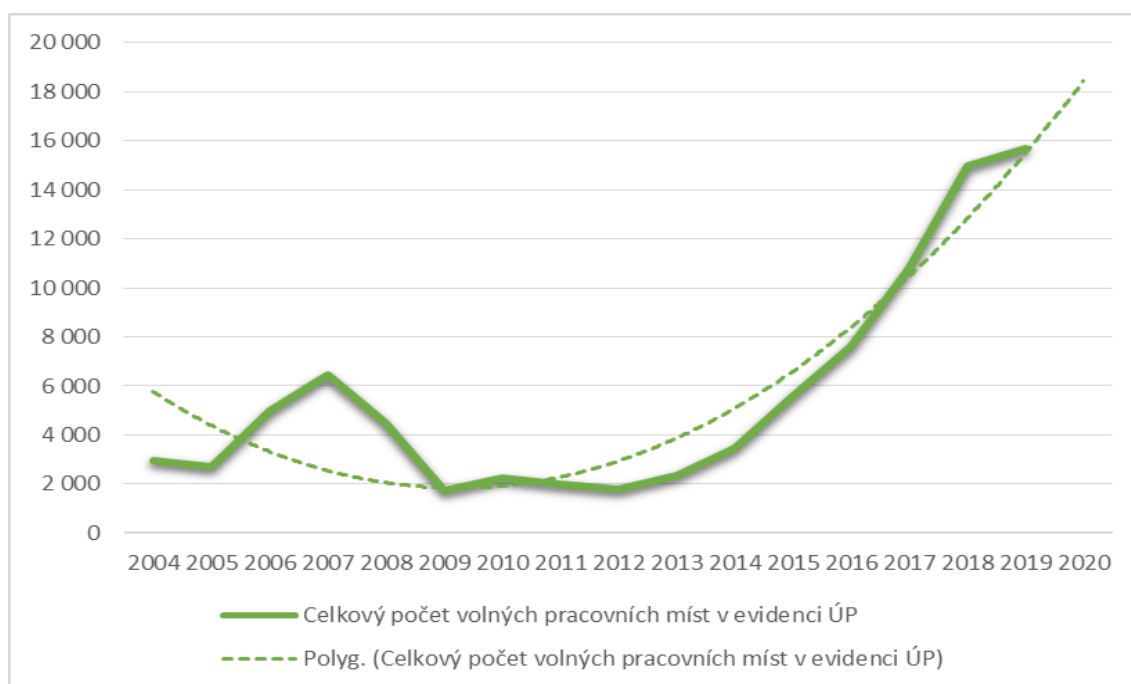
Vzhledem k tomu, že trendová funkce se ukázala jako vhodná pro predikci, byla vypočítána bodová a intervalová predikce pro rok 2020 (tabulka č. 11). Bodová predikce byla také zobrazena v grafu č. 31.

Tabulka 11: Predikce celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP v roce 2020

Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
18436	(13005; 23866)

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Graf 31: Predikce celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

V roce 2020 by se měl podle předpovědi celkový počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce zvýšit na 18436.

6 Návrhy na snížení nezaměstnanosti v rizikových skupinách

U žen, zejména pečujících o malé děti, je jednoznačně nutné podporovat zkrácené pracovní úvazky a sdílená pracovní místa, případně umožňovat práci z domova. Díky tomu nevypadnou z pracovního koloběhu na příliš dlouhou dobu a jejich znalosti a schopnosti nezastarají natolik, že po návratu mohou být až nepoužitelné. Možnost tzv. home office se navíc ve světle probíhající pandemie onemocnění COVID-19 ukázala jako možná v řadě oborů a firem, kde se dříve nad touto možností ani neuvažovalo. Mnoho žen se také potýká s neslučitelností vlastní pracovní doby s otevírací dobou školek, družin a podobných zařízení. V tomto případě by mohlo být řešením zakládání soukromých firemních školek a dětských skupin a apelování na ředitele školek a podobných zařízení k prodloužení otevírací doby.

Zaměstnavatelé by také měli tvořit a obsazovat tzv. juniorní (začátečnické) pozice nebo nabízet různé, nejlépe placené, stáže nebo trainee programy pro čerstvé absolventy, neboť účastníci ať už stáží či těchto programů často ve firmách zůstávají i na plný úvazek. U absolventů nižších forem vzdělávání (základní a střední bez maturity) je třeba dbát na propojení školství a lokálních podniků již v době probíhajícího vzdělávání prostřednictvím praxe, kdy může šikovný student získat nabídku pracovní pozice již před ukončením školní docházky. Vzdělávací zařízení by měla lépe a pružněji reagovat na poptávku po absolventech různých vzdělávacích oborů a programů a nabízet a propagovat právě takové obory a programy, jejichž absolventi jsou dlouhodobě poptáváni, čímž dojde ke slazení nabídky a poptávky po práci v regionu a tím i snížení nezaměstnanosti. Stát by měl podporovat prostorovou mobilitu pracovní síly relokačními balíčky, dostupnějším bydlením, bonusy apod. Toto doporučení platí pro všechny rizikové skupiny, nicméně se předpokládá, že absolventi jako mladí lidé často bez závazků, by k tomuto řešení byli nakloněni nejvíce.

Lidé v předdůchodovém věku se často potýkají u zaměstnavatelů s předsudky, že nebudou stačit tempu vývoje výpočetní techniky a neumí a ani již nejsou schopni se naučit například na počítači s různými programy. Cestou, jak tyto obavy zaměstnavatelů zmírnit, je nabídnout lidem z této rizikové skupiny možnosti rekvalifikačních kurzů. Další obavou zaměstnavatelů je to, že budou více nemocní, nebo budou potřebovat více propustek k lékaři na různé prohlídky. Práce na zkrácený úvazek dá těmto jedincům možnost si v klidu zařídit potřebná vyšetření a zároveň vykonávat zadanou práci. Trochu přehlížena je

také velká kvalita starších lidí, kterou jsou jejich zkušenosti, postupy, znalosti, na jejichž základě mají v některých oblastech možnost předvídat to, co méně zkušený člověk třeba ještě nevidí. Nabízí se zde propojení právě lidí v předdůchodovém věku a čerstvých absolventů ve formě například mentorských programů, kdy starší zaměstnanec předá své know-how mladšímu nástupci během doby, než dosáhne věku jistě zaslouženého odchodu do starobního důchodu. Tím pádem nejenže klesne nezaměstnanost, ale také nedojde ke ztrátě lidského kapitálu, což se často právě s odchodem starších lidí stává.

U osob se zdravotním postižením se ukázala jako důležitá role aktivní politiky zaměstnanosti. Kromě stávajících opatření by se mělo více využívat možností dotací na úpravu pracovního prostředí a tvorbu pracovních míst. S tím se pojí zjednodušení žádosti a podmínek pro čerpání z dotačních programů. V případech, kdy to není možné, by osoby se zdravotním postižením jistě také ocenily možnost práce z domova nebo zkrácený úvazek v případě, že jejich omezení není tolik závažné, ale přesto omezující při normální pracovní době. Měla by se také znovuobnovit tvorba společensky účelných pracovních míst a podporovat chráněné dílny.

V Ústeckém kraji se v současnosti nachází množství nevyužívaných bývalých průmyslových areálů, tzv. brownfieldů. Tyto areály jsou přitom mnohdy ve výhodně umístěných lokalitách. Vedení kraje by tak mělo podporovat investory, kteří mají zájem o regeneraci a opětovné využití těchto ploch. Například v blízkosti Ústí nad Labem, hlavního města Ústeckého kraje, se nachází hned několik takových lokalit. Jednou z nich je plocha bývalého dolu, Úžín, s celkovou plochou 1 028 264,78 m². Jedná se o lokalitu se způsobem využití „plochy smíšené výrobní“. Dále k němu přiléhají plochy se způsobem využití „plochy technické infrastruktury“, „plochy veřejných prostranství“ a „plochy dopravní infrastruktury silniční“. Toto uspořádání přímo vybízí k vybudování výrobní průmyslové zóny. Díky dobré dopravní dostupnosti a plánovanému budoucímu napojení na blízkou dálnici D8 by mohly podniky umístěné v této zóně zaměstnávat osoby z širokého okolí. Průmyslová zóna by mohla nabídnout až přes tisíc pracovních míst, která by mohla být obsazena i jedinci ze všech výše zmíněných rizikových skupin.

7 Závěr

Předkládaná diplomová práce se zabývala analýzou vývoje nezaměstnanosti v Ústeckém kraji se zaměřením na rizikové skupiny a možnosti jejího snižování v letech 2004-2019. V roce 2019 byl v Ústeckém kraji druhý nejvyšší podíl nezaměstnaných osob z celé České republiky, po kraji Moravskoslezském. Také obecná míra nezaměstnanosti byla po celé sledované období na vyšší úrovni, než byl průměr reprezentovaný Českou republikou. Hodnoty obecné míry nezaměstnanosti Ústeckého kraje se pohybovaly od 2,5-14,5 %, zatímco hodnoty obecné míry nezaměstnanosti České republiky od 2,0-8,3 %. U téměř všech ukazatelů nezaměstnanosti bylo možné pozorovat souvislost s hospodářskou krizí, která přišla v roce 2008 a některé její následky trvaly až do roku 2013. Tato krize zapříčinila růst nezaměstnanosti ve všech sledovaných skupinách, u většiny skupin byl největší nárůst zaznamenán bezprostředně po vypuknutí krize, mezi roky 2008 a 2009.

Úřad práce ve sledovaném období evidoval každoročně od 10631 do 32003 uchazečů o zaměstnání bez nebo se základním vzděláním (tj. bez kvalifikace), přičemž nejvyšší počet těchto uchazečů byl zaznamenán v roce 2004 a nejnižší v roce 2019. Zároveň ale tvořili největší část uchazečů rozdělených podle dosaženého vzdělání, přestože osoby bez vzdělání byly až druhou nejpočetnější vzdělanostní skupinou obyvatel Ústeckého kraje. Nejvíce jejich počet narostl v roce 2009 v důsledku hospodářské krize. Největší pokles byl zaznamenán v roce 2017. Od roku 2013 totiž začaly prudce vzrůstat výdaje na rekvalifikace a poradenství, které svého vrcholu dosáhly v roce 2016. V roce 2013 tedy začali lidé bez kvalifikace vstupovat do těchto programů a od roku 2014 se jejich počet v evidenci úřadu práce stále snižoval. Nejvíce jich bylo možné podpořit právě v roce 2016, proto byl největší pokles nezaměstnaných patřících do této skupiny právě po dokončení kurzu v roce 2017. Bazický index v roce 2019 nabýval hodnoty 33,22 %. Podle bodové předpovědi by úřad práce měl v roce 2020 evidovat 9249 uchazečů z této skupiny.

Počet žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci úřadu práce se od roku 2004 snížil z 10161 na 4927 v roce 2019, tj. bazický index v tomto roce byl 45 %. Také počet uchazeček o zaměstnání pečujících o děti do 15 let korespondoval s vývojem obecné míry nezaměstnanosti. Rok 2016 se ale vymykal. Zatímco u většiny ostatních skupin nezaměstnanost v tomto roce klesala, v této skupině se zvýšila. Od roku 2016 byl totiž v Ústeckém kraji realizován projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“, ve kterém

bylo možné podpořit právě i tuto cílovou skupinou. Podmínkou však byla registrace v evidenci úřadu práce.

Nejméně absolventů bylo k 30. 4. v evidenci úřadu práce v roce 2019, a to 468, nejvíce v roce 2004, a to 4161. Bazický index tedy v roce 2019 dosáhl hodnoty 11,25 %. Stejně tomu bylo u absolventů v evidenci úřadu práce k 30. 9., kterých ale bylo celkově více – 888 v roce 2019 a 4720 v roce 2004. Bazický index v roce 2019 dosáhl hodnoty 18,81 %. Rozdíl mezi úrovní nezaměstnanosti absolventů v dubnu a v září v neprospěch zářijových hodnot byl vysvětlen tím, že v září končí absolventům středních škol statut studenta, tudíž míří na úřad práce až po jeho skončení, kdežto v dubnu se tam registrují spíše vysokoškoláci, kteří zanechali studia v průběhu semestru. Podle bodové předpovědi by úřad práce měl evidovat k 30. 8. 623 uchazečů z této skupiny.

Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v předdůchodovém věku, vzrostl z 540 v roce 2004 na 2981 v roce 2019. Tato skupina byla jedinou, ve které přesáhla hodnota bazického indexu hodnotu 100 %, a to dokonce ve všech letech. Konkrétně v roce 2019 to bylo 409,44 %. I na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v této skupině měl vývoj celkové úrovně ekonomiky a nezaměstnanosti, ale vzhledem k jejich růstu, který byl na rozdíl od ostatních skupin zaznamenán po většinu sledovaného období, ale hlavně prodlužující se věk odchodu do starobního důchodu. Z toho důvodu se do evidence úřadu práce dostávali i jedinci, kteří kvůli svému věku zatím nemají nárok na starobní důchod, ale ze stejného důvodu již o ně nemají zájem zaměstnavatelé. Podle bodové předpovědi by úřad práce měl v roce 2020 evidovat 2011 uchazečů z této skupiny.

Osob se zdravotním postižením evidoval úřad práce nejvíce v roce 2005, a to 9137. V roce 2019 to bylo 3935. Bazický index v roce 2019 dosáhl hodnoty 33,22 %. Samozřejmě i počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením ovlivnila krize a její dopady, k největšímu nárůstu ale nedošlo jako u ostatních skupin v roce 2009, ale v roce 2005. Mezi lety 2008 a 2009 totiž došlo k výraznému nárůstu výdajů na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Toto zvýšení tedy zbrzdilo nárůst nezaměstnaných osob se zdravotním postižením způsobený krizí. V posledních letech počet těchto uchazečů stejně jako u ostatních skupin, s výjimkou osob v předdůchodovém věku, díky dobré celkové ekonomické situaci klesal. Podle bodové předpovědi by úřad práce měl v roce 2020 evidovat 3323 uchazečů z této skupiny.

Z výše zmíněných závěrů lze pozorovat, že nejvíce jsou nezaměstnaností ohroženi lidé v předdůchodovém věku, matky pečující o dítě do 15 let a osoby se zdravotním

postížením. Skupina lidí v předdůchodovém věku se navíc bude na základě stárnutí populace stále zvětšovat. V případě matek je tato situace také velmi nepříjemná, neboť společnost bezpodmínečně potřebuje, aby se rodily děti. Jak ale přesvědčit ženy k mateřství, pokud ví, že jejich dítě může při hledání pracovního uplatnění představovat hendikep? U osob se zdravotním postižením se navíc často kromě jejich postižení přidává také nízká úroveň dosaženého vzdělání, což jejich možnost uplatnění na trhu práce dále snižuje. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat samozřejmě všem rizikovým skupinám, nicméně tyto tři, které se ukázaly jako nejvíce rizikové, by měly být prioritou.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Knižní

BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Roman SVOBODA. *Mikroekonomie: teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-453-4.

BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2916-4.

HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.

JÍROVÁ, Hana. *Deformace na českém trhu práce*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2002. ISBN 80-238-9819-1.

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4386-8.

KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2015. ISBN 978-80-245-2096-4.

KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*. Praha: Oeconomica, 2013. ISBN 80-86429-16-4.

KALIBOVÁ, Květa. Romové v Evropě z pohledu demografie. *Demografie: Revue pro výzkum populačního vývoje*. Praha, 2001, 43. (2), 125-132. ISSN 0011-8265

KÁRA, Karel. Cikáni v ČSSR a jejich společenská integrace. *Sociologický časopis*. 1981, 17. (4), 366-379. ISSN 0038-0288.

KREBS, Vojtěch a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika*. Praha: Codex Bohemia, 2010. ISBN 978-80-7357-585-4.

KUCHAŘ, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*. V Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1383-3.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 2., dopl. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-901-4249-4.

POKORNÁ, Andrea. *Komunikace se seniory*. Praha: Grada, 2010. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3271-8.

POTŮČEK, Martin a kol. *Zpráva o lidském rozvoji: Česká republika 2003*. Praha: MJF Praha, 2003. ISBN 80-86284-33-6.

SIROVÁTKA, Tomáš, Petr MAREŠ a Petra ŠTĚPÁNKOVÁ. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2003. ISBN 80-210-3048-8.

SOJKA, Milan a Bronislav KONEČNÝ. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Libri, 2006. ISBN 978-80-7277-328-2.

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.

ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.

TOMEŠ, Igor. *Sociální politika, teorie a mezinárodní zkušenost*. 2. přeprac. vyd. Praha: SOCIOKLUB, 2001. Sešity pro sociální politiku. ISBN 80-86484-00-9.

8.2 Internetové

Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2004. In: *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2005 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1376332/analyza_zam_nezam_rok_2004.pdf/8db6c6c9-59ed-eb0c-3ba9-29be500347f4

B. Zpráva ke státnímu rozpočtu České republiky na rok 2019. In: *POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?str=10&o=8&utq=1&tq=1:6&na=>

ČADA, Karel, Daniela BÜCHLEROVÁ, Zuzana KORECKÁ a Tomáš SAMEC. Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. *Evropská Unie Evropský sociální fond: Operační program Zaměstnanost* [online]. 2015 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/documents/21802/791224/Anal%C3%BDza+soci%C3%A1ln%C4%9B+vylou%C4%8Den%C3%BDch+lokalit+v+%C4%8CR/65125f3c-3cd9-4591-882b-fd3935458464>

Evidence uchazečů o zaměstnání a podpora v nezaměstnanosti. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/evidence-uchazecu-o-zamestnani-a-podpora-v-nezamestnanosti>

Evropská strategie zaměstnanosti. *Evropská komise* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=cs>

FRÍZLOVÁ, Iveta. Zaměstnanost a sociální věci. *EUROSKOP.CZ: Věcně o Evropě* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/688/sekce/zamestnanost-a-socialni-veci/>

Charakteristika kraje. *Ústecký kraj: oficiální web* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/charakteristika-kraje/ms-204823/p1=204823>

JIRIČKA, Jan. Romů je čtvrt milionu, při sčítání zapírají ze strachu, míní aktivista. In: *IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/za-maly-pocet-lidi-romske-narodnosti-muze-podle-aktivisty-strach.A111216_123814_domaci_ji

KALOUSKOVÁ, Pavla, Pavlína ŠTASTNOVÁ, Helena ÚLOVCOVÁ a Jiří VOJTĚCH. *POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ PRO VSTUP NA TRH PRÁCE – 2004 (ŠETŘENÍ V SEKUNDÁRNÍM SEKTORU)* [online]. 2004 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatele-a-pripravenost-absolventu-pro-vstup>

KUCHAŘOVÁ, Věra. *KOMPLEXNÍ ANALÝZA SOCIÁLNĚ EKONOMICKÝCH PODMÍNEK ŽIVOTA VE STÁŘÍ* [online]. [cit. 2021-03-28]. Praha: Socioklub, 2002. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/Do_1503.pdf

LOKALITY. In: *Agentura pro sociální začleňování* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/lokality/>

O NÁS. In: *Agentura pro sociální začleňování* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/o-nas/>

O nás: Jsme Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. *Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/historie>

Obecná míra nezaměstnanosti v ČR a krajích. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/obecna-mira-nezamestnanosti-v-cr-a-krajich>

OP Zaměstnanost 2014-2020: Projekty. *Evropská Unie Evropský sociální fond: Operační program Zaměstnanost* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/projekty-opz?p_p_id=AssetPublisherFilterPortlet_WAR_esportalportletapplication&p_p_life_cycle=0&AssetPublisherFilterPortlet_WAR_esportalportletapplication_implicitModel=true

OPERAČNÍ PROGRAM ZAMĚSTNANOST 2014-2020: revize č. 3. In: *Evropská Unie Evropský sociální fond: Operační program Zaměstnanost* [online]. 2020 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/aktuality-opz/-/asset_publisher/0vxsQYRpZsom/content/id/15511582

Operační program Zaměstnanost. *DotaceEU.cz: Zastřešující portál evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy/list/op-zamestnanost>

Osoby se zdravotním postižením podle nejvyššího dosaženého vzdělání, pohlaví a věku. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/90600407/26000619104.pdf/26775c4b-87b2-4ec2-a24e-585908ec2bf7?version=1.1>

Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích - 2019. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/podil-nezamestnanych-osob-v-cr-a-krajich-2019>

Předběžné výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. 2011 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/sldb/predbezne_vysledky_scitani_lidu_domu_a_bytu_2011

Second European Union Minorities and Discrimination Survey: Roma – Selected findings. In: *Europa.eu: European Union* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_en.pdf

Situace Romů v Česku se zlepšuje, až polovina je ale sociálně vyloučená. In: *IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ* [online]. 2016 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/index-inkluze-situace-romu-se-zlepsuje.A160408_131947_domaci_jkk

Sociální Evropa: Jaké jsou sociální politiky EU? *Zpravodajství* [online]. 4. 6. 2019 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/eu-affairs/20170616STO77648/socialni-evropa-jake-jsou-socialni-politiky-eu>

Správa na úseku zaměstnanosti. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=21308222&doctype=ART>

Statistická ročenka Ústeckého kraje - 2019: OBYVATELSTVO. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/4-obyvateľstvo-if3rly79fk>

Statistická ročenka Ústeckého kraje - 2019: TRH PRÁCE. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/9-trh-prace-be49vi5114>

Strategie Evropa 2020: Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>

Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020. In: *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/848077/strategiepz2020.pdf/a666485c-355f-3d35-4fe7-0692661e271a>

Unemployed person: (according to the International Labour Organization (ILO) definition). In: *Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/en/metadonnees/definition/c1129>

ÚSTECKÝ KRAJ: Otevřená náruč investicím! In: *Hospodářská a sociální rada Ústeckého kraje* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <http://www.hsr-uk.cz/wp-content/uploads/brozura-ustecky-kraj-investori-cz.pdf>

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Zákony pro lidi: Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#cast10>

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. In: *Zákony pro lidi: Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435#cast5>

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. In: *Zákony pro lidi: Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435#cast3>

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. In: *Zákony pro lidi: Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435#cast10>

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. In: *Zákony pro lidi: Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>

Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - Metodika. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/zam_vsp

Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2018. In: *VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. 2019 [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/Zprava-o-stavu-romske-mensiny.pdf>

Zpráva o stavu romských komunit v České republice. In: *Vláda České republiky* [online]. 2004 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/Zprava-o-stavu-romske-mensiny.pdf>

Životní podmínky: Domácnosti podle postavení osoby v čele. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/125571069/160021201a.pdf/6744f6d0-8911-44ad-b7bc-d7141e7d7367?version=1.0>

9 Přílohy

Příloha 1: Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích k 31. 12. 2019 (%)

Kraj	Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019 (%)
Hlavní město Praha	1,9
Jihočeský	2,3
Jihomoravský	3,5
Karlovarský	2,7
Vysočina	2,7
Královéhradecký	2,4
Liberecký	2,9
Moravskoslezský	4,4
Olomoucký	2,9
Pardubický	2,2
Plzeňský	2,3
Středočeský	2,4
Ústecký	3,9
Zlínský	2,4
Česká republika	2,87

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 2: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady obecné míry nezaměstnanosti Ústeckého kraje (%)

Rok	Obecná míra nezaměstnanosti (%)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	14,50					100,00%
2005	14,5	0,03		1,002	100,24%	100,24%
2006	13,7	-0,82	-0,86	0,943	94,34%	94,57%
2007	9,9	-3,76	-2,94	0,725	72,55%	68,61%
2008	7,9	-2,00	1,76	0,799	79,89%	54,82%
2009	10,1	2,12	4,12	1,266	126,63%	69,42%
2010	11,2	1,09	-1,03	1,108	110,83%	76,94%
2011	9,9	-1,27	-2,36	0,886	88,59%	68,16%
2012	10,8	0,87	2,14	1,088	108,82%	74,17%
2013	9,4	-1,34	-2,21	0,875	87,53%	64,92%
2014	8,5	-0,90	0,44	0,904	90,42%	58,70%
2015	7,6	-0,94	-0,04	0,889	88,91%	52,19%
2016	5,1	-2,43	-1,48	0,679	67,94%	35,46%
2017	3,5	-1,65	0,78	0,679	67,91%	24,08%
2018	3,6	0,14	1,78	1,039	103,87%	25,01%
2019	2,5	-1,11	-1,25	0,693	69,27%	17,32%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 3: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady obecné míry nezaměstnanosti České republiky (%)

Rok	Obecná míra nezaměstnanosti (%)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	8,3					100,00%
2005	7,9	-0,37		0,955	95,53%	95,53%
2006	7,1	-0,79	-0,42	0,901	90,09%	86,06%
2007	5,3	-1,83	-1,04	0,744	74,44%	64,06%
2008	4,4	-0,92	0,90	0,826	82,63%	52,94%
2009	6,7	2,27	3,19	1,517	151,67%	80,29%
2010	7,3	0,62	-1,65	1,093	109,30%	87,75%
2011	6,7	-0,56	-1,18	0,924	92,36%	81,05%
2012	7,0	0,25	0,81	1,038	103,77%	84,11%
2013	7,0	-0,03	-0,28	0,996	99,63%	83,80%
2014	6,1	-0,85	-0,82	0,878	87,84%	73,61%
2015	5,0	-1,06	-0,21	0,826	82,65%	60,84%
2016	4,0	-1,09	-0,03	0,783	78,31%	47,64%
2017	2,9	-1,06	0,03	0,732	73,17%	34,86%
2018	2,2	-0,65	0,41	0,776	77,64%	27,07%
2019	2,0	-0,23	0,42	0,897	89,74%	24,29%

Příloha 5: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady podílu nezaměstnaných osob (%)

Rok	Podíl nezaměstnaných osob (%)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2005	11,30					100,00%
2006	10,20	-1,10		0,903	90,28%	90,28%
2007	7,88	-2,32	-1,22	0,772	77,23%	69,72%
2008	7,32	-0,56	1,76	0,929	92,89%	64,76%
2009	9,87	2,55	3,11	1,349	134,87%	87,35%
2010	10,23	0,36	-2,19	1,037	103,66%	90,55%
2011	9,79	-0,45	-0,81	0,956	95,64%	86,60%
2012	10,46	0,67	1,12	1,069	106,89%	92,56%
2013	11,47	1,01	0,33	1,096	109,61%	101,46%
2014	10,67	-0,80	-1,80	0,930	93,04%	94,39%
2015	8,91	-1,75	-0,96	0,836	83,55%	78,87%
2016	7,79	-1,13	0,63	0,874	87,36%	68,90%
2017	5,39	-2,39	-1,27	0,693	69,28%	47,73%
2018	4,50	-0,89	1,50	0,835	83,46%	39,84%
2019	3,90	-0,60	0,29	0,866	86,57%	34,49%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 6: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady podílu nezaměstnaných žen (%)

Rok	Podíl nezaměstnaných žen (%)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2005	11,49					100,00%
2006	10,59	-0,90		0,922	92,16%	92,16%
2007	8,46	-2,14	-1,24	0,798	79,84%	73,58%
2008	7,81	-0,65	1,49	0,923	92,34%	67,94%
2009	9,93	2,12	2,77	1,272	127,20%	86,42%
2010	10,14	0,21	-1,91	1,021	102,11%	88,25%
2011	9,88	-0,26	-0,47	0,974	97,43%	85,98%
2012	10,60	0,72	0,98	1,073	107,32%	92,27%
2013	11,50	0,89	0,17	1,084	108,44%	100,05%
2014	10,85	-0,65	-1,55	0,943	94,34%	94,39%
2015	9,28	-1,57	-0,92	0,855	85,52%	80,72%
2016	8,27	-1,00	0,57	0,892	89,18%	71,99%
2017	5,83	-2,44	-1,44	0,705	70,48%	50,74%
2018	5,06	-0,77	1,67	0,867	86,72%	44,00%
2019	4,42	-0,64	0,13	0,873	87,35%	38,44%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 7: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady podílu nezaměstnaných mužů (%)

Rok	Podíl nezaměstnaných mužů (%)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2005	11,11					100,00%
2006	9,82	-1,29		0,884	88,36%	88,36%
2007	7,32	-2,50	-1,21	0,745	74,51%	65,84%
2008	6,85	-0,47	2,03	0,936	93,56%	61,60%
2009	9,81	2,97	3,44	1,433	143,35%	88,30%
2010	10,32	0,51	-2,46	1,052	105,18%	92,87%
2011	9,70	-0,63	-1,13	0,939	93,93%	87,24%
2012	10,32	0,63	1,25	1,065	106,48%	92,89%
2013	11,43	1,11	0,48	1,108	110,77%	102,89%
2014	10,49	-0,94	-2,05	0,918	91,78%	94,43%
2015	8,57	-1,93	-0,99	0,816	81,63%	77,08%
2016	7,32	-1,24	0,69	0,855	85,49%	65,90%
2017	4,98	-2,34	-1,10	0,680	68,01%	44,82%
2018	3,98	-1,00	1,34	0,799	79,87%	35,80%
2019	3,41	-0,57	0,43	0,857	85,67%	30,67%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 8: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce celkem

Rok	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce celkem	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	73 493					100,00%
2005	70 532	-2 961		0,960	95,97%	95,97%
2006	63 652	-6 880	-3 919	0,902	90,25%	86,61%
2007	49 894	-13 758	-6 878	0,784	78,39%	67,89%
2008	45 657	-4 237	9 521	0,915	91,51%	62,12%
2009	59 976	14 319	18 556	1,314	131,36%	81,61%
2010	61 947	1 971	-12 348	1,033	103,29%	84,29%
2011	58 087	-3 860	-5 831	0,938	93,77%	79,04%
2012	61 589	3 502	7 362	1,060	106,03%	83,80%
2013	65 820	4 231	729	1,069	106,87%	89,56%
2014	60 824	-4 996	-9 227	0,924	92,41%	82,76%
2015	50 778	-10 046	-5 050	0,835	83,48%	69,09%
2016	44 528	-6 250	3 796	0,877	87,69%	60,59%
2017	31 522	-13 006	-6 756	0,708	70,79%	42,89%
2018	26 335	-5 187	7 819	0,835	83,54%	35,83%
2019	22 637	-3 698	1 489	0,860	85,96%	30,80%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 9: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce s nárokem na podporu v nezaměstnanosti

Rok	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	14 184					100,00%
2005	14 544	360		1,025	102,54%	102,54%
2006	13 323	-1 221	-1 581	0,916	91,60%	93,93%
2007	11 255	-2 068	-847	0,845	84,48%	79,35%
2008	13 430	2 175	4 243	1,193	119,32%	94,68%
2009	16 291	2 861	686	1,213	121,30%	114,85%
2010	15 239	-1 052	-3 913	0,935	93,54%	107,44%
2011	11 179	-4 060	-3 008	0,734	73,36%	78,81%
2012	9 440	-1 739	2 321	0,844	84,44%	66,55%
2013	10 157	717	2 456	1,076	107,60%	71,61%
2014	9 370	-787	-1 504	0,923	92,25%	66,06%
2015	8 513	-857	-70	0,909	90,85%	60,02%
2016	8 674	161	1 018	1,019	101,89%	61,15%
2017	6 772	-1 902	-2 063	0,781	78,07%	47,74%
2018	7 413	641	2 543	1,095	109,47%	52,26%
2019	6 997	-416	-1 057	0,944	94,39%	49,33%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 10: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu do 6 měsíců

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce do 6 měsíců	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	24 680					100,00%
2005	24 106	-574		0,977	97,67%	97,67%
2006	21 804	-2 302	-1 728	0,905	90,45%	88,35%
2007	18 210	-3 594	-1 292	0,835	83,52%	73,78%
2008	21 823	3 613	7 207	1,198	119,84%	88,42%
2009	27 460	5 637	2 024	1,258	125,83%	111,26%
2010	27 199	-261	-5 898	0,990	99,05%	110,21%
2011	23 852	-3 347	-3 086	0,877	87,69%	96,65%
2012	24 364	512	3 859	1,021	102,15%	98,72%
2013	22 780	-1 584	-2 096	0,935	93,50%	92,30%
2014	20 426	-2 354	-770	0,897	89,67%	82,76%
2015	18 617	-1 809	545	0,911	91,14%	75,43%
2016	17 594	-1 023	786	0,945	94,51%	71,29%
2017	14 082	-3 512	-2 489	0,800	80,04%	57,06%
2018	14 226	144	3 656	1,010	101,02%	57,64%
2019	14 034	-192	-336	0,987	98,65%	56,86%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 11: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu více než 6 měsíců až 12 měsíců

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce více než 6 měsíců až 12 měsíců	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	11 076					100,00%
2005	10 316	-760		0,931	93,14%	93,14%
2006	9 526	-790	-30	0,923	92,34%	86,01%
2007	7 065	-2 461	-1 671	0,742	74,17%	63,79%
2008	6 502	-563	1 898	0,920	92,03%	58,70%
2009	13 280	6 778	7 341	2,042	204,24%	119,90%
2010	10 631	-2 649	-9 427	0,801	80,05%	95,98%
2011	9 342	-1 289	1 360	0,879	87,88%	84,34%
2012	11 314	1 972	3 261	1,211	121,11%	102,15%
2013	12 260	946	-1 026	1,084	108,36%	110,69%
2014	9 181	-3 079	-4 025	0,749	74,89%	82,89%
2015	7 072	-2 109	970	0,770	77,03%	63,85%
2016	6 845	-227	1 882	0,968	96,79%	61,80%
2017	4 602	-2 243	-2 016	0,672	67,23%	41,55%
2018	4 200	-402	1 841	0,913	91,26%	37,92%
2019	3 552	-648	-246	0,846	84,57%	32,07%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 12: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu více než 12 měsíců až 24 měsíců

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce více než 12 měsíců až 24 měsíců	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	12 281					100,00%
2005	11 488	-793		0,935	93,54%	93,54%
2006	9 836	-1 652	-859	0,856	85,62%	80,09%
2007	7 299	-2 537	-885	0,742	74,21%	59,43%
2008	4 859	-2 440	97	0,666	66,57%	39,57%
2009	8 296	3 437	5 877	1,707	170,73%	67,55%
2010	11 656	3 360	-77	1,405	140,50%	94,91%
2011	10 403	-1 253	-4 613	0,893	89,25%	84,71%
2012	10 275	-128	1 125	0,988	98,77%	83,67%
2013	12 691	2 416	2 544	1,235	123,51%	103,34%
2014	11 094	-1 597	-4 013	0,874	87,42%	90,33%
2015	7 026	-4 068	-2 471	0,633	63,33%	57,21%
2016	5 840	-1 186	2 882	0,831	83,12%	47,55%
2017	3 718	-2 122	-936	0,637	63,66%	30,27%
2018	2 468	-1 250	872	0,664	66,38%	20,10%
2019	2 075	-393	857	0,841	84,08%	16,90%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 13: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu více než 24 měsíců

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce více než 24 měsíců	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	25 456					100,00%
2005	24 622	-834		0,967	96,72%	96,72%
2006	22 486	-2 136	-1 302	0,913	91,32%	88,33%
2007	17 320	-5 166	-3 030	0,770	77,03%	68,04%
2008	12 473	-4 847	319	0,720	72,02%	49,00%
2009	10 940	-1 533	3 314	0,877	87,71%	42,98%
2010	12 461	1 521	3 054	1,139	113,90%	48,95%
2011	14 490	2 029	508	1,163	116,28%	56,92%
2012	15 636	1 146	-883	1,079	107,91%	61,42%
2013	18 089	2 453	1 307	1,157	115,69%	71,06%
2014	20 123	2 034	-419	1,112	111,24%	79,05%
2015	18 063	-2 060	-4 094	0,898	89,76%	70,96%
2016	14 249	-3 814	-1 754	0,789	78,89%	55,98%
2017	9 120	-5 129	-1 315	0,640	64,00%	35,83%
2018	5 441	-3 679	1 450	0,597	59,66%	21,37%
2019	2 976	-2 465	1 214	0,547	54,70%	11,69%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 14: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle délky nezaměstnanosti v letech 2004-2019 – Ústecký kraj

Ústecký kraj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem	73 493	70 532	63 652	49 894	45 657	59 976	61 947	58 087
Délka nezaměstnanosti:								
do 6 měsíců	33,6%	34,2%	34,3%	36,5%	47,8%	45,8%	43,9%	41,1%
více než 6 měsíců až 12 měsíců	15,1%	14,6%	15,0%	14,2%	14,2%	22,1%	17,2%	16,1%
více než 12 měsíců až 24 měsíců	16,7%	16,3%	15,5%	14,6%	10,6%	13,8%	18,8%	17,9%
více než 24 měsíců	34,6%	34,9%	35,3%	34,7%	27,3%	18,2%	20,1%	24,9%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 15: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle délky nezaměstnanosti v letech 2004-2019 – Ústecký kraj (pokračování)

Ústecký kraj	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem	61 589	65 820	60 824	50 778	44 528	31 522	26 335	22 637
Délka nezaměstnanosti:								
do 6 měsíců	39,6%	34,6%	33,6%	36,7%	39,5%	44,7%	54,0%	62,0%
více než 6 měsíců až 12 měsíců	18,4%	18,6%	15,1%	13,9%	15,4%	14,6%	15,9%	15,7%
více než 12 měsíců až 24 měsíců	16,7%	19,3%	18,2%	13,8%	13,1%	11,8%	9,4%	9,2%
více než 24 měsíců	25,4%	27,5%	33,1%	35,6%	32,0%	28,9%	20,7%	13,1%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 16: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle délky nezaměstnanosti v letech 2004-2019 – Česká republika

Česká republika	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem	73 493	70 532	63 652	49 894	45 657	59 976	61 947	58 087
Délka nezaměstnanosti:								
do 6 měsíců	43,2%	42,6%	43,2%	46,3%	57,0%	54,0%	51,4%	48,0%
více než 6 měsíců až 12 měsíců	16,3%	15,7%	15,6%	15,1%	14,2%	23,1%	16,8%	15,8%
více než 12 měsíců až 24 měsíců	15,7%	15,6%	14,0%	12,7%	9,6%	11,4%	17,7%	16,2%
více než 24 měsíců	24,9%	26,1%	27,2%	25,9%	19,3%	11,6%	14,1%	20,0%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 17: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle délky nezaměstnanosti v letech 2004-2019 – Česká republika (pokračování)

Česká republika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem	61 589	65 820	60 824	50 778	44 528	31 522	26 335	22 637
Délka nezaměstnanosti:								
do 6 měsíců	46,8%	42,0%	40,4%	44,1%	47,1%	51,7%	59,7%	64,1%
více než 6 měsíců až 12 měsíců	18,0%	18,3%	15,8%	14,5%	15,1%	14,6%	14,1%	15,1%
více než 12 měsíců až 24 měsíců	15,1%	17,8%	16,7%	12,9%	11,9%	10,4%	8,5%	8,4%
více než 24 měsíců	20,2%	21,9%	27,0%	28,5%	25,9%	23,3%	17,7%	12,4%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 18: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu ve věku do 19 let

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce ve věku do 19 let	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	4 874					100,00%
2005	4 429	-445		0,909	90,87%	90,87%
2006	3 886	-543	-98	0,877	87,74%	79,73%
2007	2 989	-897	-354	0,769	76,92%	61,33%
2008	2 922	-67	830	0,978	97,76%	59,95%
2009	3 533	611	678	1,209	120,91%	72,49%
2010	3 267	-266	-877	0,925	92,47%	67,03%
2011	3 150	-117	149	0,964	96,42%	64,63%
2012	3 363	213	330	1,068	106,76%	69,00%
2013	2 984	-379	-592	0,887	88,73%	61,22%
2014	2 424	-560	-181	0,812	81,23%	49,73%
2015	2 133	-291	269	0,880	88,00%	43,76%
2016	1 960	-173	118	0,919	91,89%	40,21%
2017	1 510	-450	-277	0,770	77,04%	30,98%
2018	1 397	-113	337	0,925	92,52%	28,66%
2019	1 233	-164	-51	0,883	88,26%	25,30%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 19: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu ve věku 20-29 let

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce ve věku 20-29 let	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	21 277					100,00%
2005	19 017	-2 260		0,894	89,38%	89,38%
2006	15 963	-3 054	-794	0,839	83,94%	75,02%
2007	10 923	-5 040	-1 986	0,684	68,43%	51,34%
2008	10 209	-714	4 326	0,935	93,46%	47,98%
2009	14 674	4 465	5 179	1,437	143,74%	68,97%
2010	14 837	163	-4 302	1,011	101,11%	69,73%
2011	14 551	-286	-449	0,981	98,07%	68,39%
2012	15 392	841	1 127	1,058	105,78%	72,34%
2013	16 215	823	-18	1,053	105,35%	76,21%
2014	13 722	-2 493	-3 316	0,846	84,63%	64,49%
2015	10 463	-3 259	-766	0,762	76,25%	49,18%
2016	8 492	-1 971	1 288	0,812	81,16%	39,91%
2017	5 462	-3 030	-1 059	0,643	64,32%	25,67%
2018	4 579	-883	2 147	0,838	83,83%	21,52%
2019	4 079	-500	383	0,891	89,08%	19,17%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 20: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu ve věku 30-39 let

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce ve věku 30-39 let	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	17 091					100,00%
2005	16 699	-392		0,977	97,71%	97,71%
2006	15 376	-1 323	-931	0,921	92,08%	89,97%
2007	11 894	-3 482	-2 159	0,774	77,35%	69,59%
2008	10 601	-1 293	2 189	0,891	89,13%	62,03%
2009	14 502	3 901	5 194	1,368	136,80%	84,85%
2010	15 214	712	-3 189	1,049	104,91%	89,02%
2011	14 218	-996	-1 708	0,935	93,45%	83,19%
2012	14 789	571	1 567	1,040	104,02%	86,53%
2013	15 810	1 021	450	1,069	106,90%	92,50%
2014	14 618	-1 192	-2 213	0,925	92,46%	85,53%
2015	11 817	-2 801	-1 609	0,808	80,84%	69,14%
2016	9 900	-1 917	884	0,838	83,78%	57,93%
2017	6 614	-3 286	-1 369	0,668	66,81%	38,70%
2018	5 494	-1 120	2 166	0,831	83,07%	32,15%
2019	4 416	-1 078	42	0,804	80,38%	25,84%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 21: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu ve věku 40-49 let

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce ve věku 40-49 let	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	15 233					100,00%
2005	14 592	-641		0,958	95,79%	95,79%
2006	13 211	-1 381	-740	0,905	90,54%	86,73%
2007	10 466	-2 745	-1 364	0,792	79,22%	68,71%
2008	9 398	-1 068	1 677	0,898	89,80%	61,70%
2009	12 271	2 873	3 941	1,306	130,57%	80,56%
2010	12 976	705	-2 168	1,057	105,75%	85,18%
2011	12 396	-580	-1 285	0,955	95,53%	81,38%
2012	13 147	751	1 331	1,061	106,06%	86,31%
2013	14 326	1 179	428	1,090	108,97%	94,05%
2014	13 663	-663	-1 842	0,954	95,37%	89,69%
2015	11 840	-1 823	-1 160	0,867	86,66%	77,73%
2016	10 339	-1 501	322	0,873	87,32%	67,87%
2017	7 170	-3 169	-1 668	0,693	69,35%	47,07%
2018	5 960	-1 210	1 959	0,831	83,12%	39,13%
2019	5 070	-890	320	0,851	85,07%	33,28%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 22: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu ve věku 50-59 let

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce ve věku 50-59 let	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	14 478					100,00%
2005	15 132	654		1,045	104,52%	104,52%
2006	14 437	-695	-1 349	0,954	95,41%	99,72%
2007	12 626	-1 811	-1 116	0,875	87,46%	87,21%
2008	11 486	-1 140	671	0,910	90,97%	79,33%
2009	13 747	2 261	3 401	1,197	119,68%	94,95%
2010	14 207	460	-1 801	1,033	103,35%	98,13%
2011	12 732	-1 475	-1 935	0,896	89,62%	87,94%
2012	13 372	640	2 115	1,050	105,03%	92,36%
2013	14 323	951	311	1,071	107,11%	98,93%
2014	13 878	-445	-1 396	0,969	96,89%	95,86%
2015	11 922	-1 956	-1 511	0,859	85,91%	82,35%
2016	10 856	-1 066	890	0,911	91,06%	74,98%
2017	7 976	-2 880	-1 814	0,735	73,47%	55,09%
2018	6 466	-1 510	1 370	0,811	81,07%	44,66%
2019	5 628	-838	672	0,870	87,04%	38,87%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 23: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu ve věku 50-59 let

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce ve věku 60 a více let	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	540					100,00%
2005	663	123		1,228	122,78%	122,78%
2006	779	116	-7	1,175	117,50%	144,26%
2007	996	217	101	1,279	127,86%	184,44%
2008	1 041	45	-172	1,045	104,52%	192,78%
2009	1 249	208	163	1,200	119,98%	231,30%
2010	1 446	197	-11	1,158	115,77%	267,78%
2011	1 040	-406	-603	0,719	71,92%	192,59%
2012	1 526	486	892	1,467	146,73%	282,59%
2013	2 162	636	150	1,417	141,68%	400,37%
2014	2 519	357	-279	1,165	116,51%	466,48%
2015	2 603	84	-273	1,033	103,33%	482,04%
2016	2 981	378	294	1,145	114,52%	552,04%
2017	2 790	-191	-569	0,936	93,59%	516,67%
2018	2 439	-351	-160	0,874	87,42%	451,67%
2019	2 211	-228	123	0,907	90,65%	409,44%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 24: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle věku v letech 2004-2019 – Ústecký kraj

Ústecký kraj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
do 19 let	6,6%	6,3%	6,1%	6,0%	6,4%	5,9%	5,3%	5,4%
20-29 let	29,0%	27,0%	25,1%	21,9%	22,4%	24,5%	24,0%	25,1%
30-39 let	23,3%	23,7%	24,2%	23,8%	23,2%	24,2%	24,6%	24,5%
40-49 let	20,7%	20,7%	20,8%	21,0%	20,6%	20,5%	20,9%	21,3%
50-59 let	19,7%	21,5%	22,7%	25,3%	25,2%	22,9%	22,9%	21,9%
60 a více let	0,7%	0,9%	1,2%	2,0%	2,3%	2,1%	2,3%	1,8%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 25: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle věku v letech 2004-2019 – Ústecký kraj (pokračování)

Ústecký kraj	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
do 19 let	5,5%	4,5%	4,0%	4,2%	4,4%	4,8%	5,3%	5,4%
20-29 let	25,0%	24,6%	22,6%	20,6%	19,1%	17,3%	17,4%	18,0%
30-39 let	24,0%	24,0%	24,0%	23,3%	22,2%	21,0%	20,9%	19,5%
40-49 let	21,3%	21,8%	22,5%	23,3%	23,2%	22,7%	22,6%	22,4%
50-59 let	21,7%	21,8%	22,8%	23,5%	24,4%	25,3%	24,6%	24,9%
60 a více let	2,5%	3,3%	4,1%	5,1%	6,7%	8,9%	9,3%	9,8%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 26: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle věku v letech 2004-2019 – Česká republika

Česká republika	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Do 19 let	5,9%	5,3%	5,0%	4,7%	5,2%	4,8%	4,3%	4,5%
20-29 let	28,4%	25,8%	24,1%	21,2%	22,8%	24,6%	23,7%	24,6%
30-39 let	22,2%	22,6%	22,8%	22,6%	22,6%	23,7%	23,9%	23,8%
40-49 let	21,1%	21,1%	21,0%	20,9%	20,2%	20,0%	20,5%	21,0%
50-59 let	21,3%	23,8%	25,4%	28,1%	26,6%	24,4%	25,0%	24,1%
60 a více let	1,1%	1,3%	1,8%	2,6%	2,7%	2,4%	2,7%	2,0%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 27: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle věku v letech 2004-2019 – Česká republika (pokračování)

Česká republika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Do 19 let	4,4%	3,7%	3,2%	3,2%	3,3%	3,3%	3,7%	3,9%
20-29 let	24,7%	24,3%	22,4%	20,7%	19,1%	17,3%	17,5%	17,9%
30-39 let	23,5%	23,7%	23,4%	22,5%	21,6%	20,4%	20,0%	19,5%
40-49 let	20,9%	21,2%	21,9%	22,4%	22,6%	22,5%	22,4%	22,8%
50-59 let	23,7%	23,5%	24,6%	25,5%	26,0%	27,1%	26,2%	25,9%
60 a více let	2,8%	3,7%	4,6%	5,8%	7,4%	9,4%	10,2%	10,0%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 28: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu bez nebo se základním vzděláním

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce bez nebo se základním vzděláním	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	32 003					100,00%
2005	30 791	-1 212		0,962	96,21%	96,21%
2006	28 251	-2 540	-1 328	0,918	91,75%	88,28%
2007	22 978	-5 273	-2 733	0,813	81,34%	71,80%
2008	20 394	-2 584	2 689	0,888	88,75%	63,73%
2009	24 754	4 360	6 944	1,214	121,38%	77,35%
2010	25 024	270	-4 090	1,011	101,09%	78,19%
2011	24 013	-1 011	-1 281	0,960	95,96%	75,03%
2012	25 486	1 473	2 484	1,061	106,13%	79,64%
2013	27 393	1 907	434	1,075	107,48%	85,60%
2014	25 794	-1 599	-3 506	0,942	94,16%	80,60%
2015	22 565	-3 229	-1 630	0,875	87,48%	70,51%
2016	20 382	-2 183	1 046	0,903	90,33%	63,69%
2017	15 065	-5 317	-3 134	0,739	73,91%	47,07%
2018	12 587	-2 478	2 839	0,836	83,55%	39,33%
2019	10 631	-1 956	522	0,845	84,46%	33,22%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 29: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu se středním vzděláním bez maturity

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce se středním vzděláním bez maturity	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	29 211					100,00%
2005	27 952	-1 259		0,957	95,69%	95,69%
2006	24 496	-3 456	-2 197	0,876	87,64%	83,86%
2007	18 573	-5 923	-2 467	0,758	75,82%	63,58%
2008	17 052	-1 521	4 402	0,918	91,81%	58,38%
2009	23 855	6 803	8 324	1,399	139,90%	81,66%
2010	24 900	1 045	-5 758	1,044	104,38%	85,24%
2011	22 455	-2 445	-3 490	0,902	90,18%	76,87%
2012	24 112	1 657	4 102	1,074	107,38%	82,54%
2013	25 575	1 463	-194	1,061	106,07%	87,55%
2014	23 241	-2 334	-3 797	0,909	90,87%	79,56%
2015	18 467	-4 774	-2 440	0,795	79,46%	63,22%
2016	15 711	-2 756	2 018	0,851	85,08%	53,78%
2017	10 678	-5 033	-2 277	0,680	67,97%	36,55%
2018	8 688	-1 990	3 043	0,814	81,36%	29,74%
2019	7 643	-1 045	945	0,880	87,97%	26,16%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 30: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu se středním vzděláním s maturitou

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce se středním vzděláním s maturitou	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	11 159					100,00%
2005	10 693	-466		0,958	95,82%	95,82%
2006	9 607	-1 086	-620	0,898	89,84%	86,09%
2007	7 426	-2 181	-1 095	0,773	77,30%	66,55%
2008	7 244	-182	1 999	0,975	97,55%	64,92%
2009	10 004	2 760	2 942	1,381	138,10%	89,65%
2010	10 555	551	-2 209	1,055	105,51%	94,59%
2011	10 050	-505	-1 056	0,952	95,22%	90,06%
2012	10 330	280	785	1,028	102,79%	92,57%
2013	10 943	613	333	1,059	105,93%	98,06%
2014	10 097	-846	-1 459	0,923	92,27%	90,48%
2015	8 180	-1 917	-1 071	0,810	81,01%	73,30%
2016	6 953	-1 227	690	0,850	85,00%	62,31%
2017	4 766	-2 187	-960	0,685	68,55%	42,71%
2018	4 109	-657	1 530	0,862	86,21%	36,82%
2019	3 546	-563	94	0,863	86,30%	31,78%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 31: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním

Rok	Uchazeči v evidenci Úřadu práce s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	1 120					100,00%
2005	1 096	-24		0,979	97,86%	97,86%
2006	1 028	-68	-44	0,938	93,80%	91,79%
2007	917	-111	-43	0,892	89,20%	81,88%
2008	967	50	161	1,055	105,45%	86,34%
2009	1 363	396	346	1,410	140,95%	121,70%
2010	1 468	105	-291	1,077	107,70%	131,07%
2011	1 569	101	-4	1,069	106,88%	140,09%
2012	1 661	92	-9	1,059	105,86%	148,30%
2013	1 909	248	156	1,149	114,93%	170,45%
2014	1 692	-217	-465	0,886	88,63%	151,07%
2015	1 566	-126	91	0,926	92,55%	139,82%
2016	1 482	-84	42	0,946	94,64%	132,32%
2017	1 013	-469	-385	0,684	68,35%	90,45%
2018	951	-62	407	0,939	93,88%	84,91%
2019	817	-134	-72	0,859	85,91%	72,95%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 32: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle vzdělání v letech 2004-2019 – Ústecký kraj

Ústecký kraj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bez vzdělání a základní	43,5%	43,7%	44,8%	46,1%	44,7%	41,3%	40,4%	41,3%
Střední bez maturity	39,7%	39,6%	38,5%	37,2%	37,3%	39,8%	40,2%	38,7%
Střední s maturitou	15,2%	15,2%	15,1%	14,9%	15,9%	16,7%	17,0%	17,3%
Vyšší a vysokoškolské	1,5%	1,6%	1,6%	1,8%	2,1%	2,3%	2,4%	2,7%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 33: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle vzdělání v letech 2004-2019 – Ústecký kraj (pokračování)

Ústecký kraj	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bez vzdělání a základní	41,4%	41,6%	42,4%	44,4%	45,8%	47,8%	47,8%	47,0%
Střední bez maturity	39,1%	38,9%	38,2%	36,4%	35,3%	33,9%	33,0%	33,8%
Střední s maturitou	16,8%	16,6%	16,6%	16,1%	15,6%	15,1%	15,6%	15,7%
Vyšší a vysokoškolské	2,7%	2,9%	2,8%	3,1%	3,3%	3,2%	3,6%	3,6%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 34: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle vzdělání v letech 2004-2019 – Česká republika

Česká republika	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bez vzdělání a základní	165 861	156 500	140 919	112 047	106 434	143 738	147 614	139 616
Střední bez maturity	240 167	226 304	194 459	150 772	149 810	243 265	251 345	218 999
Střední s maturitou	114 850	107 650	95 079	76 163	77 775	123 426	130 076	117 564
Vyšší a vysokoškolské	20 797	19 962	18 088	15 896	18 231	28 707	32 516	32 272

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 35: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce podle vzdělání v letech 2004-2019 – Česká republika (pokračování)

Česká republika	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bez vzdělání a základní	150 039	164 275	150 313	130 137	114 346	85 953	70 858	65 232
Střední bez maturity	236 237	253 850	227 141	184 152	152 756	110 782	89 027	82 594
Střední s maturitou	123 337	136 738	125 616	103 737	84 696	61 700	51 794	48 641
Vyšší a vysokoškolské	35 698	41 970	38 844	35 092	29 575	22 185	19 855	19 065

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 36: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady vývoje počtu žen v evidenci ÚP pečujících o dítě do 15 let

Rok	Počet žen v evidenci Úřadu práce pečujících o dítě do 15 let	1. diference	2. diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	10961					100%
2005	9908	-1053		0,904	90,4%	90,4%
2006	8783	-1125	-72	0,886	88,6%	80,1%
2007	7107	-1676	-551	0,809	80,9%	64,8%
2008	6429	-678	998	0,905	90,5%	58,7%
2009	7915	1486	2164	1,231	123,1%	72,2%
2010	8750	835	-651	1,105	110,5%	79,8%
2011	8636	-114	-949	0,987	98,7%	78,8%
2012	6282	-2354	-2240	0,727	72,7%	57,3%
2013	6858	576	2930	1,092	109,2%	62,6%
2014	8917	2059	1483	1,300	130,0%	81,4%
2015	7896	-1021	-3080	0,885	88,5%	72,0%
2016	8267	371	1392	1,047	104,7%	75,4%
2017	5929	-2338	-2709	0,717	71,7%	54,1%
2018	5165	-764	1574	0,871	87,1%	47,1%
2019	4927	-238	526	0,954	95,4%	45,0%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 37: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu absolventů v evidenci Úřadu práce k 30. 4.

Rok	Počet absolventů v evidenci Úřadu práce k 30. 4.	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	4 161					100,00%
2005	3 218	-943		0,773	77,34%	77,34%
2006	2 995	-223	720	0,931	93,07%	71,98%
2007	2 214	-781	-558	0,739	73,92%	53,21%
2008	1 509	-705	76	0,682	68,16%	36,27%
2009	2 069	560	1 265	1,371	137,11%	49,72%
2010	2 404	335	-225	1,162	116,19%	57,77%
2011	2 403	-1	-336	1,000	99,96%	57,75%
2012	1 932	-471	-470	0,804	80,40%	46,43%
2013	2 962	1 030	1 501	1,533	153,31%	71,18%
2014	2 014	-948	-1 978	0,680	67,99%	48,40%
2015	1 498	-516	432	0,744	74,38%	36,00%
2016	1 173	-325	191	0,783	78,30%	28,19%
2017	811	-362	-37	0,691	69,14%	19,49%
2018	512	-299	63	0,631	63,13%	12,30%
2019	468	-44	255	0,914	91,41%	11,25%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 38: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu absolventů v evidenci Úřadu práce k 30. 9.

Rok	Počet absolventů v evidenci Úřadu práce k 30. 9.	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	4 720					100,00%
2005	4 286	-434		0,908	90,81%	90,81%
2006	3 852	-434	0	0,899	89,87%	81,61%
2007	2 687	-1 165	-731	0,698	69,76%	56,93%
2008	2 402	-285	880	0,894	89,39%	50,89%
2009	3 100	698	983	1,291	129,06%	65,68%
2010	3 124	24	-674	1,008	100,77%	66,19%
2011	2 702	-422	-446	0,865	86,49%	57,25%
2012	2 531	-171	251	0,937	93,67%	53,62%
2013	3 201	670	841	1,265	126,47%	67,82%
2014	2 378	-823	-1 493	0,743	74,29%	50,38%
2015	1 766	-612	211	0,743	74,26%	37,42%
2016	1 408	-358	254	0,797	79,73%	29,83%
2017	1 047	-361	-3	0,744	74,36%	22,18%
2018	899	-148	213	0,859	85,86%	19,05%
2019	888	-11	137	0,988	98,78%	18,81%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 39: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením

Rok	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	9 000					100,00%
2005	9 137	137		1,015	101,52%	101,52%
2006	8 619	-518	-655	0,943	94,33%	95,77%
2007	8 091	-528	-10	0,939	93,87%	89,90%
2008	7 671	-420	108	0,948	94,81%	85,23%
2009	7 712	41	461	1,005	100,53%	85,69%
2010	7 611	-101	-142	0,987	98,69%	84,57%
2011	7 188	-423	-322	0,944	94,44%	79,87%
2012	7 061	-127	296	0,982	98,23%	78,46%
2013	7 208	147	274	1,021	102,08%	80,09%
2014	7 084	-124	-271	0,983	98,28%	78,71%
2015	6 716	-368	-244	0,948	94,81%	74,62%
2016	6 446	-270	98	0,960	95,98%	71,62%
2017	5 447	-999	-729	0,845	84,50%	60,52%
2018	4 655	-792	207	0,855	85,46%	51,72%
2019	3 935	-720	72	0,845	84,53%	43,72%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 40: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP

Rok	Celkový počet volných pracovních míst v evidenci ÚP	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	2 948					100,00%
2005	2 710	-238		0,919	91,93%	91,93%
2006	5 003	2 293	2 531	1,846	184,61%	169,71%
2007	6 462	1 459	-834	1,292	129,16%	219,20%
2008	4 485	-1 977	-3 436	0,694	69,41%	152,14%
2009	1 721	-2 764	-787	0,384	38,37%	58,38%
2010	2 238	517	3 281	1,300	130,04%	75,92%
2011	1 974	-264	-781	0,882	88,20%	66,96%
2012	1 786	-188	76	0,905	90,48%	60,58%
2013	2 345	559	747	1,313	131,30%	79,55%
2014	3 488	1 143	584	1,487	148,74%	118,32%
2015	5 598	2 110	967	1,605	160,49%	189,89%
2016	7 634	2 036	-74	1,364	136,37%	258,96%
2017	10 808	3 174	1 138	1,416	141,58%	366,62%
2018	14 980	4 172	998	1,386	138,60%	508,14%
2019	15 691	711	-3 461	1,047	104,75%	532,26%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 41: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP určených pro absolventy a mladistvé

Rok	Počet volných pracovních míst v evidenci ÚP určených pro absolventy a mladistvé	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	433					100,00%
2005	490	57		1,132	113,16%	113,16%
2006	917	427	370	1,871	187,14%	211,78%
2007	914	-3	-430	0,997	99,67%	211,09%
2008	544	-370	-367	0,595	59,52%	125,64%
2009	281	-263	107	0,517	51,65%	64,90%
2010	272	-9	254	0,968	96,80%	62,82%
2011	443	171	180	1,629	162,87%	102,31%
2012	312	-131	-302	0,704	70,43%	72,06%
2013	656	344	475	2,103	210,26%	151,50%
2014	889	233	-111	1,355	135,52%	205,31%
2015	1 652	763	530	1,858	185,83%	381,52%
2016	2 282	630	-133	1,381	138,14%	527,02%
2017	3 540	1 258	628	1,551	155,13%	817,55%
2018	4 488	948	-310	1,268	126,78%	1036,49%
2019	4 055	-433	-1 381	0,904	90,35%	936,49%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 42: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady počtu pracovních míst v evidenci ÚP pro osoby se zdravotním postižením

Rok	Počet volných pracovních míst v evidenci ÚP určených pro osoby se zdravotním postižením	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index (%)
2004	53					100,00%
2005	98	45		1,849	184,91%	184,91%
2006	147	49	4	1,500	150,00%	277,36%
2007	100	-47	-96	0,680	68,03%	188,68%
2008	101	1	48	1,010	101,00%	190,57%
2009	198	97	96	1,960	196,04%	373,58%
2010	203	5	-92	1,025	102,53%	383,02%
2011	200	-3	-8	0,985	98,52%	377,36%
2012	278	78	81	1,390	139,00%	524,53%
2013	348	70	-8	1,252	125,18%	656,60%
2014	464	116	46	1,333	133,33%	875,47%
2015	863	399	283	1,860	185,99%	1628,30%
2016	1 177	314	-85	1,364	136,38%	2220,75%
2017	901	-276	-590	0,766	76,55%	1700,00%
2018	752	-149	127	0,835	83,46%	1418,87%
2019	722	-30	119	0,960	96,01%	1362,26%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 43: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady výše výdajů Ústeckého kraje na pasivní politiku zaměstnanosti

Rok	Výše výdajů Ústeckého kraje na pasivní politiku zaměstnanosti (tis. Kč)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	693 636					100,00%
2005	677 549	-16 087		0,977	97,68%	97,68%
2006	725 645	48 096	64 183	1,071	107,10%	104,61%
2007	680 898	-44 747	-92 843	0,938	93,83%	98,16%
2008	668 892	-12 006	32 741	0,982	98,24%	96,43%
2009	1 264 379	595 487	607 493	1,890	189,03%	182,28%
2010	1 122 208	-142 171	-737 658	0,888	88,76%	161,79%
2011	873 906	-248 302	-106 131	0,779	77,87%	125,99%
2012	739 354	-134 552	113 750	0,846	84,60%	106,59%
2013	798 336	58 982	193 534	1,080	107,98%	115,09%
2014	713 248	-85 088	-144 070	0,893	89,34%	102,83%
2015	651 343	-61 905	23 183	0,913	91,32%	93,90%
2016	659 093	7 750	69 655	1,012	101,19%	95,02%
2017	631 892	-27 201	-34 951	0,959	95,87%	91,10%
2018	629 613	-2 279	24 922	0,996	99,64%	90,77%
2019	676 673	47 060	49 339	1,075	107,47%	97,55%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 44: Výše výdajů České republiky na pasivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019

Rok	Výše výdajů České republiky na pasivní politiku zaměstnanosti (tis. Kč)
2004	7338400
2005	7046845
2006	7306592
2007	7014672
2008	7113278
2009	15075731
2010	13352686
2011	10348515
2012	8759749
2013	9674752
2014	9279634
2015	8303370
2016	8254527
2017	7853520
2018	7542836
2019	8144407

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 45: Podíl výdajů na PPZ Ústeckého kraje na celkových výdajích na PPZ České republiky v letech 2004-2019

Rok	Podíl výdajů PPZ Ústeckého kraje na celkových výdajích na PPZ České republiky
2004	9,45%
2005	9,61%
2006	9,93%
2007	9,71%
2008	9,40%
2009	8,39%
2010	8,40%
2011	8,44%
2012	8,44%
2013	8,25%
2014	7,69%
2015	7,84%
2016	7,98%
2017	8,05%
2018	8,35%
2019	8,31%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 46: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady výše výdajů Ústeckého kraje na aktivní politiku zaměstnanosti

Rok	Výše výdajů Ústeckého kraje na aktivní politiku zaměstnanosti (tis. Kč)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	688 793					100,00%
2005	669 464	-19 329		0,972	97,19%	97,19%
2006	734 185	64 721	84 050	1,097	109,67%	106,59%
2007	792 321	58 136	-6 585	1,079	107,92%	115,03%
2008	614 628	-177 693	-235 829	0,776	77,57%	89,23%
2009	585 921	-28 707	148 986	0,953	95,33%	85,06%
2010	828 848	242 927	271 634	1,415	141,46%	120,33%
2011	623 065	-205 783	-448 710	0,752	75,17%	90,46%
2012	341 542	-281 523	-75 740	0,548	54,82%	49,59%
2013	427 942	86 400	367 923	1,253	125,30%	62,13%
2014	759 318	331 376	244 976	1,774	177,43%	110,24%
2015	1 375 903	616 585	285 209	1,812	181,20%	199,76%
2016	1 079 862	-296 041	-912 626	0,785	78,48%	156,78%
2017	727 933	-351 929	-55 888	0,674	67,41%	105,68%
2018	719 559	-8 374	343 555	0,988	98,85%	104,47%
2019	392 130	-327 429	-319 055	0,545	54,50%	56,93%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 47: Výše výdajů České republiky na aktivní politiku zaměstnanosti v letech 2004-2019

Rok	Výše výdajů České republiky na aktivní politiku zaměstnanosti (tis. Kč)
2004	3 169 281
2005	3 167 944
2006	3 855 901
2007	4 181 197
2008	3 638 384
2009	3 848 238
2010	5 664 551
2011	3 690 254
2012	2 451 117
2013	4 251 090
2014	6 386 630
2015	9 668 796
2016	6 860 876
2017	4 703 189
2018	4 336 836
2019	2 273 719

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 48: Podíl výdajů na APZ Ústeckého kraje na celkových výdajích na APZ České republiky v letech 2004-2019

Rok	Podíl výdajů na APZ Ústeckého kraje na celkových výdajích na APZ České republiky (%)
2004	21,73%
2005	21,13%
2006	19,04%
2007	18,95%
2008	16,89%
2009	15,23%
2010	14,63%
2011	16,88%
2012	13,93%
2013	10,07%
2014	11,89%
2015	14,23%
2016	15,74%
2017	15,48%
2018	16,59%
2019	17,25%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 49: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady výše výdajů Ústeckého kraje na cílené programy zaměstnanosti

Rok	Výše výdajů Ústeckého kraje na cílené programy zaměstnanosti (tis. Kč)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2005	6 943					100,00%
2006	30 990	24 047		4,463	446,35%	446,35%
2007	32 437	1 447	-22 600	1,047	104,67%	467,19%
2008	3 037	-29 401	-30 848	0,094	9,36%	43,74%
2009	10 003	6 967	36 367	3,294	329,41%	144,08%
2010	107 161	97 158	90 191	10,712	1071,25%	1543,42%
2011	270 409	163 248	66 090	2,523	252,34%	3894,66%
2012	139 082	-131 327	-294 575	0,514	51,43%	2003,17%
2013	59 507	-79 575	51 752	0,428	42,79%	857,07%
2014	216 556	157 049	236 624	3,639	363,92%	3119,02%
2015	326 532	109 976	-47 073	1,508	150,78%	4702,99%
2016	43 291	-283 240	-393 217	0,133	13,26%	623,52%
2017	209 154	165 862	449 103	4,831	483,13%	3012,41%
2018	269 905	60 752	-105 111	1,290	129,05%	3887,40%
2019	135 998	-133 907	-194 659	0,504	50,39%	1958,76%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 50: Výše výdajů České republiky na cílené programy zaměstnanosti v letech 2004-2019

Rok	Výše výdajů České republiky na cílené programy zaměstnanosti (tis. Kč)
2005	50 093
2006	118 707
2007	170 537
2008	9 963
2009	75 843
2010	626 919
2011	974 799
2012	566 160
2013	687 761
2014	1 711 753
2015	2 069 910
2016	119 812
2017	701 115
2018	833 242
2019	559 671

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 51: Podíl výdajů na cílené programy zaměstnanosti Ústeckého kraje na celkových výdajích na cílené programy zaměstnanosti České republiky v letech 2004-2019

Rok	Podíl výdajů Ústeckého kraje na cílené programy zaměstnanosti na výdajích ČR (%)
2005	13,9%
2006	26,1%
2007	19,0%
2008	30,5%
2009	13,2%
2010	17,1%
2011	27,7%
2012	24,6%
2013	8,7%
2014	12,7%
2015	15,8%
2016	36,1%
2017	29,8%
2018	32,4%
2019	24,3%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 52: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady výše výdajů Ústeckého kraje na rekvalifikaci a poradenství

Rok	Výše výdajů Ústeckého kraje na rekvalifikaci a poradenství (tis. Kč)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	101 515					100,00%
2005	72 707	-28 808		0,716	71,62%	71,62%
2006	65 024	-7 683	21 126	0,894	89,43%	64,05%
2007	50 264	-14 760	-7 077	0,773	77,30%	49,51%
2008	47 220	-3 044	11 716	0,939	93,94%	46,52%
2009	50 812	3 591	6 635	1,076	107,60%	50,05%
2010	78 300	27 488	23 897	1,541	154,10%	77,13%
2011	25 748	-52 552	-80 039	0,329	32,88%	25,36%
2012	9 746	-16 002	36 549	0,379	37,85%	9,60%
2013	13 129	3 383	19 386	1,347	134,72%	12,93%
2014	22 513	9 384	6 001	1,715	171,48%	22,18%
2015	28 786	6 273	-3 111	1,279	127,86%	28,36%
2016	18 576	-10 210	-16 483	0,645	64,53%	18,30%
2017	13 172	-5 404	4 806	0,709	70,91%	12,98%
2018	9 724	-3 447	1 957	0,738	73,83%	9,58%
2019	5 886	-3 838	-391	0,605	60,53%	5,80%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 53: Výše výdajů České republiky na rekvalifikace a poradenství v letech 2004-2019

Rok	Výše výdajů České republiky na rekvalifikace a poradenství (tis. Kč)
2004	480 635
2005	408 250
2006	357 299
2007	269 289
2008	271 130
2009	388 131
2010	582 261
2011	316 933
2012	146 377
2013	301 385
2014	343 894
2015	380 350
2016	269 494
2017	174 338
2018	128 410
2019	94 754

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 54: Podíl výdajů na rekvalifikaci a poradenství Ústeckého kraje na celkových výdajích na rekvalifikaci a poradenství České republiky v letech 2004-2019

Rok	Podíl výdajů Ústeckého kraje na rekvalifikaci a poradenství na výdajích ČR (%)
2004	21,1%
2005	17,8%
2006	18,2%
2007	18,7%
2008	17,4%
2009	13,1%
2010	13,4%
2011	8,1%
2012	6,7%
2013	4,4%
2014	6,5%
2015	7,6%
2016	6,9%
2017	7,6%
2018	7,6%
2019	6,2%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 55: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady výše výdajů Ústeckého kraje na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Rok	Výše výdajů Ústeckého kraje na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (tis. Kč)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	53 562					100,00%
2005	60 360	6 798		1,127	112,69%	112,69%
2006	74 754	14 394	7 596	1,238	123,85%	139,57%
2007	51 172	-23 582	-37 975	0,685	68,45%	95,54%
2008	42 644	-8 528	15 053	0,833	83,33%	79,62%
2009	79 188	36 544	45 072	1,857	185,69%	147,84%
2010	67 082	-12 106	-48 650	0,847	84,71%	125,24%
2011	55 955	-11 127	978	0,834	83,41%	104,47%
2012	13 271	-42 684	-31 556	0,237	23,72%	24,78%
2013	12 192	-1 079	41 604	0,919	91,87%	22,76%
2014	15 415	3 223	4 302	1,264	126,43%	28,78%
2015	8 645	-6 770	-9 992	0,561	56,08%	16,14%
2016	12 666	4 021	10 791	1,465	146,51%	23,65%
2017	7 554	-5 112	-9 134	0,596	59,64%	14,10%
2018	1 776	-5 778	-665	0,235	23,51%	3,32%
2019	1 732	-44	5 733	0,975	97,50%	3,23%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 56: Výše výdajů České republiky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením v letech 2004-2019

Rok	Výše výdajů České republiky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (tis. Kč)
2004	251 354
2005	310 040
2006	318 872
2007	235 690
2008	255 657
2009	323 545
2010	323 661
2011	255 785
2012	121 143
2013	52 854
2014	88 866
2015	60 462
2016	57 994
2017	44 946
2018	19 960
2019	29 659

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 57: Podíl výdajů na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením Ústeckého kraje na celkových výdajích na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením České republiky v letech 2004-2019

Rok	Podíl výdajů Ústeckého kraje na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na výdajích ČR
2004	21,3%
2005	19,5%
2006	23,4%
2007	21,7%
2008	16,7%
2009	24,5%
2010	20,7%
2011	21,9%
2012	11,0%
2013	23,1%
2014	17,3%
2015	14,3%
2016	21,8%
2017	16,8%
2018	8,9%
2019	5,8%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 58: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady výše výdajů Ústeckého kraje na vytváření společensky účelných pracovních míst

Rok	Výše výdajů Ústeckého kraje na vytváření společensky účelných pracovních míst (tis. Kč)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	173 063					100,00%
2005	195 545	22 482		1,130	112,99%	112,99%
2006	169 496	-26 049	-48 531	0,867	86,68%	97,94%
2007	117 223	-52 273	-26 224	0,692	69,16%	67,73%
2008	85 091	-32 132	20 140	0,726	72,59%	49,17%
2009	150 859	65 768	97 901	1,773	177,29%	87,17%
2010	204 301	53 441	-12 327	1,354	135,42%	118,05%
2011	109 783	-94 518	-147 959	0,537	53,74%	63,44%
2012	35 239	-74 544	19 973	0,321	32,10%	20,36%
2013	79 187	43 948	118 493	2,247	224,72%	45,76%
2014	188 424	109 237	65 289	2,379	237,95%	108,88%
2015	533 435	345 011	235 774	2,831	283,10%	308,23%
2016	521 194	-12 241	-357 252	0,977	97,71%	301,16%
2017	76 666	-444 528	-432 287	0,147	14,71%	44,30%
2018	49 199	-27 467	417 061	0,642	64,17%	28,43%
2019	12 992	-36 207	-8 740	0,264	26,41%	7,51%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 59: Výše výdajů České republiky na vytváření společensky účelných pracovních míst v letech 2004-2019

Rok	Výše výdajů České republiky na vytváření společensky účelných pracovních míst (tis. Kč)
2004	1 030 597
2005	1 184 356
2006	1 071 803
2007	867 971
2008	596 654
2009	985 295
2010	1 454 155
2011	795 053
2012	366 364
2013	1 023 843
2014	1 937 717
2015	3 806 978
2016	3 480 869
2017	943 165
2018	735 988
2019	121 441

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 60: Podíl výdajů na vytváření společensky účelných pracovních míst Ústeckého kraje na celkových výdajích na vytváření společensky účelných pracovních míst České republiky v letech 2004-2019

Rok	Podíl výdajů Ústeckého kraje na vytváření společensky účelných pracovních míst na výdajích ČR
2004	16,8%
2005	16,5%
2006	15,8%
2007	13,5%
2008	14,3%
2009	15,3%
2010	14,0%
2011	13,8%
2012	9,6%
2013	7,7%
2014	9,7%
2015	14,0%
2016	15,0%
2017	8,1%
2018	6,7%
2019	10,7%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 61: Vstupní data a elementární charakteristiky časové řady výše výdajů Ústeckého kraje na veřejně prospěšné práce

Rok	Výše výdajů Ústeckého kraje na veřejně prospěšné práce (tis. Kč)	1. absolutní diference	2. absolutní diference	řetězový index	tempo růstu	bazický index
2004	260 239					100,00%
2005	244 662	-15 577		0,940	94,01%	94,01%
2006	253 040	8 378	23 955	1,034	103,42%	97,23%
2007	163 355	-89 685	-98 063	0,646	64,56%	62,77%
2008	175 083	11 728	101 412	1,072	107,18%	67,28%
2009	241 162	66 080	54 352	1,377	137,74%	92,67%
2010	264 149	22 987	-43 093	1,095	109,53%	101,50%
2011	148 240	-115 909	-138 896	0,561	56,12%	56,96%
2012	122 161	-26 079	89 830	0,824	82,41%	46,94%
2013	245 644	123 483	149 562	2,011	201,08%	94,39%
2014	309 364	63 720	-59 763	1,259	125,94%	118,88%
2015	439 010	129 646	65 926	1,419	141,91%	168,70%
2016	472 736	33 726	-95 919	1,077	107,68%	181,65%
2017	396 085	-76 651	-110 378	0,838	83,79%	152,20%
2018	366 397	-29 688	46 964	0,925	92,50%	140,79%
2019	216 747	-149 649	-119 962	0,592	59,16%	83,29%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 62: Výše výdajů České republiky na veřejně prospěšné práce v letech 2004-2019

Rok	Výše výdajů České republiky na veřejně prospěšné práce (tis. Kč)
2004	833 189
2005	838 951
2006	899 298
2007	684 989
2008	949 087
2009	1 371 223
2010	1 623 832
2011	1 025 477
2012	688 417
2013	1 777 349
2014	2 077 674
2015	2 669 611
2016	2 687 116
2017	2 242 218
2018	1 923 670
2019	1 099 239

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 63: Podíl výdajů na veřejně prospěšné práce Ústeckého kraje na celkových výdajích na veřejně prospěšné práce České republiky v letech 2004-2019

Rok	Podíl výdajů Ústeckého kraje na VPP na výdajích ČR
2004	31,2%
2005	29,2%
2006	28,1%
2007	23,8%
2008	18,4%
2009	17,6%
2010	16,3%
2011	14,5%
2012	17,7%
2013	13,8%
2014	14,9%
2015	16,4%
2016	17,6%
2017	17,7%
2018	19,0%
2019	19,7%

Zdroj: MPSV ČR, vlastní zpracování

Příloha 64: Trendové funkce roční obecné míry nezaměstnanosti (%)

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 15,074 - 0,7237t$	0,8348
Kvadratický	$y' = 13,95 - 0,3489t - 0,022t^2$	0,8478
Exponenciální	$y' = 18,425e^{-0,098t}$	0,7793
Mocninný	$y' = 21,232t^{-0,51}$	0,5758
Logaritmický	$y' = 16,712 - 4,063\ln(t)$	0,7231

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 65: Trendové funkce čtvrtletní obecné míry nezaměstnanosti (%)

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 14,782 - 0,1805t$	0,8115
Kvadratický	$y' = 13,795 - 0,0907t - 0,0014t^2$	0,8245
Exponenciální	$y' = 17,763e^{-0,025t}$	0,7541
Mocninný	$y' = 30,207t^{-0,417}$	0,5038
Logaritmický	$y' = 19,562 - 3,321\ln(t)$	0,6487

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 66: Trendové funkce podílu nezaměstnaných osob (%)

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 11,415 - 0,3461t$	0,4013
Kvadratický	$y' = 8,1272 + 0,8142t - 0,0725t^2$	0,6609
Exponenciální	$y' = 12,325e^{-0,05t}$	0,4371
Mocninný	$y' = 12,489t^{-0,223}$	0,2638
Logaritmický	$y' = 11,591 - 1,584\ln(t)$	0,2569

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 67: Trendové funkce celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 74003 - 2476,3t$	0,5908
Kvadratický	$y' = 60970 + 1868,2t - 255,56t^2$	0,6965
Exponenciální	$y' = 81117e^{-0,056t}$	0,5769
Mocninný	$y' = 86640t^{-0,283}$	0,4036
Logaritmický	$y' = 78130 - 13227\ln(t)$	0,4631

Zdroj: STATISTICA, MS Excel, vlastní zpracování

Příloha 68: Model pro predikci celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP

Případ	Exp. vyrovnáv.: $S_0=763E2$ $T_0=-56E2$ (List1 v ukazatele) Tlumený trend, žádná sezóna; Alfa= ,900 Gama=,700 Fí=,600 Celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce		
	Celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce	Vyhlaž. Řady	Rezidua
1	73493,00	72927,93	565,1
2	70532,00	71615,85	-1083,8
3	63652,00	69138,30	-5486,3
4	49894,00	61225,56	-11331,6
5	45657,00	44958,78	698,2
6	59976,00	42210,08	17765,9
7	61947,00	62888,67	-941,7
8	58087,00	64498,77	-6411,8
9	61589,00	57779,09	3809,9
10	65820,00	62078,70	3741,3
11	60824,00	67382,50	-6558,5
12	50778,00	60162,71	-9384,7
13	44528,00	47378,77	-2850,8
14	31522,00	41132,86	-9610,9
15	26335,00	26642,05	-307,1
16	22637,00	22745,02	-108,0
17		20434,56	
18		19106,61	
19		18309,85	

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 69: Charakteristiky kvality modelu pro predikci celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP

Souhrn chyb	Exp. vyrovnáv.: $S_0=763E2$ $T_0=-56E2$ (List1 v ukazatele) Tlumený trend, žádná sezóna; Alfa= ,900 Gama=,700 Fí=,600 Celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce	
	Chyba	
Průměrná chyba	-1718,415947	
Prům. absolut. chyba	5040,967039	
Součet čtverců	778311713,203979	
Průměrný čtverec	48644482,075249	
Průměrná procentuální	-4,339674	
Prům. abs. perc. chyba	9,813425	

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 70: Model pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP bez nebo se základním vzděláním

Případ	Exp. vyrovnáv.: S0=330E2 T0=-21E2 (List1 v uchazeči bez vzdělání) Tlumený trend, žádná sezóna; Alfa= ,900 Gama=,700 Fí=,700 Uchazeči v evidenci Úřadu práce bez nebo se základním vzděláním		
	Uchazeči v evidenci Úřadu práce bez nebo se základním vzděláním	Vyhlaž. Řady	Rezidua
1	32003,00	31595,91	407,09
2	30791,00	31144,46	-353,46
3	28251,00	30097,99	-1846,99
4	22978,00	27111,33	-4133,33
5	20394,00	20641,48	-247,48
6	24754,00	18384,71	6369,29
7	25024,00	25502,10	-478,10
8	24013,00	25830,49	-1817,49
9	25486,00	23924,31	1561,69
10	27393,00	25829,23	1563,77
11	25794,00	28275,82	-2481,82
12	22565,00	25675,14	-3110,14
13	20382,00	21247,51	-865,51
14	15065,00	18946,91	-3881,91
15	12587,00	12676,12	-89,12
16	10631,00	10612,66	18,34
17		9248,98	

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 71: Charakteristiky kvality modelu pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP bez nebo se základním vzděláním

Souhrn chyb	Exp. vyrovnáv.: S0=330E2 T0=-21E2 (List1 v uchazeči bez vzdělání) Tlumený trend, žádná sezóna; Alfa= ,900 Gama=,700 Fí=,700 Uchazeči v evidenci Úřadu práce bez nebo se základním vzděláním	
	Chyba	
Průměrná chyba	-586,572858	
Prům. absolut. chyba	1826,594585	
Součet čtverců	101490609,539485	
Průměrný čtverec	6343163,096218	
Průměrná procentuální	-3,217656	
Prům. abs. perc. chyba	8,094051	

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 72: Trendové funkce počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP s nárokem na podporu

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 15821 - 561,48t$	0,7434
Kvadratický	$y' = 14620 - 160,98t - 23,559^2$	0,7654
Kubický	$y' = 12658 + 1045t - 195,64t^2 + 6,7484t^3$	0,794
Exponenciální	$y' = 16785e^{-0,054t}$	0,7923
Mocninný	$y' = 18123t^{0,278}$	0,5839

Logaritmický	$y' = 16696 - 2946\ln(t)$	0,5622
--------------	---------------------------	--------

Zdroj: STATISTICA, MS Excel, vlastní zpracování

Příloha 73: Trendové funkce počtu uchazečů bez nebo se základním vzděláním v evidenci ÚP

Trend	Trendová funkce	I^2
Lineární	$y' = 31769 - 1028,9t$	0,6521
Kvadratický	$y' = 27946 + 245,56t - 74,967t^2$	0,7103
Exponenciální	$y' = 34257e^{-0,051t}$	0,6209
Mocninný	$y' = 37007t^{0,269}$	0,4642
Logaritmický	$y' = -33952 - 5701\ln(t)$	0,5501

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 74: Trendové funkce počtu žen pečujících o dítě do 15 let v evidenci ÚP

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 9744,1 - 243,93t$	0,4763
Kvadratický	$y' = 9729,9 - 239,22t - 0,278t^2$	0,4763
Kubický	$y' = 12902 - 2189,1t + 278,96t^2 - 10,911t^3$	0,7306
Exponenciální	$y' = 9918,3e^{-0,033t}$	0,4796
Mocninný	$y' = 10916t^{-0,196}$	0,4662
Logaritmický	$y' = 10604 - 1530\ln(t)$	0,5149

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 75: Trendové funkce počtu absolventů v evidenci ÚP k 30. 9.

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 4460,4 - 223,35t$	0,8384
Kvadratický	$y' = 4419,5 - 209,69t - 0,8034t^2$	0,8386
Exponenciální	$y' = 5396,1e^{-0,101t}$	0,8249
Mocninný	$y' = 6466,4t^{-0,544}$	0,6522
Logaritmický	$y' = 5073,8 - 1310\ln(t)$	0,7928

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 76: Trendové funkce počtu uchazečů starších 60 let v evidenci ÚP

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 335,85 + 158,91t$	0,8363
Kvadratický	$y' = 137,79 + 224,93t - 3,8836t^2$	0,8447
Kubický	$y' = 965,81 - 284,07t + 68,75t^2 - 2,8484t^3$	0,9164
Exponenciální	$y' = 590,41e^{0,1081t}$	0,8715
Mocninný	$y' = 422,81t^{0,6534}$	0,8752
Logaritmický	$y' = -45,357 + 903,46\ln(t)$	0,7427

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 77: Trendové funkce počtu uchazečů v evidenci ÚP se zdravotním postižením

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 9537,6 - 286,91t$	0,8932
Kvadratický	$y' = 8842,9 - 55,366t - 13,62t^2$	0,9270
Exponenciální	$y' = 10072e^{-0,044t}$	0,8234
Mocninný	$y' = 10771t^{-0,229}$	0,6195
Logaritmický	$y' = 10091 - 1561\ln(t)$	0,7264

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 78: Model pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením

Případ	Exp. vyrovnáv.: S0=8932, T0=1,015 (List1 v ukazatele) Expon.trend, žádná sezóna; Alfa= ,900 Gama=,900 Počet chazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením		
	Počet chazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením	Vyhlaz. Řady	Rezidua
1	9000,000	9068,241	-68,241
2	9137,000	9088,191	48,809
3	8619,000	9254,703	-635,703
4	8091,000	8309,548	-218,548
5	7671,000	7598,901	72,099
6	7712,000	7233,452	478,548
7	7611,000	7621,429	-10,429
8	7188,000	7561,227	-373,227
9	7061,000	6890,133	170,867
10	7208,000	6852,067	355,933
11	7084,000	7270,626	-186,626
12	6716,000	7050,230	-334,230
13	6446,000	6442,336	3,664
14	5447,000	6155,203	-708,203
15	4655,000	4778,124	-123,124
16	3935,000	3957,274	-22,274
17		3323,037	
18		2804,658	
19		2367,143	

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 79: Charakteristiky kvality modelu pro predikci počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP se zdravotním postižením

	Exp. vyrovnáv.: S0=8932, T0=1,015 (List1 v ukazatele) Expon.trend, žádná sezóna; Alfa= ,900 Gama=,900 Počet chazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se zdravotním postižením
Souhrn chyb	Chyba
Průměrná chyba	-96,91777806
Prům. absolut. chyba	238,15780028
Součet čtverců	1652177,27695966
Průměrný čtverec	103261,07980996
Průměrná procentuální	-1,55588162
Prům. abs. perc. chyba	3,44263928

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 80: Trendové funkce celkového počtu volných pracovních míst v evidenci ÚP

Trend	Trendová funkce	I ²
Lineární	$y' = 94,225 + 649,73t$	0,4662
Kvadratický	$y' = 7390,1 - 1782,2t + 143,06t^2$	0,8458
Exponenciální	$y' = 1973,8e^{0,0918t}$	0,3543
Mocninný	$y' = 2054,3t^{0,3861}$	0,1723
Logaritmický	$y' = 161,21 + 2846\ln(t)$	0,2457

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování